

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

18. november 2004

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 26. november 2004 – dagsordenspunkt rådsmøde (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) samt møde i Det Blandede Udvalg på ministerniveau med deltagelse af Norge og Island den 2.-3. december 2004 – vedlægges Justitsministeriets og Forsvarsministeriets notat om de punkter, der forventes optaget på dagsordenen.

Audens Topp 12

Udenrigsminister Per Stig Møller
Udenrigsministeriet
Asiatisk Plads 2
1448 København K.

Dato: **17 NOV. 2004**
Kontor: Det Internationale Kontor
Sagsnr.: 2004-1661/1-0080
Dok.: CDH22202
+ bilag

Kære udenrigsminister.

Vedlagt sender jeg aktuelt notat vedrørende de sager inden for Justitsministeriets og Forsvarsministeriets ansvarsområder, der forventes behandlet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i de blandede udvalg på ministerniveau med deltagelse henholdsvis af Norge og Island og af Schweiz den 2.-3. december 2004, idet jeg skal anmode om, at materialet oversendes til Folketingets Europaudvalg.

Det bemærkes, at det aktuelle notat ligeledes vil blive oversendt til Folketingets Retsudvalg.

Med venlig hilsen

Lene Espersen

Justitsministeriet

Civil- og Politiafdelingen

Dato: 17. november 2004
Kontor: Det Internationale Kontor
Sagsnr.: 2004-1661/1-0080
Dok.: CDH22212

Oversigt over aktuelle notater vedrørende de sager inden for Justitsministeriets og Forsvarsministeriets ansvarsområder, der forventes behandlet på rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) og mødet i de blandede udvalg på ministerniveau med deltagelse af henholdsvis Norge og Island og af Schweiz den 2.-3. december 2004.

Side:

3-9	Dagsordenspunkt 1	Rådets afgørelse om udveksling af oplysninger fra strafferegistre
10-19	Dagsordenspunkt 2	Rammeafgørelse om visse proceduremæssige rettighe- der i straffesager i Den Europæiske Union (KOM (2004) 328)
20-45	Dagsordenspunkt 3	Rammeafgørelse om den europæiske bevissikrings- kendelse
46-51	Dagsordenspunkt 4	Rådets fælles holdning vedrørende udveksling af be- stemte oplysninger med Interpol
52-56	Dagsordenspunkt 5	EU's narkotikastrategi (2005-2012)
57-63	Dagsordenspunkt 6	Rammeafgørelse om forenkling af udvekslingen af oplysninger og efterretninger mellem medlemsstater- nes retshåndhævende myndigheder, navnlig med hen- syn til alvorlige lovovertrædelser, herunder terror- handling
64-73	Dagsordenspunkt 7	Rådets afgørelse om informationsudveksling og sam- arbejde vedrørende terrorhandling
74-84	Dagsordenspunkt 8	Status for EU's indsats mod terrorisme
85-87	Dagsordenspunkt 9	EU solidaritetsprogram om konsekvenserne af terror- trusler og -angreb
88-92	Dagsordenspunkt 10	Rådskonklusioner om forebyggelse, beredskab og ind-

- sats ved terrorangreb
- 93-94** Dagsordenspunkt 11 Konvention om de nye medlemsstaters tiltrædelse af Rom-konventionen af 19. juni 1980
- 95-96** Dagsordenspunkt 12 Rådskonklusioner om professionelle standarder inden for politiet
- 97-99** Dagsordenspunkt 13 Situationsrapport om organiseret kriminalitet i EU i 2004
- 100-102** Dagsordenspunkt 14 Rådskonklusioner om en forbedret udnyttelse af Eurojust i kampen mod alvorlig kriminalitet
- 103-104** Dagsordenspunkt 15 Rådets henstillinger vedrørende styrkelse af politisamarbejdet i områderne omkring de indre grænser
- 105-108** Dagsordenspunkt 16 Samarbejdsaftale mellem Europol og Canada
- 109-110** Dagsordenspunkt 17 Rapport om anti-terror taskforcen i Europol
- 111-115** Dagsordenspunkt 18 Rådskonklusioner om strategisk ledelse af SIS II

Dagsordenspunkt 1: Rådets afgørelse om udveksling af oplysninger fra strafferegistre

Nyt notat.

1. Baggrund

Spørgsmålet om en forenkling og styrkelse af udvekslingen af oplysninger om straffedomme mv. har bl.a. været drøftet i forbindelse med udarbejdelsen af Det Europæiske Råds erklæring af 25. marts 2004 om bekæmpelse af terrorisme. I erklæringen (punkt 5) pålægges Rådet bl.a. at behandle foranstaltninger om et europæisk register over domme og rettighedsfrakendelser.

På den baggrund har Kommissionen den 13. oktober 2004 fremsat et forslag, som har til formål at effektivisere udvekslingen af oplysninger fra strafferegistre i EU-medlemslandene. Om baggrunden for forslaget anføres der bl.a. følgende i den begrundelse, som ledsager forslaget:

”I hver medlemsstat samles domme afsagt over personer i henhold til forskellige procedurer i registre beregnet til det formål. Der findes allerede en række systemer til udveksling af oplysninger for at lette overførslen af disse oplysninger mellem medlemsstaterne, bl.a. inden for rammerne af europæisk konvention af 1959 om gensidig retshjælp i straffesager. En analyse af, hvorledes de fungerer, afslører imidlertid manglerne herved, og at de er usikre og langsomme og derved ikke læn- gere opfylder kravene i forbindelse med retssamarbejdet inden for et område uden grænser som EU. En række nyere og tragiske tilfælde af pædofili har tydeligt vist, hvor dårligt udvekslingen af oplysninger om domme mellem medlemsstaterne fun- gerer. Endvidere kræver bekæmpelse af terrorisme, at kvaliteten af disse udveks- linger hurtigt forbedres.

Dette forslag har til formål at få de eksisterende systemer til at fungere bedre, indtil der er etableret et edb-baseret system til udveksling af oplysninger om straffedom- me mellem medlemsstaterne. Kommissionen vil snart fremsætte forslag om opret- telse af et sådant system, men etableringen heraf kræver en omfattende indsats på både det tekniske og det retlige område, og systemet kan først blive operationelt om adskillige år. Hensigten med dette forslag er derfor ikke at ændre arten af de for- pligtelser, der påhviler medlemsstaterne, men kun at tilvejebringe praktiske forbed- ringer af det nuværende system, uden at dette påvirker resultaterne af det kommen- de arbejde. Det er i øvrigt derfor, at Kommissionen mener, at det mest effektive

middel til at sikre en hurtig forbedring af nuværende praksis er en afgørelse, som ikke medfører en tilnærmelse af de nationale retsfor skrifter.”

Det er Kommissionens mål, at forslaget til rådsafgørelse vedtages senest i forbindelse med rådsmødet (retlige og indre anliggender) i begyndelsen af december 2004.

Kommissionen har i øvrigt bebudet, at den inden årets udgang i forbindelse med udsendelse af en hvidbog på området agter at fremsætte yderligere et forslag til forbedring af informationsudvekslingen på området. Dette forslag vil formentlig ikke vedrøre etableringen af det edbaserede system, som er nævnt i begrundelsen for det foreliggende forslag, jf. ovenfor, idet et sådant forslag ifølge det oplyste næppe kan forventes fremlagt af Kommissionen før i løbet af foråret 2005.

Forslaget forventes at blive forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 2. - 3. december 2004 med henblik på at opnå politisk enighed herom.

2. Indhold

Forslaget til rådsafgørelse er fremsat under henvisning til traktaten om Den Europæiske Union (TEU), særlig artikel 31 (der omfatter fælles handling vedrørende retligt samarbejde i kriminalsager) og artikel 34, stk. 2, litra c (om vedtagelse af afgørelser, uden at de dog indebærer nogen indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser).

Siden fremlæggelsen af det oprindelige forslag har det nederlandske formandskab på baggrund af drøftelser i arbejdsgruppen vedrørende strafferetligt samarbejde den 27. - 28. oktober 2004 fremlagt nogle få ændringer til forslaget. Ændringerne i forhold til det oprindelige forslag er i det følgende markeret med fed.

Forslaget indeholder følgende tre elementer:

1. Medlemsstaterne skal udpege en central myndighed til udveksling af oplysninger.
2. Medlemsstaterne skal – i øvrigt i overensstemmelse med deres forpligtelser (ifølge Europarådets konvention (af 20. april 1959) om gensidig retshjælp i straffesager) – straks fremsende domme, som afsiges over andre medlemsstats statsborgere, til disse medlemsstater.
3. Der fastsættes frist for en medlemsstats svar på en anden medlemsstats anmodning om fremsendelse af udskrifter af og oplysninger fra strafferegistre. Anmodning om og fremsendelse af oplysninger om straffedomme sker under anvendelse af standardblanketter.

Efter forslaget artikel 1 defineres begrebet "strafferegister" som det eller de nationale registre, der indeholder oplysninger om afsagte domme i henhold til national ret, og begrebet "dom" defineres som alle endelige afgørelser truffet af en strafferetlig myndighed eller en administrativ myndighed, der kan appelleres til en anden domstol, navnlig en straffedomstol, og hvori en persons skyld for en strafferetlig overtrædelse eller strafbar handling i henhold til national ret fastlægges som en overtrædelse af retsreglerne. **Af forslaget til ændringer fremgår det, at artikel 1 foreslås slettet.**

Forslagets artikel 2 foreskriver, at hver medlemsstat skal udpege en central myndighed. Rådets Generalsekretariat og Kommissionen skal informeres herom.

Artikel 3 bestemmer, at den centrale myndighed straks skal informere de øvrige medlemsstaters centrale myndigheder om domme, der bliver afsagt over statsborgere fra disse medlemsstater. **Det nederlandske formandskab foreslår, at det præciseres, at alene straffedomme, der er registreret i domslandet, videresendes til den medlemsstat, hvor den pågældende er statsborger.**

Af artikel 4 følger det, at når der ønskes oplysninger fra en medlemsstats strafferegister, kan den centrale myndighed i overensstemmelse med national ret sende en anmodning om oplysninger til en anden medlemsstats centrale myndighed. Alle sådanne anmodninger om oplysninger udformes ved brug af formular A i bilaget.

Den anmodede medlemsstats centrale myndighed skal straks eller under alle omstændigheder senest 5 arbejdsdage at regne fra dagen for modtagelsen af anmodningen og på de vilkår, der er fastsat i national ret, sende oplysningerne til den anmodende stats centrale myndighed ved brug af formular B i bilaget. Formularen skal indeholde de oplysninger, der videregives i overensstemmelse med artikel 3. **Det nederlandske formandskab har foreslået at slette listen vedrørende kategorier af lovovertrædere i formular B til forslaget.**

Artikel 5 fastsætter betingelserne for at anvende personoplysninger, der er modtaget fra en anden medlemsstat i medfør af artikel 4. Af bestemmelsen følger, at sådanne oplysninger kan anvendes i forbindelse med strafferetssager og til et andet formål inden for de begrænsninger, der specificeres af den anmodede stat, og i overensstemmelse med den anmodende stats nationale ret. Den anmodede stat kan anmode den anmodende stat om at informere den om, hvorledes de videregivne oplysninger er blevet anvendt.

Bestemmelsen i artikel 5 gælder ikke på personoplysninger, som en medlemsstat har fået i medfør af rådsafgørelsens bestemmelser, og som stammer fra den pågældende medlemsstat.

De resterende artikler 6-9 indeholder regler om sprog, forholdet til andre retsinstrumenter, gennemførelse og ikrafttræden. Hvad særligt angår spørgsmålet om forholdet til andre retsinstrumenter følger det af artikel 7, stk. 1, at rådsafgørelsen supplerer og letter anvendelsen af de gældende bestemmelser på området, herunder reglerne i 1959-konventionen og de tilhørende protokoller. Der kan i den forbindelse også henvises til betragtning 8 i rådsafgørelsens præambel.

Det følger endvidere af artikel 7, stk. 2, at medlemsstaterne skal give afkald på indbyrdes at gøre deres eventuelle forbehold over for artikel 13 i 1959-konventionen gældende. **Det nederlandske formandskab har foreslået, at det udtrykkeligt skal fremgå af artikel 7, at forbehold over for artikel 22 ikke berøres af rådsafgørelsen.**

3. Europa-Parlamentet

Forslaget er forelagt for Europa-Parlamentet, der imidlertid endnu ikke har afgivet udtalelse.

4. Høring

Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Aalborg, Præsidenten for Retten i Roskilde, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet, Rigspolitechefen, Politidirektøren i København, Politimesterforeningen i Danmark, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Landsklubben HK Politiet, Advokatrådet, Amnesty International, Institut for Menneskerettigheder, Datatilsynet, Landsforeningen af beskikkede advokater.

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Rigsadvokaten, Rigspolitechefen, Politidirektøren i København, Politimesterforeningen i Danmark, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Datatilsynet og Landsforeningen af beskikkede advokater.

Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Politidirektøren i København, Politimesterforeningen i Danmark, Politiforbundet i Danmark og Advokatrådet har ikke haft bemærkninger til forslaget.

Rigsadvokaten har anført, at artikel 3 - i hvert fald i den danske tekstversion - er uklar med hensyn til formuleringen af forpligtelserne, idet man samtidig ifølge begrundelsen for forslaget ikke tilsigter at pålægge yderligere forpligtelser, end hvad der følger af 1959-konventionen artikel 22. Rigsadvokaten foreslår på den baggrund at anvende formuleringer, der lægger sig tæt op ad formuleringerne i artikel 22, og også medtager 3. pkt. i artikel 22 om personer, der er statsborgere i flere medlemsstater.

Rigsadvokaten bemærker desuden, at det bør præciseres, hvad der i artikel 4 menes med en domsoversigt. Vedrørende artikel 7 bemærker Rigsadvokaten, at forslaget tilsigter, at medlemsstaterne skal give afkald på deres forbehold over for artikel 13 i 1959-konventionen, og at Danmark ved bekendtgørelse af 17. juli 1963 tog forbehold både med hensyn til stk. 1 og stk. 2 i artikel 13.

Med hensyn til formular A gør Rigsadvokaten opmærksom på, at det kunne overvejes at give mulighed for at anføre f.eks. personnummer eller nummer på nationalt identitetskort, hvis sådanne oplysninger er kendt af den anmodende myndighed. Sådanne oplysninger finder Rigsadvokaten vil lette ekspeditionen i den anmodede stat. Med hensyn til formular B anfører Rigsadvokaten, at det formentlig vil give problemer i nogle tilfælde at afkrydse korrekt, idet nogle af beskrivelserne af lovovertrædelserne under c) er meget generelle og ikke kan forventes at passe på de enkelte lovovertrædelser i national lovgivning. En oversat særlig udskrift af strafferegisteret vil formentlig være væsentlig mere anvendelig og informativ end afkrydsningslisten. Yderligere er det forudsat som nævnt ovenfor, at man skal gøre brug af en "domsoversigt".

Endelig gør Rigsadvokaten opmærksom på, at det i en række tilfælde til brug for efterforskning, tiltaleovervejelser og domsforhandling yderligere vil være påkrævet at fremskaffe en udskrift af den dom eller anden strafferetlige afgørelse, som udskriften af strafferegisteret henviser til.

Rigspolitichefen har bemærket, at den i artikel 4, stk. 2, foreslåede frist på fem arbejdsdage for besvarelse af en anmodning om oplysninger fra strafferegisteret ikke er praktikabel. Rigs-

politichefen finder det heller ikke ved ændring af arbejdsrutiner muligt at overholde fristen og henviser i den forbindelse bl.a. til, at svarformularen skal indeholde en domsoversigt.

Rigspolitichefen anfører desuden, at det sprogregime, der foreslås i afgørelsens artikel 6, vil kunne være til hinder for en effektiv sagsbehandling. Efter Rigspolitichefens opfattelse vil det i stedet være hensigtsmæssigt at foreslå anvendelsen af engelsk eller fransk, som de fleste politimyndigheder vil have mulighed for at håndtere hurtigt og enkelt.

Endelig finder Rigspolitichefen, at de omhandlede formularer vil kunne give anledning til problemer, idet formular A ikke indeholder de fornødne oplysninger med henblik på vurderingen af, om en videregivelse af oplysninger efter dansk ret vil være retmæssig. Dernæst er angivelsen af delikter i formular B ikke i alle tilfælde i overensstemmelse med delikterne i straffeloven. Udfyldelse vil derfor efter Rigspolitichefens opfattelse kræve en fortolkning med deraf følgende unødigt risiko for fejl. Endelig finder Rigspolitichefen, at det er uklart, hvilken retlig status formular B tillægges. Der synes at være lagt op til summarisk domsgengivelse, hvilket efter Rigspolitichefens opfattelse ikke kan erstatte egentlige udskrifter af strafferegistre, der oversættes.

Datatilsynet har bemærket, at man antager, at såvel videregivelse som modtagelse og efterfølgende behandling af personoplysninger vil ske inden for rammerne af persondataloven.

Datatilsynet henviser til, at det af persondatalovens § 5, stk. 2, følger, at indsamling af oplysninger skal ske til udtrykkeligt angivne og saglige formål, og at senere behandling ikke må være uforenelig med disse formål. Desuden henviser Datatilsynet til, at det af persondatalovens § 5, stk. 3, følger, at oplysninger som behandles, skal være relevante og tilstrækkelige og ikke omfatte mere, end hvad der kræves til opfyldelse af de formål, hvortil oplysningerne indsamles, og de formål hvortil oplysningerne senere behandles. I den forbindelse henviser Datatilsynet til forslagets artikel 5, stk. 3. Datatilsynet bemærker, at tilsynet går ud fra, at artiklens formål alene er at sikre, at oplysninger, som oprindeligt stammer fra en medlemsstat, ikke skal omfattes af forslaget, i det omfang sådanne oplysninger fremgår af en anden medlemsstats strafferegister, hvorfra oplysninger søges udleveret. På den baggrund finder Datatilsynet, at artiklen ikke - som anført i forslagets bemærkninger - udgør en udmøntning af databeskyttelsesretlige principper, idet behandling af personoplysninger også i en sådan situation vil være omfattet af persondatalovens regulering.

Landsforeningen af beskikkede advokater har bemærket, at oprettelsen af et fælles europæisk strafferegister eventuelt vil komme til at indebære, at man skal harmonisere reglerne for

optagelse og sletning. Det kan befrygtes, at man under påberåbelse af terror, selv om reglerne overvejende kommer til at gælde andre forbrydelser, vil skulle sænke de danske kriterier for, hvad der kommer til at stå på straffeattester, ligesom oplysningerne kommer til at stå længere, end vi nu anser nødvendigt efter danske forhold. Landsforeningen finder, at risikoen for misbrug af fortrolige oplysninger øges i takt med, at adgangen til oplysningerne udvides, særligt hvis medlemslandene kan trække direkte på datalagrede oplysninger. Selv om det nu fremsatte forslag er mindre vidtgående end et forslag, der blev udsendt af Justitsministeriet i april 2004, har landsforeningen fortsat betænkeligheder ved automatisk udveksling af oplysninger fra strafferegistre.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 16. november 2004.

6. Subsidiaritetsprincippet

Sagen ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Forslaget til rådsafgørelse vurderes ikke at ville have lovgivningsmæssige konsekvenser, hverken for så vidt angår forslaget om udpegning af en central myndighed til udveksling af oplysninger (artikel 2), forslaget om fremsendelse straks af domme, som afsiges over andre medlemsstaters statsborgere, til disse medlemsstater (artikel 3) eller forslaget om fremsendelse af udskrifter af og oplysninger fra strafferegistre inden for bestemte frister og ved brug af standardblanketter samt om anvendelsen af sådanne modtagne oplysninger (artikel 4 og 5).

Forslaget vurderes ikke at ville have statsfinansielle konsekvenser af betydning.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Dagsordenspunkt 2: Rammeafgørelse om visse proceduremæssige rettigheder i straffesager i Den Europæiske Union (KOM (2004) 328)

Nyt notat.

1. Baggrund

På sit møde i december måned 1998 godkendte Det Europæiske Råd en handlingsplan udarbejdet af Rådet og Kommissionen med henblik på gennemførelse af Amsterdam-traktatens bestemmelser om et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed. Et af formålene med planen er, at der gennem fælles handling inden for det politimæssige og strafferetlige samarbejde skal iværksættes en intensiveret indsats for bl.a. at forebygge og bekæmpe organiseret kriminalitet, navnlig terrorisme, menneskehandel, overgreb mod børn, ulovlig våbenhandel, korruption samt svig. Målet skal bl.a. nås gennem et tættere samarbejde mellem medlemslandenes politimyndigheder og de retlige myndigheder.

Det fremgår af handlingsplanen, at der inden to år efter Amsterdam-traktatens ikrafttræden bør iværksættes en proces med henblik på at forenkle procedurerne for gensidig anerkendelse af kendelser og domme i straffesager.

I forbindelse med Det Europæiske Råds møde i Tampere den 15.-16. oktober 1999 blev rammerne for det fremtidige arbejde med henblik på gensidig anerkendelse af kendelser og domme i straffesager fastlagt, jf. konklusionernes pkt. 33 og 37, der har følgende indhold:

”33. En øget gensidig anerkendelse af retsafgørelser og domme vil sammen med den nødvendige indbyrdes tilnærmelse af lovgivningen kunne lette samarbejdet mellem myndighederne og fremme den retlige beskyttelse af den enkeltes rettigheder. Det Europæiske Råd støtter derfor princippet om gensidig anerkendelse, der efter dets mening bør være hjørnестenen i det retlige samarbejde inden for EU på både det civilretlige og det strafferetlige område. Princippet bør gælde for såvel domme som andre afgørelser truffet af retlige myndigheder.”

”37. Det Europæiske Råd anmoder Rådet og Kommissionen om inden december 2000 at vedtage et program med foranstaltninger med henblik på gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse. I forbindelse med dette program bør der også sættes et arbejde i gang med hensyn til et europæisk tvangsfuldbyrdelsesdokument

og de aspekter af retsplejen, som det skønnes nødvendigt at vedtage fælles minimumsstandarder for, således at princippet om gensidig anerkendelse lettere kan gennemføres under overholdelse af medlemsstaternes grundlæggende retsprincipper.”

Rådet vedtog den 29. november 2000 i overensstemmelse med konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Tampere et program for foranstaltninger med henblik på gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse af afgørelser i straffesager. I indledningen til programmet fastlægges følgende:

”Gensidig anerkendelse skal ikke kun gøre det muligt at styrke samarbejdet mellem medlemsstaterne, men også beskyttelsen af personers rettigheder.”

Det fremgår af artikel 6 i Traktaten om den Europæiske Union (TEU), at Unionen bygger på principperne om frihed, demokrati og respekt for menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder samt retsstatsprincippet, der alle er principper, som medlemslandene har til fælles.

I december 2000 underskrev Europa-Kommissionen, Rådet og Europa-Parlamentet i fællesskab Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder. EU's charter omfatter civile, politiske, økonomiske og sociale rettigheder, og sammenfatter medlemsstaternes fælles forfatningsmæssige traditioner og internationale forpligtelser.

Under henvisning hertil fremlagde Kommissionen den 20. februar 2003 en grøn bog om retssikkerhedsgarantier for mistænkte og tiltalte i straffesager i EU (KOM(2003)75).

En række EU-lande, herunder Danmark, afgav i efteråret 2003 skriftlige høringssvar til grønbogen. Kommissionen afholdt endvidere i juni 2003 en offentlig høring om retssikkerhedsgarantier.

På denne baggrund har Kommissionen den 8. april 2004 fremlagt et forslag til Rådets rammeafgørelse om visse proceduremæssige rettigheder i straffesager i Den Europæiske Union (KOM(2004)328).

Det fremgår af Kommissionens begrundelse for forslaget, at rammeafgørelsen udgør en konkretisering af målsætningen om at øge beskyttelsen af individuelle rettigheder. Forslaget er fremsat med henblik på at øge alle mistænkte og anklagedes rettigheder generelt, idet et ensar-

tet beskyttelsesniveau for mistænkte og anklagede i EU skal gøre det lettere at anvende princippet om gensidig anerkendelse. Det fremgår endvidere af Kommissionens begrundelse, at forslaget ikke har til hensigt at duplikere de retssikkerhedsgarantier, der følger af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, men snarere at fremme overholdelse af denne konvention ved at fastsætte fælles EU-standarder på området.

Kommissionen understreger, at forslaget til denne rammeafgørelse – der omhandler fem hovedområder – skal betragtes som et første skridt, idet Kommissionen forventer at fremsætte forslag om yderligere foranstaltninger til sikring af retssikkerhedsgarantier i de kommende år.

På mødet i Rådet (retlige og indre anliggender) den 2.-3. december 2004 forventes Rådet at blive orienteret om status for forhandlingerne af rammeafgørelsen. Herudover vil der muligvis også blive lagt op til en drøftelse af retsgrundlaget for forslaget til rammeafgørelse samt de foreslåede bestemmelser i artiklerne 1-5.

2. Indhold

Forslaget til rammeafgørelse om visse proceduremæssige rettigheder i straffesager i Den Europæiske Union er fremsat med hjemmel i artikel 31, stk. 1, litra c (om sikring af forenelighed mellem medlemsstaternes gældende regler med henblik på at forbedre det retlige samarbejde i kriminalsager).

Forslaget har ifølge præamblen til formål at fastsætte nogle fælles minimumsstandarder for visse proceduremæssige rettigheder med henblik på at styrke den gensidige tillid mellem medlemsstaterne og derigennem styrke den gensidige anerkendelse af afgørelser truffet i en medlemsstat.

Forslaget indeholder bestemmelser om minimumsstandarder inden for fem hovedområder:

- Adgang til juridisk bistand (artikel 2-5)
- Adgang til tolkning og oversættelse (artikel 6-9)
- Beskyttelse af særligt udsatte grupper (artikel 10-11)
- Underretning til pårørende m.v. samt konsulær bistand (artikel 12-13)
- Skriftlig underretning af mistænkte og anklagede om deres rettigheder (artikel 14)

Herudover indeholder forslaget bestemmelser om rammeafgørelsens anvendelsesområde (artikel 1), om evaluering og overvågning af rammeafgørelsens effektivitet og gennemførelse (arti-

kel 15-16 og 18) samt om rammeafgørelsens ikrafttræden (artikel 19). Endelig indeholder rammeafgørelsen en klausul, der skal forhindre forringelser i forhold til det nationale beskyttelsesniveau (artikel 17).

2.1. Anvendelsesområde

Artikel 1 fastlægger rammeafgørelsens anvendelsesområde.

Det fremgår af stk. 1, at de proceduremæssige rettigheder gælder i alle straffesager, herunder ankesager, der finder sted i Den Europæiske Union.

Endvidere fremgår det af stk. 2, at rettighederne gælder for den mistænkte fra det tidspunkt, hvor den pågældende af de kompetente myndigheder underrettes om mistanken, til der falder endelig dom.

2.2. Adgang til juridisk bistand

Efter artikel 2 har den mistænkte person ret til juridisk bistand, hvis vedkommende ønsker det. Det fremgår af bestemmelsen, at retten til juridisk bistand gælder under hele straffesagen og i hvert fald indtræder, før den mistænkte svarer på spørgsmål i forbindelse med anklagen.

Artikel 3 pålægger medlemsstaterne at sikre, at der kan tilbydes juridisk bistand til visse nærmere opregnede mistænkte, der har et særligt behov herfor enten på grund af sagens karakter eller den mistænkte personlige forhold.

De personer, som medlemsstaterne er særligt forpligtede til at tilbyde juridisk bistand, er mistænkte, der varetægtsfængsles forud for retssagen, mistænkte, der formelt anklages for at have begået en kriminel handling, der indebærer en kompleks faktuel og retlig situation eller som sanktioneres med en hård straf, herunder hvis anklagen omfatter forhold med en strafferamme på mere end 1 års fængsel, mistænkte, der begæres udleveret, mistænkte, der er mindreårige og mistænkte, der på grund af alder, mentale, fysiske eller følelsesmæssige tilstand forekommer ikke at være i stand til at forstå eller følge indholdet eller betydningen af retsforhandlingerne.

Artikel 4 fastlægger medlemsstaternes pligt til at sikre en effektiv juridisk bistand.

Det følger af stk. 1, at alene advokater (som defineret i artikel 1, stk. 2, litra a, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/5 af 16. februar 1998 om lettelse af adgangen til varig udøvelse af advokaterhvervet i en anden medlemsstat end den, hvor beskikkelsen er opnået) kan udøve den juridiske bistand.

Endvidere følger det af stk. 2, at medlemsstaterne skal sørge for, at der kan stilles en anden advokat til rådighed, hvis den givne juridiske bistand ikke findes at være effektiv.

Artikel 5 regulerer retten til gratis juridisk bistand.

Det følger af stk. 1, at medlemsstaterne – i de tilfælde, hvor der er en forpligtelse til at tilbyde juridisk bistand, jf. artikel 3 – som udgangspunkt skal bære omkostningerne ved den juridiske bistand helt eller delvist, hvis omkostningerne vil kunne medføre en urimelig økonomisk byrde for den mistænkte eller dennes pårørende. Efter stk. 2 kan medlemsstaterne dog efterfølgende få alle eller dele af omkostningerne dækket, hvis den mistænkte persons midler sætter vedkommende i stand til at yde et sådant økonomisk bidrag.

2.3. Adgang til tolkning og oversættelse

Artikel 6 regulerer retten til gratis tolkning.

Det fremgår af stk. 1, at en mistænkt person, som ikke forstår det sprog, der benyttes under retsforhandlingerne, skal tilbydes gratis tolkning. Den mistænkte skal endvidere om nødvendigt tilbydes gratis tolkning af den juridiske bistand under hele straffesagen, jf. stk. 2. Retten til gratis tolkning gælder for personer med hørelidelser eller taleproblemer, jf. stk. 3.

Artikel 7, stk. 1, fastslår, at en mistænkt person, som ikke forstår det sprog, der benyttes i retsforhandlingerne, skal tilbydes gratis oversættelse af relevante dokumenter. Beslutningen om, hvilke dokumenter, der behøver oversættelse, træffes af de kompetente myndigheder, idet den mistænkte advokat dog kan anmode om oversættelse af yderligere dokumenter, jf. artikel 7, stk. 2.

Artikel 8 og 9 regulerer oversættelsens og tolkningens nøjagtighed og kontrol heraf.

Det følger således af artikel 8, at medlemsstaterne skal sikre, at de oversættere og tolke, der anvendes, er tilstrækkeligt kvalificerede, og at der skal findes en ordning, så der kan stilles en anden oversætter eller tolk til rådighed, hvis oversættelsen eller tolkningen skønnes ikke at

være nøjagtig. Med henblik på at sikre kvalitetskontrol med tolkningens nøjagtighed skal de retsforhandlinger, der foretages under anvendelse af tolk, optages på bånd eller video, jf. artikel 9. Hvis der opstår stridsspørgsmål, skal en afskrift af optagelsen stilles til rådighed for en hvilken som helst af parterne. Afskriften må alene benyttes til at kontrollere tolkningens nøjagtighed.

2.4. Beskyttelse af særligt udsatte grupper

Artikel 10, stk. 1, fastslår, at en mistænkt person, der ikke kan forstå eller følge indholdet eller betydningen af retsforhandlingerne på grund af sin alder, mentale, fysiske eller følelsesmæssige tilstand, skal have særlig opmærksomhed, således at der sikres en retfærdig rettergang.

De kompetente myndigheder skal overveje og skriftligt nedfælde behovet for særlig opmærksomhed under retsforhandlingerne, så snart der er noget tegn på, at den mistænkte er omfattet af artikel 10, stk. 1, jf. artikel 10, stk. 2. Endvidere skal medlemsstaterne sikre, at ethvert skridt der tages som en konsekvens af retten til særlig opmærksomhed, nedfældes skriftligt.

I artikel 11 fastlægges rettighederne for de mistænkte, der har ret til særlig opmærksomhed.

Det fremgår af stk. 1, at der skal foretages en lyd- eller videooptagelse af alle forhør af sådanne mistænkte, samt at en afskrift af optagelsen skal tilbydes en hvilken som helst af parterne, hvis der opstår stridsspørgsmål.

Ifølge stk. 2 skal der tilbydes lægehjælp, når det er nødvendigt.

Endelig fremgår det af stk. 3, at retten til særlig opmærksomhed efter omstændighederne kan omfatte retten til at have en tredjemand til stede under ethvert forhør, der foretages af politiet eller retslige myndigheder.

2.5. Underretning til pårørende m.v. samt konsulær bistand

Artikel 12 regulerer retten til at få pårørende m.v. underrettet om varetægtsfængsling.

Det fremgår af stk. 1, at en mistænkt, der er varetægtsfængslet, har ret til at få sin familie, personer, der sidestilles med familiemedlemmer, eller sin arbejdsgiver underrettet om tilbageholdelsen så hurtig som muligt. De pågældende personer kan kontaktes af de kompetente myn-

digheder under anvendelse af passende mekanismer, herunder konsulære myndigheder, hvis den varetægtsfængslede er statsborger i en anden stat og udtrykker ønske herom, jf. stk. 2.

Artikel 13 regulerer den tilbageholdtes ret til kontakt med konsulære myndigheder.

Det fremgår af stk. 1, at den tilbageholdte har ret til at få underrettet de konsulære myndigheder i sin hjemstat om tilbageholdelse så hurtigt som muligt samt ret til at tage kontakt til de konsulære myndigheder, hvis pågældende udtrykker ønske herom.

Endvidere fremgår det af stk. 2, at en tilbageholdt, der ikke ønsker bistand fra sin hjemstats konsulære myndigheder, som alternativ skal tilbydes bistand fra en anerkendt international organisation.

Endelig fremgår det af stk. 3, at en person, der ikke er statsborger, men har et længerevarende ophold i et EU-land, har ret til at få bistand fra dette EU-lands konsulære myndigheder på samme grundlag som dets egne statsborgere, hvis den pågældende person har god grund til ikke at ønske bistand fra de konsulære myndigheder i det land, hvor han er statsborger.

2.6. Skriftlig underretning af mistænkte og anklagede om deres rettigheder

Artikel 14 regulerer medlemsstaternes pligt til at sikre, at mistænkte personer underrettes skriftligt om deres rettigheder.

Efter stk. 1 skal alle mistænkte personer underrettes skriftligt om de proceduremæssige rettigheder, der er umiddelbart relevante for dem. Underretningen skal som minimum omfatte de rettigheder, der er fastsat i rammeafgåelsen.

Stk. 2 pålægger medlemsstaterne at sikre, at der udarbejdes en standardoversættelse af den skriftlige underretning på alle officielle EU-sprog. For at sikre ensartethed i medlemsstaten bør oversættelsen foretages centralt i hver enkelt stat.

Standardoversættelsen på de officielle EU-sprog skal opbevares på alle politistationer, således at arresterede personer kan få udleveret en kopi på et sprog, som den pågældende forstår, jf. stk. 3.

Det fremgår af stk. 4, at den skriftlige underretning om en mistænkt persons rettigheder i hvert enkelt tilfælde skal udarbejdes i to eksemplarer, der begge underskrives af både de retshånd-

hævende myndigheder og den mistænkte, hvis pågældende er villig dertil. Underskrifterne tjener som bevis for, at underretningen har været tilbudt, udleveret og accepteret. Det ene underskrevne eksemplar beholdes af de retshåndhævende myndigheder og det andet underskrevne eksemplar beholdes af den mistænkte. Der bør indføres en note i myndighedernes protokol om, at den skriftlige underretning om rettigheder er blevet tilbudt, og om hvorvidt den mistænkte har været villig til at underskrive den eller ej.

2.7. Evaluering og overvågning af rammeafgørelsens effektivitet og gennemførelse

Det følger af artikel 15, stk. 2, og artikel 16, stk. 2, at rammeafgørelsens effektivitet jævnligt skal evalueres og overvåges under tilsyn af Kommissionen. Om evalueringerne afgives beretninger, der kan offentliggøres.

Med henblik på at gennemføre evaluering og overvågning pålægger artikel 15, stk. 1, og artikel 16, stk. 1, medlemsstaterne at indsamle og tilgængeliggøre data, herunder bl.a. statistikker om anvendelse af juridisk og konsular bistand, tolkning og oversættelse.

2.8. Klausul mod forringelse af rettigheder

Artikel 17 indeholder en klausul, der skal forhindre forringelse af de nationale rettighedsniveauer. Det fremgår af bestemmelsen, at rammeafgørelsen ikke indebærer en begrænsning af eller fravigelse fra nogen af de rettigheder eller proceduremæssige garantier, som kan sikres i henhold til lovgivningen i de enkelte medlemsstater, og som yder et højere beskyttelsesniveau.

2.9. Ikrafttræden

Artikel 19 indeholder en bestemmelse om, at rammeafgørelsen skal træde i kraft på tyvendagedagen for offentliggørelse i Den Europæiske Unions Tidende.

3. Europa-Parlamentet

Europa-Parlamentet har endnu ikke afgivet udtalelse om forslaget til rammeafgørelse.

4. Høring

Forslaget til rammeafgørelse vil snarest sammen med et grundnotat herom blive sendt i høring hos relevante myndigheder og organisationer.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 16. november 2004.

6. Subsidiaritetsprincippet

En generel regulering af straffeprocessuelle minimumsrettigheder inden for EU kan give anledning til overvejelser i forhold til subsidiaritetsprincippet.

Forenelighed med subsidiaritetsprincippet må således som udgangspunkt forudsætte, at rammeafgørelsen alene regulerer forhold, der kan have betydning for medlemsstaternes gensidige anerkendelse af hinandens afgørelser og dermed det strafferetlige samarbejde.

Justitsministeriet har på nuværende tidspunkt, hvor forhandlingerne om forslaget lige er påbegyndt, og hvor forslaget endnu ikke har været i høring, ikke foretaget en nærmere vurdering af rammeafgørelsens forenelighed med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Udkastet til rammeafgørelse, der som nævnt alene har været genstand for indledende forhandlinger mellem medlemsstaterne, vurderes i den nuværende form efter en foreløbig analyse at ville forudsætte, at der gennemføres lovændringer samt eventuelt ændring/tilføjelse af administrative regler i Danmark.

Dette gælder formentlig i forhold til samtlige forslagets overordnede elementer, dvs. i et vist omfang i forhold til bestemmelserne om henholdsvis adgang til juridisk bistand, adgang til tolkning og oversættelse, beskyttelse af særligt udsatte grupper, underretning til pårørende m.v. samt konsulær bistand og skriftlig underretning til mistænkte og anklagede om deres rettigheder.

Statsfinansielle konsekvenser

Det er vurderingen, at forslaget til rammeafgørelse i den foreliggende udformning vil have visse statsfinansielle konsekvenser, navnlig som følge af de foreslåede bestemmelser i artikel 9 og 11 om henholdsvis bånd-/videoptagelse af retsforhandlinger, hvor der anvendes tolk og om bånd-/videoptagelse af forhør af mistænkte, der har ret til særlig opmærksomhed samt bestemmelsen i artikel 16 om indsamling af data.

Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt nærmere at vurdere omfanget af de statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg .

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg. Forslaget tillige med et grundnotat herom forventes oversendt til udvalgene snarest.

Dagsordenspunkt 3: Rammeafgørelse om den europæiske bevissikringskendelse

Nyt notat.

1. Baggrund

På sit møde i december måned 1998 godkendte Det Europæiske Råd en handlingsplan udarbejdet af Rådet og Kommissionen med henblik på gennemførelse af Amsterdam-traktatens bestemmelser om et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed. Et af formålene med planen er, at der gennem fælles handling inden for det politimæssige og strafferetlige samarbejde skal iværksættes en intensiveret indsats for bl.a. at forebygge og bekæmpe organiseret kriminalitet, navnlig terrorisme, menneskehandel, overgreb mod børn, ulovlig våbenhandel, korruption samt svig.

Målet skal bl.a. nås gennem et tættere samarbejde mellem medlemslandenes politimyndigheder og de retlige myndigheder. Det fremgår af handlingsplanen, at der inden to år efter Amsterdam-traktatens ikrafttræden bør iværksættes en proces med henblik på at forenkle procedurerne for gensidig anerkendelse af kendelser og domme i straffesager.

I forbindelse med Det Europæiske Råds møde i Tampere den 15. - 16. oktober 1999 vedtog stats- og regeringscheferne, at princippet om gensidig anerkendelse skulle være hjørnestenen i det retlige samarbejde inden for EU på både det civil- og det strafferetlige område. Princippet skulle gælde for såvel domme som andre afgørelser truffet af retlige myndigheder.

Rådet vedtog den 29. november 2000 i overensstemmelse med konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Tampere et program for foranstaltninger med henblik på gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse af afgørelser i straffesager. Af programmet fremgår det, at der skal gives højeste prioritet til afgørelser med henblik på tilvejebringelse af bevismateriale, jf. programmets pkt. 2.1.1., hvor følgende bl.a. er anført:

Mål: Muliggøre anerkendelse af bevismateriale, forhindre, at det går tabt, og lette fuldbyrdelsen af ransagnings- og beslaglæggelseskendelser med henblik på hurtigt at tilvejebringe bevismateriale i straffesager (punkt 36 i Det Europæiske Råds konklusioner fra Tampere).

Foranstaltning nr. 3: For at lette den gensidige information bør der indføres en standardformular til anmodning om oplysninger om tidligere straffedomme på alle fællesskabssprog.

Foranstaltning nr. 5: Undersøge, hvilke fremskridt der kan gøres med henblik på:

- at sikre, at forbehold og erklæringer vedrørende tvangsindgreb i henhold til artikel 5 i konventionen om gensidig retshjælp fra 1959, suppleret med artikel 51 og 52 i konventionen om gennemførelse af Schengen-aftalen, ikke længere kan gøres gældende mellem medlemsstaterne, navnlig for så vidt angår bekæmpelse af organiseret kriminalitet, hvidvaskning af udbyttet fra strafbart forhold og økonomisk kriminalitet.
- at sikre, at de grunde til at afslå anmodninger om gensidig retshjælp, som er nævnt i artikel 2 i konventionen fra 1959, suppleret med artikel 50 i konventionen om gennemførelse af Schengen-aftalen, ikke længere kan gøres gældende mellem medlemsstaterne.

Foranstaltning nr. 6: Udarbejdelse af et instrument med henblik på anerkendelse af kendelser vedrørende sikring af bevismateriale for at undgå, at bevismateriale, der befinder sig på en anden medlemsstats område, går tabt.

Foranstaltning nr. 6 i programmet er gennemført ved Rådets rammeafgørelse om gennemførelse i Den Europæiske Union af kendelser om indefrysning af formuegoder eller bevismateriale. Denne rammeafgørelse, som bl.a. indeholder krav om gensidig anerkendelse af kendelser udstedt for at indefryse bevismateriale og eventuelt udlevere det til udstedelsesstaten, blev vedtaget den 22. juli 2002 og er offentliggjort i EF-Tidende den 2. august 2003 (EFT2002/C184/8).

Kommissionen har bl.a. med henvisning til, at den nævnte rammeafgørelse om indefrysning-kendelser alene omhandler en del af samarbejdet om bevismateriale, fremsat et forslag til Rådets rammeafgørelse om en europæisk bevissikringskendelse til fremskaffelse af genstande, dokumenter og data til brug i straffesager. Kommissionen har i den forbindelse henvist til, at der er behov for at løse betydelige udestående problemer i samarbejdet, hvad angår bevismateriale, som er omfattet af rammeafgørelsen om indefrysning-kendelser. Kommissionen peger bl.a. på, at der vil kunne forekomme situationer, hvor en anerkendelse af en indefrysning-kendelse vil kræve yderligere tvangsindgreb, f.eks. i form af ransagning, som i givet fald vil skulle foretages i overensstemmelse med fuldbyrdelsesstatens gældende regler, herunder procedureregler.

Hensigten med forslaget er på denne baggrund at sikre et hurtigere og mere effektivt retligt samarbejde i straffesager, når det drejer sig om fremskaffelse af (eksisterende) genstande, dokumenter og data til brug i straffesager i et andet EU-medlemsland. Rammeafgårelsen om en (ny) europæisk bevissikringskendelse vil således på dette område skulle erstatte de traditionelle aftaler om gensidig retshjælp efter Europarådets konvention fra 1959 om gensidig retshjælp i straffesager og lignende instrumenter. Anmodninger om retshjælp til fremskaffelse af (nyt) bevismateriale, såsom erklæringer fra mistænkte, vidner mv., eller efterforskningsskridt, der indebærer bevisoptagelse i reel tid, f.eks. aflytning af samtaler eller overvågning af banktransaktioner, vil ikke være omfattet af rammeafgårelsen om den europæiske bevissikringskendelse, og de eksisterende internationale instrumenter på området vil således fortsat finde anvendelse her.

Med forslaget fastlægges mindstekravene til den retshjælp, som EU-medlemslandene skal yde hinanden. Disse krav kan ifølge Kommissionen overordnet beskrives på følgende måde:

1. En retsanmodning fra en anden EU-medlemsstat skal anerkendes umiddelbart, uden at der er behov for at omdanne den til en national afgørelse, før den kan fuldbyrdes.
2. Retsanmodninger bliver standardiserede ved hjælp af formular.
3. Der skal indføres frister for efterkommelse af anmodninger.
4. Der skal indføres minimumsbeskyttelse både for udstedelse og efterkommelse af retsanmodninger.
5. Mulighederne for at afvise en retsanmodning skal begrænses.

Det fremsatte forslag om en europæisk bevissikringskendelse anses af Kommissionen for at være første skridt mod udskiftningen af den eksisterende ordning for gensidig retshjælp i Den Europæiske Union med et samlet EU-regelsæt baseret på gensidig anerkendelse omfattet af regler om minimumsbeskyttelse.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 2. - 3. december 2004 forventes det, at det nederlandske formandskab vil orientere om status i forhandlingerne af forslaget. Det er endvidere muligt, at Rådet vil skulle drøfte og eventuelt tage stilling til spørgsmålet om, hvilken myndighed som skal kunne udstede en bevissikringskendelse samt spørgsmålet om forslagets anvendelsesområde, herunder om forslaget også bør omfatte afhøringer af personer. Herudover vil Rådet muligvis også skulle drøfte spørgsmålet om indsættelse af en bestemmelse om pligten til at respektere de grundlæggende rettigheder og grundlæggende retsprincipper, således som disse er fastsat i artikel 6 i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU).

2. Indhold

Forslaget, der er udarbejdet med hjemmel i artikel 31 og artikel 34, stk. 2, litra b, i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU), indebærer, at en europæisk bevissikringskendelse, som er udstedt i en medlemsstat (udstedelsesstaten), som udgangspunkt skal anerkendes af den medlemsstat, der skal gennemføre kendelsen (fuldbyrdesstaten), uden yderligere formaliteter, dog således at selve fuldbyrdelsen sker på samme måde, som myndigheden i fuldbyrdesstaten normalt fremskaffer bevismateriale.

Forslaget til rammeafgørelse er inddelt i følgende hovedafsnit:

Afsnit 1: Den europæiske bevissikringskendelse

Afsnit 2: Procedurer og garantier i udstedelsesstaten

Afsnit 3: Procedurer og garantier i fuldbyrdesstaten

Afsnit 4: Jurisdiktionskompetence for elektroniske kommunikationsnetværk

Afsnit 5: Afsluttende bestemmelser

Ad afsnit 1: Den europæiske bevissikringskendelse

Artikel 1 i forslaget fastsætter, at en europæisk bevissikringskendelse er en retsafgørelse udstedt af en kompetent myndighed i en medlemsstat med henblik på at fremskaffe genstande, dokumenter og data fra en anden medlemsstat til brug i de retssager, der er nævnt i artikel 4.

Det følger videre af bestemmelsen, at medlemsstaterne skal fuldbyrde en europæisk bevissikringskendelse på grundlag af princippet om gensidig anerkendelse og i overensstemmelse med bestemmelserne i forslaget.

Forslagets artikel 2 indeholder definitioner af de begreber, der anvendes i rammeafgørelsen.

Udstedelsesstat defineres som den medlemsstat, der har udstedt den europæiske bevissikringskendelse, og **fuldbyrdesstaten** er den medlemsstat, på hvis område de omhandlede genstande, dokumenter og data findes.

Udstedelsesmyndighed er den dommer, undersøgelsesdommer eller anklager, som ifølge national ret er bemyndiget til at udstede en bevissikringskendelse, og **fuldbyrdesmyndighed** er den myndighed, der ifølge national ret har kompetence til at fuldbyrde en europæisk bevissikringskendelse.

Et **informationssystem** er enhver enhed eller gruppe af indbyrdes forbundne eller beslægtede enheder, hvoraf en eller flere ved hjælp af et program udfører automatisk behandling af edb-data samt edb-data, som lagres, behandles, fremfindes eller overføres i forbindelse med systemernes drift, brug, beskyttelse og vedligeholdelse.

EDB-data defineres som enhver form for gengivelse af fakta, informationer eller begreber i et format, der egner sig til behandling i et informationssystem, herunder et program, som kan anvendes til at få et informationssystem til at udføre en funktion.

Elektroniske kommunikationsnet betyder efter bestemmelsen transmissionssystemer, og hvor det er relevant, koblings- og dirigeringsudstyr og andre ressourcer, som giver mulighed for at overføre signaler ved hjælp af trådforbindelse, radiobølger, lyslederteknik eller andre elektromagnetiske midler, herunder satellitnetværk, faste (kredsløbs- eller pakkekoblede net, herunder internettet) og mobile jordbaserede netværk, elkabelsystemer, der anvendes til fremføring af signaler, netværk til radio- og tv-spredning og kabel-tv-net, uanset hvilken type information der overføres.

Endelig defineres **lovovertrædelse** som en strafferetlig overtrædelse, der er strafbar ifølge udstedelsesstatens nationale lov, forudsat at afgørelsen kan indbringes for en domstol med strafferetlig kompetence.

Artikel 3 fastslår, at en europæisk bevissikringskendelse kan udstedes med henblik på fremskaffelse af alle genstande, dokumenter og data, der kan bruges i de retssager, der er nævnt i artikel 4. Den europæiske bevissikringskendelse kan ikke udstedes med henblik på bevisoptagelse i form af afhøringer, vidneforklaringer eller andre former for forhør, bevisoptagelse fra en persons legeme eller bevisoptagelse i reel tid og bevisoptagelse, der kræver yderligere efterforskning. Den europæiske bevissikringskendelse vil dog kunne udstedes med henblik på fremskaffelse af sådant bevismateriale, hvis materialet er blevet indsamlet før udstedelsen af kendelsen.

Af artikel 4 fremgår det, at en europæisk bevissikringskendelse kan udstedes til brug for straffesager samt sager anlagt af en administrativ myndighed vedrørende handlinger, der er strafbare efter udstedelsesstatens nationale lovgivning, da de udgør overtrædelser af gældende retsregler, og når afgørelsen kan give anledning til en procedure ved en domstol, navnlig en kriminalret. Dette gælder uanset, om der er tale om en sag vedrørende en fysisk eller juridisk person.

Artikel 5 indeholder regler for bevissikringskendelsens indhold og form, herunder hvilke sprog en sådan kendelse vil skulle oversættes til i udstedelsesstaten. Det fastsættes, at den europæiske bevissikringskendelse skal indeholde de oplysninger, der fremgår af formular A i bilaget. Den skal underskrives, og indholdets rigtighed skal bekræftes af udstedelsesstaten. Udstedelsesstaten skal oversætte den europæiske bevissikringskendelse til det eller de officielle sprog i fuldbyrdelsesstaten. Medlemsstaterne kan dog, når rammeafgårelsen er vedtaget, i en erklæring, der deponeres i Generalsekretariatet for Rådet, angive, at de accepterer en oversættelse til et eller flere af de officielle sprog, der anvendes af De Europæiske Fællesskabers institutioner.

Ad afsnit 2: Procedurer og garantier i udstedelsesstaten

I artikel 6 fastslås det, at en europæisk bevissikringskendelse alene vil kunne udstedes, hvis udstedelsesstaten har sikret sig, at de ønskede genstande, dokumenter og data er nødvendige og proportionelle i forhold til den pågældende retssag, at de omhandlede genstande, dokumenter og data under lignende omstændigheder ville kunne fremskaffes ifølge udstedelsesstatens lovgivning, hvis de var tilgængelige på udstedelsesstatens område, selv om der eventuelt skulle anvendes en anden fremgangsmåde, og at de omhandlede genstande, dokumenter og data vil kunne antages i den retssag, de rekvireres til.

Artikel 7 fastsætter, at en europæisk bevissikringskendelse skal fremsendes af udstedelsesmyndigheden direkte til den kompetente myndighed (i fuldbyrdelsesstaten) med henblik på fuldbyrdelse ved hjælp af ethvert middel, som kan frembringe skriftlig dokumentation, og som giver fuldbyrdelsesstaten mulighed for at fastslå ægtheden.

Hvis den myndighed, der har ansvaret for fuldbyrdelsen, er ukendt af udstedelsesmyndigheden, skal denne på alle måder, herunder gennem kontaktpunkterne i det europæiske netværk, forsøge at indhente nødvendige oplysninger i fuldbyrdelsesstaten. Når den myndighed i fuldbyrdelsesstaten, der modtager en europæisk bevissikringskendelse, ikke har kompetence til at anerkende den og træffe de nødvendige foranstaltninger med henblik på fuldbyrdelse, skal den af egen drift fremsende den europæiske bevissikringskendelse til den myndighed, der har ansvaret for fuldbyrdelsen, og underrette udstedelsesmyndigheden herom.

I henhold til artikel 8 skal medlemsstaterne i en erklæring afgivet til Generalsekretariatet udpege en central strafferegistermyndighed, som den europæiske bevissikringskendelse kan fremsendes til med henblik på udlevering af en udskrift fra den pågældende medlemsstats strafferegister og påfølgende foranstaltninger, der vedrører fysiske eller juridiske personer. Medlems-

staterne skal sikre, at deres centrale strafferegistermyndighed har adgang til de nævnte oplysninger.

Artikel 9 fastsætter, at hvis udstedelsesmyndigheden ønsker supplerende genstande, dokumenter og data i forhold til en tidligere europæisk bevissikringskendelse i samme sag, og indholdet i den oprindelige kendelse fortsat er korrekt, er det ikke nødvendigt at udstede en ny europæisk bevissikringskendelse. I det tilfælde skal der udstedes en kendelse om supplerende bevismateriale indeholdende de oplysninger, der fremgår af formular B i bilaget. Fuldbyrdelsesstaten skal behandle en sådan kendelse om supplerende bevismateriale på samme måde som den oprindelige europæiske bevissikringskendelse. Hvis den kompetente udstedelsesmyndighed i overensstemmelse med de gældende bestemmelser deltager i fuldbyrdelsen af den europæiske bevissikringskendelse i fuldbyrdelsesstaten, kan den indlevere en kendelse om supplerende bevismateriale direkte til den fuldbyrdende myndighed, mens myndigheden befinder sig i den pågældende stat.

Artikel 10 fastslår, at personoplysninger fremskaffet inden for rammerne af rammeafgørelsen kan anvendes af udstedelsesstaten i forbindelse med sager, i hvilke der kan udstedes en europæisk bevissikringskendelse (jf. artikel 4), andre retsprocedurer og administrative procedurer, som hænger direkte sammen med sådanne sager og forebyggelse af en umiddelbar og alvorlig trussel mod den offentlige sikkerhed. Personoplysninger fremskaffet inden for rammerne af rammeafgørelsen til andre formål kan kun anvendes med fuldbyrdelsesstatens forudgående samtykke, medmindre udstedelsesstaten har indhentet samtykke fra den registrerede. Personoplysninger fremskaffet inden for rammerne af rammeafgørelsen skal forblive fortrolige, medmindre det er nødvendigt at udlevere dem i relation til de førstnævnte sager (jf. stk. 1) eller af andre grunde i gældende national ret. I forbindelse med en bestemt sag kan fuldbyrdelsesstaten kræve, at den medlemsstat, som personoplysningerne er oversendt til, underretter den om anvendelsen af de pågældende oplysninger.

De nævnte bestemmelser i artikel 10 finder ikke anvendelse på personoplysninger, som er tilvejebragt af en medlemsstat i medfør af rammeafgørelsen, og som hidrører fra denne medlemsstat.

Ad afsnit III: Procedurer og garantier i fuldbyrdelsesstaten

Efter artikel 11 skal fuldbyrdelsesstaten, medmindre andet er bestemt i rammeafgørelsen, anerkende en europæisk bevissikringskendelse, som er fremsendt i henhold til artikel 7, uden yderligere formaliteter og straks træffe de nødvendige foranstaltninger med henblik på fuld-

byrdelse på samme måde, som myndigheden i fuldbyrdelsesstaten normalt fremskaffer genstande, dokumenter og data.

I artikel 12 er opregnet en række minimumsbetingelser, som skal overholdes ved fuldbyrdelse af en europæisk bevissikringskendelse. Efter bestemmelsen skal fuldbyrdelsesmyndigheden anvende den mindst indgribende foranstaltning, der gør det muligt at fremskaffe de pågældende genstande, dokumenter og data. Det følger endvidere af bestemmelsen, at en fysisk person ikke må anmodes om at fremlægge genstande, dokumenter og data, der kan føre til selvinkriminering, og udstedelsesstaten skal straks informeres, hvis fuldbyrdelsesmyndigheden opdager, at kendelsen er blevet fuldbyrdet i strid med lovgivningen i fuldbyrdelsesstaten.

Hvis fuldbyrdelse af en europæisk bevissikringskendelse gør det nødvendigt at foretage ransagning og beslaglæggelse, skal der som minimum træffes foranstaltninger af medlemsstaterne med henblik på at sikre, at ransagning af lokaler ikke påbegyndes om natten, medmindre det er absolut nødvendigt på grund af sagens særlige omstændigheder, at en person, hvis lokaler er blevet ransaget, har krav på en skriftlig meddelelse om ransagningen indeholdende en række nærmere angivne (minimums)oplysninger samt at der ved ransagning af lokaler, hvor den pågældende person ikke er hjemme, skal efterlades skriftlig meddelelse på stedet eller på anden passende måde.

Udstedelsesmyndigheden kan i henhold til artikel 13 kræve, at fuldbyrdelsesmyndigheden anvender tvangsindgreb til at fuldbyrde kendelsen, hvis udstedelsesmyndigheden mener, der er en betydelig risiko for, at de ønskede genstande, dokumenter og data vil blive ændret, flyttet eller tilintetgjort. Udstedelsesmyndigheden kan endvidere kræve, at fuldbyrdelsesmyndigheden holder det forhold, at der er en efterforskning i gang samt efterforskningens indhold, fortroligt, hvis det er nødvendigt for fuldbyrdelsen af den europæiske bevissikringskendelse. Det kan også kræves, at fuldbyrdelsesmyndigheden tillader, at en kompetent myndighed fra udstedelsesstaten eller en interesseret part udpeget af udstedelsesmyndigheden er til stede under fuldbyrdelsen af kendelsen, og den tilstedeværende myndighed fra udstedelsesstaten skal gives samme adgang som fuldbyrdelsesmyndigheden til de genstande, dokumenter og data, der er fremskaffet som følge af fuldbyrdelsen af kendelsen. Endelig kan udstedelsesmyndigheden kræve, at fuldbyrdelsesmyndigheden noterer navnene på de personer, der har behandlet kendelsen fra fuldbyrdelsen til fremsendelsen af bevismateriale til udstedelsesstaten, og opfylder andre nærmere bestemte formaliteter og procedurer, som myndigheden udtrykkeligt har angivet, medmindre sådanne formaliteter og procedurer er i modstrid med de grundlæggende retsprincipper i fuldbyrdelsesstaten.

Efter artikel 14 har fuldbyrdelsesmyndigheden, hvis denne i forbindelse med fuldbyrdelsen af den europæiske bevissikringskendelse finder, at der eventuelt er behov for at iværksætte efterforskningsskridt, der ikke var forudset fra begyndelsen, og som ikke kunne præciseres, da kendelsen blev udstedt, pligt til øjeblikkeligt at underrette udstedelsesstaten, så denne kan træffe yderligere foranstaltninger.

Artikel 15 vedrører grundene til at afvise anerkendelse og fuldbyrdelse af en europæisk bevissikringskendelse. Af bestemmelsen følger, at anerkendelse og fuldbyrdelse ikke kan ske, hvis dette vil være i strid med *ne bis in idem*-princippet (hvorefter en person ikke kan straffes for den samme handling flere gange), således som dette vil være gældende i medlemslandene i lyset af den rammeafgørelse, som der er fremsat forslag om. Der vil endvidere kunne ske afvisning, hvis fuldbyrdelse vil krænke *ne bis in idem*-princippet i forbindelse med en retssag i et tredjeland, eller hvis der ifølge fuldbyrdelsesstatens lovgivning gælder immuniteter og privilegier, der gør det umuligt at fuldbyrde den europæiske bevissikringskendelse.

Artikel 16 omhandler spørgsmålet om dobbelt strafbarhed. I henhold til bestemmelsen kræver anerkendelse og fuldbyrdelse af en europæisk bevissikringskendelse ikke kontrol af, om der gælder dobbelt strafbarhed, hvis fuldbyrdelsen af kendelsen ikke nødvendiggør, at der foretages ransagning af private lokaler, eller der er tale om en lovovertrædelse, som er omfattet af den positiv-liste, som fremgår af bestemmelsen.

Den pågældende positiv-liste svarer til, hvad der følger af udkast til rammeafgørelse om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på bødestrafte, som der blev opnået politisk enighed om i Rådet den 8. maj 2003. Positiv-listen omfatter således bl.a. terrorisme, menneskehandel, seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi, ulovlig handel med narkotika, ulovlig handel med våben, bestikkelse, svig, hvidvaskning, falskmøntneri, miljøkriminalitet, menneskesmugling, manddrab, racisme, bortførelse, bedrageri, færdselsforseelser, krænkelser af ophavsrettigheder, vold og trusler mod personer, hærværk og tyveri. Listen indeholder endvidere en række lovovertrædelser.

Der stilles – i modsætning til hvad der gælder efter rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre, rammeafgørelsen om fuldbyrdelse i Den Europæisk Union af kendelser om indfrysning af formuegoder eller bevismateriale og udkast til rammeafgørelse om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på afgørelser om konfiskation (politisk enig i Rådet den 29. april 2004) – efter bestemmelsen ikke krav om, at den forbrydelse (på positiv-listen), som en europæisk bevissikringskendelse vedrører, skal medføre en nærmere angivet minimumsstraf

(det såkaldte strafferammekrav), og fuldbyrdelse af en sådan kendelse vil således alene forudsætte, at den pågældende forbrydelse er strafbar i udstedelsesstaten.

For lovovertrædelser, som ikke er omfattet af positiv-listen (eller som ikke nødvendiggør ransagning af private lokaler), gælder det, at anerkendelse eller fuldbyrdelse af den europæiske bevissikringskendelse alene kan underkastes betingelsen om dobbelt strafbarhed, hvis det er foreskrevet i overgangsbestemmelserne i artikel 24, stk. 2 og 3. Disse bestemmelser fastsætter, at et krav om dobbelt strafbarhed på området alene vil kunne påberåbes højst fem år efter rammeafgørelsens ikrafttræden, jf. i øvrigt nærmere nedenfor.

Artikel 17 indeholder frister for anerkendelse, fuldbyrdelse og overførsel af bevismateriale. Af bestemmelsen følger, at medlemsstaterne skal træffe de foranstaltninger, som gør dem i stand til at overholde de frister, der er fastsat i bestemmelsen. Det følger videre, at hvis udstedelsesmyndigheden i den europæiske bevissikringskendelse har anført, at det på grund af procedurermæssige frister eller andre særligt hastende omstændigheder er nødvendigt med en kortere frist, skal fuldbyrdelsesmyndigheden i så høj grad som muligt tage højde for en sådan anmodning.

Enhver beslutning om at afvise anerkendelse eller fuldbyrdelse skal træffes og underretning skal gives så hurtigt som muligt til den kompetente myndighed i udstedelsesstaten ved hjælp af ethvert middel, som kan frembringe skriftlig dokumentation. Underretning skal ske senest 10 dage efter, at den kompetente fuldbyrdelsesmyndighed har modtaget den europæiske bevissikringskendelse.

Hvis der ikke findes udsættelsesgrunde, jf. artikel 18, skal fuldbyrdelsesmyndigheden fuldbyrde den europæiske bevissikringskendelse straks i de tilfælde, hvor fuldbyrdelsesstaten allerede har adgang til bevismaterialet, herunder en officiel udskrift fra strafferegistret, som udstedelsesmyndigheden ønsker, eller i andre tilfælde uden ophør, og hvis det overhovedet er muligt, senest 60 dage efter, at fuldbyrdelsesmyndigheden har modtaget kendelsen.

Medmindre der er indgivet klage, jf. artikel 19, skal fuldbyrdelsesstaten straks udlevere det bevismateriale, der er tilvejebragt ved den europæiske bevissikringskendelse, til udstedelsesstaten i de tilfælde, hvor fuldbyrdelsesstaten allerede har adgang til bevismaterialet, herunder en officiel udskrift fra strafferegistret, som udstedelsesmyndigheden ønsker, eller i andre tilfælde uden ophør, og hvis det overhovedet er muligt, senest 30 dage efter fuldbyrdelsen.

Fuldbyrdelsesmyndigheden kan kræve, at det pågældende bevismateriale tilbagesendes til fuldbyrdelsesstaten, når udstedelsesstaten ikke længere har brug for bevismaterialet. Der kan ikke herudover stilles yderligere betingelser for udlevering af bevismateriale.

Ethvert afslag på eller enhver forsinkelse, for så vidt angår fuldbyrdelsen af en europæisk bevissikringskendelse samt den efterfølgende udlevering af bevismateriale, skal begrundes. Hvis det i praksis er umuligt at fuldbyrde en europæisk bevissikringskendelse, fordi bevismaterialet er forsvundet eller blevet tilintetgjort eller ikke forefindes på det sted, der er angivet i kendelsen, eller bevismaterialets placering ikke er blevet angivet på en tilstrækkelig præcis måde selv efter kontakt med udstedelsesstaten, skal den relevante kompetente myndighed i udstedelsesstaten straks kontaktes. Hvis en medlemsstat i særlige situationer ikke kan overholde tidsfristerne, jf. ovenfor, skal den underrette Eurojust og angive grundene til forsinkelsen.

I henhold til artikel 18 kan fuldbyrdelsesmyndigheden udsætte fuldbyrdelsen af en europæisk bevissikringskendelse, hvis den fremsendte formular er ufuldstændig, hvis fuldbyrdelse vil kunne skade en igangværende efterforskning, så længe myndigheden finder en sådan udsættelse nødvendig, eller hvis bevismaterialet allerede anvendes i en verserende straffesag, indtil bevismaterialet ikke længere er nødvendigt til dette formål.

I det tilfælde, hvor den fremsendte formular er ufuldstændig, kan fuldbyrdelsesmyndigheden udsætte fuldbyrdelsen, indtil formularen er blevet korrekt udfyldt eller rettet, eller fritage udstedelsesmyndigheden for dette krav, hvis fuldbyrdelsesmyndigheden mener, at de fremsendte oplysninger er tilstrækkelige til at fuldbyrde kendelsen på rimelig vis og ifølge de gældende retsregler.

Den kompetente myndighed i udstedelsesstaten skal (via en rapport) underrettes om udsættelsen af fuldbyrdelse af en europæisk bevissikringsordre, herunder om grundene til udsættelse og om muligt om udsættelsens forventede varighed. Så snart grundene til udsættelse ikke længere er til stede, skal fuldbyrdelsesmyndigheden uden ophør træffe de foranstaltninger, der er nødvendige for at fuldbyrde den europæiske bevissikringskendelse, og underrette den relevante kompetente myndighed i fuldbyrdelsesstaten derom ved hjælp af ethvert middel, som kan frembringe skriftlig dokumentation.

Artikel 19 foreskriver, at medlemsstaterne skal sikre, at alle interesserede parter, herunder tredjemand i god tro, har adgang til retsmidler mod en europæisk bevissikringskendelse, der er fuldbyrdet ved hjælp af et tvangsindgreb.

Klagen skal kunne indgives til en domstol i udstedelsesstaten eller i fuldbyrdesstaten i overensstemmelse med disse staters nationale lovgivning. De materielle grunde til udstedelse af en europæisk bevissikringskendelse, herunder overholdelse af kriterierne i artikel 6 (om procedurer og garantier i udstedelsesstaten), kan imidlertid kun påklages ved en domstol i udstedelsesstaten.

Udstedelsesstaten skal sikre, at de tidsfrister, der gælder for indgivelse af klage, overholdes på en måde, der giver alle berørte parter effektive retsmidler.

Hvis der klages i fuldbyrdesstaten, skal den judicielle myndighed i udstedelsesstaten underrettes derom og om grundene til klagen, således at denne myndighed kan fremsætte de argumenter, den finder nødvendige. Den pågældende myndighed skal informeres om udfaldet af klagen. Både udstedelses- og fuldbyrdesstaten skal træffe de foranstaltninger, der er nødvendige for at lette udøvelsen af klageretten, bl.a. ved at give de berørte parter de relevante oplysninger.

Fuldbyrdesstaten kan suspendere overførslen af bevismateriale, mens udfaldet af en klage afventes. Udstedelsesmyndigheden kan dog kræve, at bevismaterialet overføres senest 60 dage efter fuldbyrdelsen af en europæisk bevissikringskendelse. I de tilfælde, hvor afgørelsen af klagen betyder, at overførslen ikke var lovlig, skal bevismaterialet straks tilbagesendes til fuldbyrdesstaten.

Artikel 20 vedrører udstedelsesstatens pligt til at refundere udbetalte erstatningsbeløb til fuldbyrdesstaten.

I henhold til artikel 21 skal medlemsstaterne træffe de foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre, at medlemsstaterne uden videre formaliteter kan fuldbyrde en europæisk bevissikringskendelse, når de ønskede edb-data er lagret i et informationssystem på en anden medlemsstats område, men er lovligt tilgængelige for en fysisk eller juridisk person på fuldbyrdesstatens område ved hjælp af et elektronisk kommunikationsnetværk, og de ønskede edb-data vedrører en tjeneste, som den pågældende fysiske eller juridiske person har leveret på fuldbyrdesstatens område til en fysisk eller juridisk person på samme stats område.

Medlemsstaterne skal ligeledes træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at deres nationale lovgivning, hvad angår edb-data på deres område giver en anden medlemsstat mulighed for at træffe de ovennævnte foranstaltninger.

Artikel 22 vedrører overvågningen af rammeafgørelsens effektivitet. Af bestemmelsen følger bl.a., at en medlemsstat, der har haft gentagne problemer med en anden medlemsstat ved fuldbyrdelsen af en europæisk bevissikringskendelse, skal underrette Kommissionen herom for at give Kommissionen mulighed for at vurdere anvendelsen af rammeafgørelsen i medlemsstaterne. Herudover pålægges medlemsstaterne en række forpligtelser til at kunne afgive oplysninger (hvert år pr. 31. marts) om de europæiske bevissikringskendelser, som er udstedt henholdsvis modtaget af medlemsstaten det foregående kalenderår. Medlemsstaterne skal efter skriftlig anmodning fra Kommissionen fremsende de pågældende oplysninger.

Artikel 23 regulerer forholdet mellem rammeafgørelsen og andre retlige instrumenter på området.

Af bestemmelsen fremgår, at rammeafgørelsen – uden at det berører forbindelserne mellem medlemsstaterne og tredjelande – erstatter de tilsvarende bestemmelser, som følger af en række angivne, eksisterende retlige instrumenter, når disse instrumenter angår anmodninger om gensidig retshjælp vedrørende bevismateriale, der er omfattet af rammeafgørelsens anvendelsesområde. Det drejer sig bl.a. om Europarådets konvention om gensidig retshjælp i straffesager af 20. april 1959 og de dertil hørende to tillægsprotokoller, konvention af 19. juni 1990 om gennemførelse af Schengen-aftalen af 14. juni 1985 om gradvis ophævelse af kontrollen ved de fælles grænser (Schengen-konventionen) samt konventionen om gensidig retshjælp i straffesager mellem Den Europæiske Unions medlemsstater af 29. maj 2000 (EU-retshjælpskonventionen) og den tilhørende protokol. I den forbindelse er det præciseret, at artikel 51 i Schengen-konventionen (om retsanmodninger om ransagning og beslaglæggelse) og artikel 2 i tillægsprotokollen til EU-retshjælpskonventionen (om anmodninger om oplysninger om banktransaktioner) udgår.

Medlemsstaterne vil fortsat kunne anvende (eller indgå) bilaterale eller multilaterale aftaler eller ordninger, hvis disse aftaler eller ordninger giver mulighed for at gennemføre rammeafgørelsens mål og hjælper med yderligere at forenkle procedurerne for bevisoptagelse, der falder ind under rammeafgørelsens anvendelsesområde. Sådanne aftaler og ordninger må ikke påvirke forbindelserne til de medlemsstater, der ikke indgår i disse aftaler eller ordninger. Medlemsstaterne skal senest 3 måneder efter rammeafgørelsens ikrafttræden meddele Rådet og Kommissionen, hvilke af de eksisterende aftaler og ordninger, de ønsker at fortsætte med at anvende. En lignende frist på 3 måneder (regnet fra indgåelsestidspunktet) gælder for nye aftaler.

Artikel 24 indeholder de overgangbestemmelser, som skal gælde i forbindelse med vedtagelsen af rammeafgørelsen. Efter bestemmelsen vil anmodninger om gensidig retshjælp modtaget før den 1. januar 2005 fortsat skulle behandles efter de eksisterende regler om gensidig retshjælp i straffesager, mens anmodninger, der er modtaget fra og med denne dato, vil være reguleret af de regler, medlemsstaterne vedtager i medfør af rammeafgørelsen.

De medlemsstater, der ifølge de eksisterende instrumenter, har gjort fuldbyrdelsen af en anmodning om ransagning og beslaglæggelse betinget af dobbelt strafbarhed, kan, hvis ingen af betingelserne i artikel 16 (om dobbelt strafbarhed) er opfyldt og højst 5 år efter rammeafgørelsens ikrafttrædelse, tillade, at en dommer, undersøgelsesdommer eller anklager afviser at anerkende og fuldbyrde en kendelse med den begrundelse, at den handling, som har givet anledning til kendelsen, ikke ifølge gældende lovgivning i fuldbyrdelsesstaten udgør en lovovertrædelse, uanset overtrædelsens art eller beskrivelse. Hvad angår overtrædelser vedrørende skatter og afgifter, told og valuta kan anerkendelse og fuldbyrdelse kun afvises med den begrundelse, at loven i fuldbyrdelsesstaten ikke foreskriver samme skatter og afgifter eller ikke indeholder de samme regler for skatter, afgifter, told og valuta som lovgivningen i udstedelsesstaten.

Artikel 25 og 26 vedrører gennemførelse og ikrafttræden. Forslaget lægger op til, at rammeafgørelsen skal være gennemført i national ret senest den 1. januar 2005.

3. Europa-Parlamentet

Europa-Parlamentet er den 31. marts 2004 fremkommet med en foreløbig udtalelse om forslaget.

I sin foreløbige udtalelse opfordrer Europa-Parlamentet bl.a. til, at der i forslagets artikel 6 indføres et krav om, at udstedelsesstaten i bevissikringskendelsen skal godtgøre, at de ønskede genstande mv. er nødvendige og proportionale, og ifølge udstedelsesstatens lovgivning ville kunne fremskaffes under lignende omstændigheder på udstedelsesstatens område samt vil kunne antages som bevis i den retssag, de rekvireres til. Europa-Parlamentet har endvidere foreslået, at der i artikel 9 indsættes et krav om begrundelse for, at udstedelsesstaten ønsker supplerende bevismateriale i tilknytning til den oprindelige bevissikringskendelse.

I forhold til artikel 10 om betingelser for anvendelse af personoplysninger anbefaler Europa-Parlamentet, at der indføres en bestemmelse om registrerede personers ret til at påberåbe sig de rettigheder om databeskyttelse, som måtte være hjemlet i enten udstedelsesstatens eller fuldbyrdelsesstatens nationale lovgivning.

Europa-Parlamentet foreslår endvidere, at der indsættes en række yderligere afslagsgrunde i forslagets artikel 15, idet Parlamentet finder, at anerkendelse og fuldbyrdelse af en bevissikringskendelse skal afslås, hvis udstedelsesstaten har anmodet en anden medlemsstat om at foretage retsforfølgning, hvis den pågældende lovovertrædelse er omfattet af amnesti i fuldbyrdelsesstaten, og denne stat har kompetence til at forfølge sagen, hvis den person, der er omfattet af kendelsen er under den kriminelle lavalder i fuldbyrdelsesstaten, hvis der er grund til at formode, at bevissikringskendelsen er udtryk for forfølgelse på grund af den pågældende persons køn, race, religion, etniske baggrund, nationalitet, sprog, politiske overbevisning eller seksuelle orientering, hvis fuldbyrdelsen vil strid mod fuldbyrdelsesstatens forfatningsmæssige regler om retfærdig rettergang, beskyttelse af privatlivets fred og personoplysninger samt foreningsfrihed, ytringsfrihed og pressefrihed, og hvis der er væsentlige grunde til at formode, at fuldbyrdelsen vil undergrave respekten for grundlæggende rettigheder og retsprincipper, jf. TEU artikel 6.

Endelig opfordrer Europa-Parlamentet til, at der aflægges rapport om anvendelse af rammeafgørelsen, navnlig med fokus på anvendelsen af retssikkerhedsgarantier, at EU-medlemsstaterne bestræber sig på, inden rammeafgørelsen om bevissikringskendelser træder i kraft, at nå til enighed om en rammeafgørelse om retssikkerhedsgarantier for sagsøgte, og at medlemsstaterne meddeler Rådets Generalsekretariat, hvilke nationale organer der er udpeget som udstedelsesmyndighed og fuldbyrdelsesmyndighed.

4. Høring.

Forslaget er sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer:

Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Aalborg, Præsidenten for Retten i Roskilde, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Rigspolitichefen, Rigsadvokaten, Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet, Politidirektøren i København, Foreningen af Politimestre i Danmark, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Datatilsynet, Amnesty International og Institut for Menneskerettigheder.

Justitsministeriet har modtaget høringsvar fra Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Den Danske Dommerforening, Dom-

stolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Rigspolitichefen, Politidirektøren i København, Foreningen af Politimestre i Danmark, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Datatilsynet og Institut for Menneskerettigheder.

Den Danske Dommerforening, Domstolsstyrelsen, Politidirektøren i København og Politiforbundet i Danmark har oplyst, at de ikke har bemærkninger til forslaget.

Præsidenten for Østre Landsret og Præsidenten for Vestre Landsret har bemærket, at spørgsmålet om, hvorvidt man fra dansk side bør tilslutte sig en ordning, som indebærer, at danske domstole skal medvirke til bevissikring til brug for straffesager i andre lande, selv om de pågældende bevissikringsskridt ikke ville være tilladt – eller i det enkelte tilfælde ikke kunne foretages – efter de gældende danske regler, såfremt der var tale om en straffesag i Danmark, er et spørgsmål af en sådan retspolitisk karakter, at de ikke finder at burde udtale sig herom.

4.1. Generelle bemærkninger til forslaget

Rigsadvokaten har bemærket, at han finder det tvivlsomt, om Kommissionens antagelse om, at det eksisterende samarbejde om bevisoptagelse er langsomt og ineffektiv, og at de forskellige nationale lovgivninger udgør hindringer for samarbejdet, uden videre er rigtig. Rigsadvokaten peger på, at nye regler om gensidig retshjælp bør afvente ikrafttrædelsen af og erfaringerne med EU-konventionen fra maj 2000 om gensidig retshjælp i straffesager og 2001-protokollen hertil.

Foreningen af Politimestre i Danmark har anført, at de eksisterende retshjælpskonventioner mv. fungerer tilfredsstillende i praksis, og at det må forventes, at samarbejdet vil kunne effektiviseres yderligere, når bl.a. EU-konventionen fra maj 2000 om gensidig retshjælp i straffesager og 2001-protokollen hertil træder i kraft. Igangsættelse af nye omfattende initiativer bør efter foreningens opfattelse afvente erfaringerne med disse instrumenter.

Advokatrådet fremhæver, at princippet om gensidig tillid, anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser truffet af en myndighed i en anden EU-medlemsstat uden nogen selvstændig kontrol i fuldbyrdelsesstaten giver anledning til væsentlige overvejelser i relation til det opstillede mål om et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed – navnlig vedrørende gensidig anerkendelse af afgørelser om strafprocessuelle tvangsindgreb under efterforskningen. Målsætningen om et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed må efter Advokatrådets opfattelse også indebære, at borgere og virksomheder i EU-medlemsstaterne beskyttes mod uberettigede eller

ikke-proportionale indgreb fra myndighedernes side. Gennemførelse af EU-regler bør således ikke efter Advokatrådets opfattelse føre til, at retssikkerhedsniveauet i medlemsstaterne sænkes til laveste fællesnævner.

Advokatrådet peger endvidere på, at forudsætningen for anerkendelse og fuldbyrdelse i Danmark uden selvstændig prøvelse hos de danske myndigheder bør være, at der er sikkerhed for, at de retssikkerhedsgarantier, som gælder i Danmark, også er lovfæstede og praktiseres i de øvrige medlemsstater. Advokatrådet peger i den forbindelse på, at der ikke i forslaget er redegjort for retsstillingen i de 25 medlemsstater, men at det derimod fremgår, at forskellene mellem landenes lovgivning er en barriere for kriminalitetsbekæmpelsen. Efter Advokatrådets opfattelse er der store forskelle mellem beskyttelsesniveauet i de enkelte medlemsstater, uagtet alle stater er forpligtet til at overholde de garantier, der følger af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, og som er væsentligt lavere end det generelle retssikkerhedsniveau i et land som f.eks. Danmark.

Advokatrådet fremhæver herudover, at forslaget ikke tager højde for, at de nationale regler om tvangsindgreb inden for strafferetsplejen består af et regelkompleks, der er baseret på sin egen indre sammenhæng og balance mellem hensynet til kriminalitetsbekæmpelse og hensynet til den enkeltes retssikkerhed.

For så vidt angår behovet for nye regler på området bemærker Advokatrådet, at Kommissionens forslag ikke indeholder en nærmere redegørelse for de problemer, som de eksisterende ordninger for gensidig bistand til bevisoptagelse i straffesager, giver anledning til.

Datatilsynet har bemærket, at forslaget – sammen med andre forslag om øget informationsudveksling inden for det politi- og strafferetlige samarbejde – aktualiserer behovet for at overveje et generelt og opdateret databeskyttelsesretligt instrument på området. I mangel af et mere generelt instrument på området finder Datatilsynet, at databeskyttelse i forbindelse med det planlagte intensiverede samarbejde bør omtales i selve forslaget til rammeafgørelse og ikke blot ved en henvisning til artikel 23 i EU-konvention fra maj 2000 om gensidig retshjælp i straffesager. Datatilsynet henviser i den forbindelse til, at Schengen- og Europol-konventionerne indeholder en særskilt regulering om beskyttelse og sikring af personoplysninger. Datatilsynet anbefaler, at der indsættes regler om f.eks. formålsbestemthed, sikker behandling af oplysninger og tilsyn med handlingerne i selve rammeafgørelsen.

Institut for Menneskerettigheder anfører, at forslaget bygger på en forudsætning om, at de enkelte medlemsstater opfylder kravene i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention ved

udstedelsen af bevissikringskendelser. For det tilfælde, at enkelte eller flere af EU-medlemsstaterne anvender minimumskrav for at kunne foretage ransagning mv., som ligger under det niveau, man i Danmark finder retssikkerhedsmæssigt forsvarlig, fordi det måtte være i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, kan det efter Instituttets opfattelse ikke udelukkes, at Danmark ved at fuldbyrde en bevissikringskendelse uden forudgående prøvelse, kan ifalde et passivitetsansvar. I hvert fald såfremt der konkret er forhold i sagen, der tyder på, at retssikkerhedsgarantierne ikke er overholdt, og de danske myndigheder undlader at undersøge forholdet under processen i Danmark. Det er på den baggrund Instituttets opfattelse, at det bør overvejes at indføre mulighed for afvisning af en bevissikringskendelse, hvis fuldbyrdelse vil føre til et resultat, som strider mod fuldbyrdelsesstatens retsopfattelse, herunder hvis anerkendelsen eller fuldbyrdelsen må anses for at være i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

4.2. Definitioner

Advokatrådet har ad forslaget artikel 2, litra c), hvorefter "udstedelsesmyndighed" efter forslaget kan være den dommer, undersøgelsesdommer eller anklager, der ifølge national ret kan udstede en europæisk bevissikringskendelse, bemærket, at denne afgrænsning vil kunne indebære, at myndighederne i fuldbyrdelsesstaten i givet fald vil være forpligtet til at fuldbyrde f.eks. en ransagningskendelse udstedt af anklagemyndigheden i en anden medlemsstat uden, at der vil kunne foretages en reel domstolsprøvelse af, om ransagningen bør gennemføres. Efter Advokatrådets opfattelse rejser et sådant fravær af domstolskontrol spørgsmål i forhold til grundlovens § 72.

4.3. Anvendelsesområde

Rigsadvokaten bemærker, at de mange begrænsninger i rækkevidden af forslaget i praksis vil være vanskelige at håndtere, og at afgrænsningen af anvendelsesområdet formentlig vil føre til yderligere usikkerhed på et området, der for praktikere allerede i dag synes vanskeligt. Rigsadvokaten peger på, at en række meget praktisk anvendte bevisindsamlingsmetoder ligger uden for bevissikringskendelsens anvendelsesområde, jf. pkt. 1.6. i begrundelsen for forslaget, samtidig med at forslaget inden for sit anvendelsesområde er meget bredt, og at alle mulige tvangsindgreb og bevissikringskridt kan komme på tale.

Advokatrådet peger på, at politiets (eksisterende) afhøringsrapporter efter artikel 3 kan udleveres og anvendes som bevismateriale i et tilfælde, hvor der ikke er adgang til at kræve den afhørte person genafhørt. Advokatrådet peger endvidere på, at der efter forslaget ikke stilles

krav om, at en afhøringsrapport skal vedrøre samme sagsforhold, ligesom der ikke sondres mellem, om der er tale om afhøring af en sigtet eller et vidne, eller stilles krav om, at den afhørte er blevet vejledt om muligheden for senere udlevering af rapportmateriale. Advokatrådet anfører i den forbindelse, at de europæiske retssystemer tillægger politirapporter forskellig bevismæssig vægt, herunder at politirapporter efter dansk ret som hovedregel ikke kan anvendes som bevis under en retssag, at det efter dansk ret ikke kan tillægges selvstændig betydning, om tiltalte eller vidner under afhøring hos politiet har nægtet at udtale sig, og at det efter dansk ret ikke er muligt at tiltale vidner for at lægge hindringer i vejen for politiets efterforskning (ved at nægte at udtale sig til politiet). I modsætning hertil kan politiafhøringer i andre europæiske lande tillægges større bevismæssig vægt, ligesom der i visse tilfælde er mulighed for at rejse tiltale for obstruktion af politiets arbejde.

4.4. Typer af retssager omfattet af den europæiske bevissikringskendelse

Advokatrådet finder, at formuleringen af artikel 4, litra b), om sager, der er anlagt af en administrativ myndighed vedrørende handlinger, der er strafbare, og hvor afgørelsen kan give anledning til en procedure ved en domstol, efterlader tvivl om det præcise anvendelsesområde for bevissikringskendelsen.

4.5. Betingelser for udstedelse af en europæisk bevissikringskendelse

Præsidenten for Københavns Byret finder, at det forhold, at der efter forslaget ikke vil kunne opretholdes et strafferammekrav som betingelse for at fuldbyrde en udenlandsk bevissikringskendelse kan give anledning til nærmere overvejelser.

Advokatrådet finder, at artikel 6, litra a), hvorefter en bevissikringskendelse kan udstedes, når de ønskede genstande, dokumenter og data er nødvendige og proportionale, er vag og upræcis. Advokatrådet peger således på, at de hensyn, der fremgår af bestemmelsen, ikke er sammenfaldende med de hensyn, der efter retsplejeloven indgår som betingelse for f.eks. ransagning, og at dette kan indebære, at danske myndigheder vil skulle gennemføre ransagning på et grundlag, som ikke ville være tilstrækkeligt til at gennemføre en ransagning efter dansk ret. Advokatrådet finder, at bevissikringskendelsen i praksis vil betyde, at beskyttelsen af borgeren i fuldbyrdelseslandet vil ligge på det niveau, som udstedelseslandets lovgivning sikrer.

Landsforeningen af beskikkede advokater har ligeledes påpeget, at bevissikringskendelsen giver mulighed for at foretage strafprocessuelle tvangsindgreb efter begæring fra andre EU-medlemsstater, som ikke vil kunne foretages efter danske strafprocessuelle regler. Foreningen

bemærker i den forbindelse, at man ikke kan anbefale en justering af retsplejeloven med henblik på at gøre sådanne (danske) indgreb mulige.

4.6. Den centrale strafferegistermyndighed

Rigspolitichefen har bemærket, at han ikke har bemærkninger til forslagets bestemmelser om officielle udskrifter fra strafferegistre (navnlig artikel 8).

4.7. Supplerende bevismateriale

Advokatrådet har anført, at bestemmelsen i forslagets artikel 9 om kendelse om supplerende bevismateriale giver den anmodende myndighed, som deltager i fuldbyrdelsen af bevissikringskendelsen, fuld kontrol over den praktiske gennemførelse af bevissikringsanmodningen, hvilket synes at rejse spørgsmål om, hvorvidt myndighedsudøvelsen fortsat reelt foretages af den fuldbyrdende stats myndigheder.

4.8. Betingelser for anvendelse af personoplysninger

Datatilsynet har bemærket, at det er uklart, hvad der reelt er indholdet i sidste del af artikel 10, stk. 1, om personoplysninger fremskaffet inden for rammerne af rammeafgørelsen til andre formål end nævnt i første afsnit. Datatilsynet finder det endvidere uklart, hvad der sigtes til med bestemmelsen i artikel 10, stk. 4, hvorefter artikel 10 ikke finder anvendelse på personoplysninger, som er tilvejebragt af en medlemsstat i medfør af denne rammeafgørelse, og som hidrører fra denne medlemsstat.

4.9. Anerkendelse og fuldbyrdelse uden yderligere prøvelse

Foreningen af Politimestre i Danmark finder, at den manglende mulighed for at afprøve, om gennemførelsen af den udenlandske retsanmodning vil være forenelig med dansk ret, er i strid med principper, som bør være grundlæggende for gennemførelsen af strafprocessuelle tvangsindgreb på områder, hvor lovgivningen endnu ikke er harmoniseret.

Advokatrådet bemærker, at den manglende adgang for den udførende myndighed til at foretage en selvstændig kontrol efter Advokatrådets opfattelse ikke er udtryk for gensidig tillid. Advokatrådet finder derimod, at der er risiko for, at princippet om gensidig tillid i realiteten bliver et skjold for den anmodende myndighed, som ikke behøver at redegøre nærmere for grundlaget for sin beslutning. Gensidig tillid bør efter Advokatrådets opfattelse være baseret på

fuld åbenhed om grundlaget for beslutningen, og den anmodende medlemsstat bør således have fuld tillid til, at den udførende stats myndigheder alene vil nægte at gennemføre anmodningen, hvis den finder at være forpligtet og berettiget hertil.

Landsforeningen af beskikkede advokater finder det betænkeligt, at retsakter fra andre EU-medlemsstater skal anerkendes umiddelbart uden materiel prøvelse i fuldbyrdelseslandet.

Institut for Menneskerettigheder anfører, at kravet om gennemførelse i Danmark af f.eks. en ransagningskendelse afsagt i en anden EU-medlemsstat efter dette lands lovgivning gør det yderst vanskeligt for en borger i fuldbyrdelsesstaten at forudsige sin retsstilling i forhold til et sådan indgreb i privatlivet. Efter Institutets opfattelse er det tvivlsomt, om indgreb i retten til privatliv foretaget på grundlag af en europæisk bevissikringskendelse, vil kunne leve op til det legalitetskrav, som følger af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8, stk. 2.

Institut for Menneskerettigheder har endvidere anført, at det efter forslaget vil kunne forekomme, at danske myndigheder skal foretage beslaglæggelse af skrifter mv., herunder ikke offentliggjorte skrifter, uanset at der ikke er grundlag herfor efter dansk ret. Dette vil efter instituttets opfattelse åbne op for den mulighed, at danske myndigheder vil skulle efterkomme europæiske bevissikringskendelser om beslaglæggelse af ikke offentliggjorte skrifter, som ikke opfylder kravene til domstolsprøvelse i grundlovens § 77, hvorefter ansvar for ytringer skal udmøntes af domstolene.

4.10. Garantier for fuldbyrdelse (minimumsgarantier)

Institut for Menneskerettigheder finder det positivt, at der ved forslagets artikel 12, stk. 1, litra b), er taget højde for, at princippet om forbud mod selvinkriminering, jf. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention artikel 6, skal overholdes i forbindelse med fuldbyrdelsen af en europæisk bevissikringskendelse. Institutet finder det endvidere positivt, at der i forslagets artikel 15 er taget højde for princippet om, at en person ikke kan dømmes to gange for samme forhold ("ne bis in idem"-princippet).

4.11. Afslagsgrunde

Rigspolitichefen finder, at der bør indsættes en afslagsgrund svarende til artikel 2 i retshjælpskonventionen fra 1959, hvorefter en anmodning om retshjælp kan afslås, hvis den vedrører en forbrydelse, der af den anmodede stat betragtes som en politisk forbrydelse eller en forbrydelse, der har forbindelse med en politisk forbrydelse, eller hvor den anmodede stat finder, at

imødekommelse af anmodningen vil kunne krænke den pågældende stats suverænitet, bringe dens sikkerhed i fare, stride mod dens almindelige retsprincipper eller skade andre livsvigtige interesser. Rigspolitichefen har som baggrund for forslaget henvist til, at det er en forudsætning for efterretningstjenesternes modtagelse af oplysninger fra samarbejdsparter i ind- og udland, at sådanne oplysninger alene anvendes til efterretningsmæssig brug og ikke videregives til andre. Det vil således ofte være af afgørende betydning for efterretningstjenestens arbejde og effektivitet, at materiale fra tidligere og igangværende efterforskning ikke kompromitteres ved f.eks. at skulle indgå i en straffesag i ind- eller udland, herunder på grundlag af en europæisk bevissikringskendelse.

Advokatrådet har bemærket, at rækkevidden i forslagets artikel 15, stk. 2, litra b, om mulighed for at afvise fuldbyrdelse af en bevissikringskendelse, hvis der ifølge fuldbyrdelsesstatens lovgivning gælder immuniteter og privilegier, der gør det umuligt at fuldbyrde den europæiske bevissikringskendelse, ikke er ganske klar. Rådet peger herved på, at det synes usikkert, om kredsen af vidneudelukkede personer, jf. retsplejelovens §§ 169-172, vil være omfattet af bestemmelsen. Rådet finder det endvidere usikkert, om regler i dansk lovgivning, som udelukker anvendelse af oplysninger fra f.eks. et register i efterforskningsmæssig og strafferetlig sammenhæng, skal forstås som en "immunitet".

Institut for Menneskerettigheder finder, at det bør overvejes at indføre mulighed for at afslå at anerkende og fuldbyrde en europæisk bevissikringskendelse, hvis anerkendelse og fuldbyrdelse må anses for at være i strid med fuldbyrdelsesstatens retsopfattelse, herunder hvis det anses for stridende med Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

4.12. Dobbelt strafbarhed

Præsidenten for Københavns Byret anfører, at det forhold, at der efter forslaget ikke vil kunne opretholdes et strafferammekrav som betingelse for at fuldbyrde en udenlandsk bevissikringskendelse kan give anledning til nærmere overvejelser.

Foreningen af Politimestre i Danmark og **Advokatrådet** har givet udtryk for betænkeligheder i forhold til, at der efter forslaget – efter en overgangsperiode – ikke kan opstilles krav om dobbelt strafbarhed.

Landsforeningen af beskikkede advokater tager afstand fra afskaffelse af kravet om dobbelt strafbarhed.

4.13. Klage

Præsidenten for Københavns Byret bemærker, at forslaget artikel 19, hvorefter de materielle forhold, der ligger til grund for en bevissikringskendelse, kun kan påklages til udstedelsesstaten, kan gøre det vanskeligt for personer, der er bosiddende i fuldbyrdelsesstaten, at udnytte klageadgangen, og det kan derfor overvejes, om der bør gennemføres tiltage med henblik på at lette klageadgangen.

Datatilsynet udtrykker betænkeligheder over for forslaget om, at de omhandlede genstande, dokumenter og data af udstedelsesmyndigheden kan kræves udleveret senest 60 dage efter fuldbyrdelsen af bevissikringskendelsen, selv om der i fuldbyrdelsesstaten er indgivet en klage i anledning heraf.

Advokatrådet finder, at forslaget om, at klage skal ske til en domstol i udstedelsesstaten, i en række tilfælde vil gøre det umuligt eller særdeles vanskeligt og bekosteligt at udnytte klageadgangen. Advokatrådet finder, at muligheden for at suspendere en udlevering af genstande mv. i 60 dag, hvis der indgivet klage, er en helt utilstrækkelig beskyttelse af den, indgrebet rettes imod.

Landsforeningen af beskikkede advokater bemærker, at såfremt forslaget gennemføres, bør der skabes mulighed for, at danske statsborgere kan få beskikket en advokat i forbindelse med en klage til en anden medlemsstats domstole.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 16. november 2004.

6. Subsidiaritetsprincippet

Forslaget ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

7.1. Lovgivningsmæssige konsekvenser

Som nævnt ovenfor under pkt. 3.1. indeholder retsplejeloven ingen særlige bestemmelser om gennemførelse af udenlandske begæringer om efterforskning i Danmark, herunder bl.a. i form af fremskaffelse af bevismateriale ved ransagning, beslaglæggelse og edition. Imidlertid antages det med støtte i retspraksis, at sådanne anmodninger fra udenlandske myndigheder på visse betingelser kan gennemføres her i landet efter en analogi af de relevante bestemmelser i retsplejeloven, herunder reglerne om kompetencen til at træffe beslutning om sådanne efterforskningsskridt.

Det vil imidlertid efter dansk ret ikke være muligt at anerkende og foretage direkte gennemførelse af udenlandske retsanmodninger i overensstemmelse med de regler, der følger af forslaget til rammeafgørelse.

Gennemførelse her i landet af en udenlandsk retsanmodning forudsætter, at der forinden indgrebet iværksættes – og i overensstemmelse med retsplejelovens kompetenceregler – foretages en prøvelse af, om gennemførelsen af det pågældende indgreb er foreneligt med dansk ret. Forslaget til rammeafgørelse indebærer imidlertid en forpligtelse til at træffe beslutning om at gennemføre en udenlandsk retsanmodning, hvis det i rammeafgørelsen nævnte certifikat er fremsendt og korrekt udfyldt. Danske myndigheder vil derfor som udgangspunkt ikke være berettigede til at foretage en prøvelse af, om gennemførelsen af en udenlandsk retsanmodning, som er omfattet af rammeafgørelsens anvendelsesområde, vil være foreneligt med dansk ret.

Den ordning, som forslaget til rammeafgørelse lægger op til, vil derfor kræve, at der fastsættes særlige regler herom i dansk ret, idet de materielle betingelser, der efter dansk ret vil skulle være opfyldt for at kunne foretage et tvangsindgreb i forbindelse med en udenlandsk retshjælpssag, ikke vil kunne opretholdes inden for anvendelsesområdet for forslaget til rammeafgørelse om den europæiske bevissikringskendelse. Dette gælder såvel med hensyn til det såkaldte kriminalitetskrav (dvs. betingelsen om, at den efterforskede kriminalitet skal være af en vis grovhed, stigende med intensiteten af det pågældende tvangsindgreb, f.eks. i form af et krav til strafferammen), som med hensyn til det såkaldte mistankekrav (dvs. den styrke, hvorved mistanken retter sig mod en mulig gerningsmand ligeledes varierende med indgrebets intensitet) samt for så vidt angår den såkaldte indikationsbetingelse (dvs. det konkrete behov for at anvende netop det pågældende tvangsindgreb i den aktuelle efterforskning). Kravet om, at forholdet også er strafbart efter dansk ret, som i relation til internationale retshjælpsbegæringer indgår som en del af kriminalitetskravet vil dog kunne opretholdes, hvis der er tale om ransagning af private lokaler, eller hvis der er tale om en lovovertrædelse, som ikke er omfattet af den liste, som fremgår af forslagets artikel 16, stk. 2 (positiv-listen). Det bemærkes imidlertid i den forbindelse, at kravet om dobbelt strafbarhed ikke vil kunne opretholdes for sådanne lov-

overtrædelser (som ikke er omfattet af positiv-listen) på længere sigt, jf. herved rammeafgørelsens artikel 24, stk. 2 og 3, som indeholder en overgangsordning på 5 år. De krav, der efter dansk ret stilles til kriminalitetens grovhed, vil ikke i nogen tilfælde kunne opretholdes i forhold til en europæisk bevissikringskendelse.

Det anførte betyder bl.a., at danske myndigheder – inden for rammerne af forslaget – i visse tilfælde vil skulle efterkomme en retshjælpsanmodning fra myndigheder i andre EU-medlemsstater, uanset at det pågældende tvangsindgreb ikke ville kunne foretages i en dansk sag. Som eksempel herpå kan bl.a. nævnes den situation, at en udenlandsk myndighed fremsætter anmodning over for dansk politi om fremskaffelse af historiske teleoplysninger (dvs. oplysninger om, hvilke telefoner eller andre tilsvarende kommunikationsapparater der har været sat i forbindelse med en bestemt telefon eller andet kommunikationsapparat). Sådanne oplysninger vil efter dansk ret – hvad der formentlig ikke er tilfældet i (alle) de øvrige medlemsstater – alene kunne kræves udleveret efter reglerne om edition, hvis tillige de forholdsvis strenge materielle betingelser i retsplejelovens § 781 (om indgreb i meddelelshemmeligheden) er opfyldt. Der henvises nærmere til pkt. 3.1.2. og 3.1.3. ovenfor.

Forslaget giver desuden anledning til at overveje, om der i en gennemførelseslov må fastsættes regler om den europæiske bevissikringskendelses indhold og eventuelt også om dens form.

Ligeledes må det – inden for rammerne af rammeafgørelsen – overvejes at fastsætte nærmere regler om, under hvilke betingelser en europæisk bevissikringskendelse vil kunne anerkendes samt hvorledes fuldbyrdelse heraf skal finde sted, jf. bl.a. rammeafgørelsens artikel 15 (om afslagsgrunde) og artikel 18 (om udsættelse af fuldbyrdelse). Også rammeafgørelsens artikel 17, hvori der opstilles en række frister for anerkendelse, fuldbyrdelse og overførsel af bevismateriale, giver anledning til lovgivningsmæssige overvejelser, og det samme gælder med hensyn til den procedure vedrørende klageadgang, der er foreslået i artikel 19, og med hensyn til artikel 20 om udstedelsesstatens ansvar.

For så vidt angår forslagets artikel 21 om domstolskompetence for edb-data lagret i et informationssystem på en anden medlemsstats område, må det under forhandlingerne søges afklaret, hvad der nærmere tilsigtes med bestemmelsen, og på den baggrund må det afklares, om bestemmelsen vil kræve lovændringer i Danmark.

Det vil endelig skulle overvejes, om der skal foretages visse ændringer af de gælder regler for videregivelse af oplysninger, som politiet er kommet i besiddelse af i forbindelse med efter-

forskning i en straffesag. Det gælder således bl.a. i relation til de eksisterende regler om videregivelse af oplysninger om dna-prøver.

7.2. Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at ville have statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Kommissionens forslag og et grundnotat om forslaget er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 19. juli 2004 og til Folketingets Retsudvalg den 15. juli 2004.

Dagsordenspunkt 4: Rådets fælles holdning vedrørende udveksling af bestemte oplysninger med Interpol

Nyt notat.

1. Baggrund

Som led i Schengen-samarbejdet er der oprettet et fælles informationssystem (Schengen-informationssystemet), der ved hjælp af elektronisk søgning giver de myndigheder, der er udpeget af Schengen-landene, adgang til indberetninger om personer og genstande til brug for grænsekontrollen og for anden politi- og toldkontrol i de enkelte lande samt for administrationen af udlændingelovgivningen. Schengen-informationssystemet består af en national del i hvert medlemsland (N.SIS) og en central teknisk støttefunktion (C.SIS), som er beliggende i Strasbourg.

Bestemmelserne vedrørende Schengen-informationssystemet (SIS) findes i Schengenkonventionens afsnit IV (artikel 92-119).

Det følger af Schengen-konventionens artikel 100, stk. 1, at oplysninger om genstande, der eftersøges med henblik på beslaglæggelse eller som bevismidler i en straffesag, optages i Schengen-informationssystemet. Som genstande i denne bestemmelses forstand opfattes bl.a. stjålne, ulovligt handlede eller forsvundne blankodokumenter, jf. artikel 100, stk. 3, litra d), og stjålne, ulovligt handlede eller forsvundne udstedte identitetsdokumenter (pas, identitetskort, førerbeviser), jf. artikel 100, stk. 3, litra e).

Den internationale kriminalpolitiorganisation Interpol forvalter desuden en database over stjålne rejsedokumenter – Stolen Travel Document database – med en automatisk søgefunktion.

I Det Europæiske Råds erklæring af 25. marts 2004 om bekæmpelse af terrorisme, punkt 6, pålægges Rådet at arbejde videre med indførelsen inden udgangen af 2005 af et integreret system for udveksling af oplysninger om stjålne og bortkomne pas, hvor der gives adgang til Schengen-informationssystemets og Interpols databaser.

I forbindelse med udviklingen af anden generation af Schengen-informationssystemet (SIS II) er det hensigten, at der fra systemet skal kunne overføres oplysninger direkte til Interpols database. Kommissionen og de relevante arbejdsgrupper i Rådet arbejder på at forberede udviklingen og etableringen af SIS II. Det forventes, at SIS II kan tages i brug i løbet af 2007.

I den mellemliggende periode er det derfor – for at efterleve Det Europæiske Råds erklæring – nødvendigt at etablere et system til udveksling af oplysninger om stjålne og bortkomne pas med Interpols database.

Kommissionen har den 8. juni 2004 fremlagt et forslag til Rådets fælles holdning vedrørende overførsel af bestemte oplysninger til Interpol (KOM(2004) 427 endelig), som efterfølgende har været drøftet i rådsregi.

Formandskabet forventes at fremlægge forslaget til Rådets fælles holdning i forbindelse med Rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 2. – 3. december 2004 med henblik på politisk enighed og eventuelt vedtagelse.

2. Indhold

Forslaget til Rådets fælles holdning vedrørende udveksling af bestemte oplysninger med Interpol er fremsat under henvisning til Traktaten om Den Europæiske Union (TEU) artikel 30, stk. 1, litra b), om fælles handling vedrørende politisamarbejde, herunder indsamling, opbevaring, behandling, analyse og udveksling af oplysninger. Der henvises desuden til TEU artikel 34, stk. 2, litra a), hvoraf det fremgår, at Rådet træffer foranstaltninger og fremmer samarbejde under anvendelse af den passende form og fremgangsmåde, der er angivet i TEU afsnit VI med henblik på at bidrage til opfyldelse af Unionens målsætninger. Rådet kan herunder med enstemmighed vedtage fælles holdninger, hvori Unionens tilgang til et bestemt spørgsmål fastlægges.

Forslagets artikel 1 indeholder definitioner af begreberne ”rejsedokumentoplysninger”, ”Interpols database” og ”relevant national database”.

Af bestemmelsens stk. 1 fremgår det, at ”rejsedokumentoplysninger” skal opfattes som oplysninger om stjålne, bortkomne eller ulovligt handlede udstedte rejsedokumenter og blankorejsedokumenter, som defineret i forhold til Interpols database om stjålne rejsedokumenter, der er formateret med henblik på integration i et bestemt informationssystem. Med Interpols database må ifølge forslaget kun udveksles oplysninger om dokumentnummer, udstedelsesland og dokumenttype.

I stk. 2 henvises til Interpols database om stjålne rejsedokumenter.

Ifølge stk. 3 skal "relevant national database" opfattes som politiets eller de retlige myndigheds nationale databaser, som indeholder oplysninger om stjalne, bortkomne og ulovligt handlede udstedte rejsedokumenter og blankorejsedokumenter.

Det fremgår af forslagets artikel 2, at formålet med den fælles holdning er at forhindre og bekæmpe alvorlig og organiseret kriminalitet, herunder terrorisme, ved at sikre, at medlemsstaterne tager de nødvendige skridt til at forbedre dels samarbejdet mellem deres myndigheder med ansvar for retshåndhævelse, dels samarbejdet mellem disse myndigheder og tilsvarende myndigheder i tredjelande gennem overførsel af rejsedokumentoplysninger til Interpols database.

Forslagets artikel 3 indeholder en række materielle forpligtelser for medlemsstaterne, der tilsammen skal medvirke til, at der skabes bedre adgang til oplysninger om stjalne, bortkomne og ulovligt handlede udstedte rejsedokumenter og blankorejsedokumenter via Interpol-databasen, og at Interpol-databasen udnyttes af medlemsstaternes myndigheder med ansvar for retshåndhævelse.

Af stk. 1 fremgår det, at medlemsstaternes kompetente myndigheder med ansvar for retshåndhævelse skal udveksle alle nuværende og fremtidige rejsedokumentoplysninger (dvs. oplysninger om dokumentnummer, udstedelsesland og dokumenttype, jf. forslagets artikel 1, stk. 1) med Interpols database. Dog deler de kun rejsedokumentoplysningerne med Interpol-medlemslande, der kan sikre et tilstrækkeligt niveau af databeskyttelse, ligesom der skal være sikkerhed for, at grundlæggende friheder og rettigheder i forbindelse med automatisk behandling af personoplysninger overholdes. Endelig kan medlemsstaterne beslutte kun at udveksle oplysninger med andre Interpol-medlemslande, der har forpligtet sig til selv at levere rejsedokumentoplysninger i mindst samme omfang til Interpols database.

Af stk. 2 fremgår det, at hver medlemsstat sammen med Interpol og under overholdelse af betingelserne i stk. 1 kan fastsætte vilkårene for udvekslingen af eksisterende rejsedokumentoplysninger i nationale databaser eller i SIS.

Af stk. 3 fremgår det, at medlemsstaterne skal sikre, at fremtidige rejsedokumentoplysninger udveksles med Interpol-databasen straks efter indlæggelsen i den nationale database eller SIS.

Stk. 4 pålægger medlemsstaterne at sikre, at deres myndigheder med ansvar for retshåndhævelse konsulterer Interpol-databasen, når det er hensigtsmæssigt for udførelsen af deres opgaver. Medlemsstaterne skal i den forbindelse inden udgangen af december 2005 sørge for etab-

lering af den nødvendige infrastruktur for at kunne konsultere Interpol-databasen direkte ("online consultation").

Stk. 5 regulerer udvekslingen af personoplysninger, der sker på gensidigt grundlag, og som skal ske med sikkerhed for en tilstrækkelig beskyttelse i det relevante Interpol-medlemsland og under iagttagelse af grundlæggende rettigheder og friheder. Medlemsstaterne skal på den baggrund sikre, at overførslen og delingen af oplysninger finder sted på passende vilkår og under overholdelse af kravene til persondatabeskyttelse og beskyttelse af grundlæggende friheder og rettigheder.

Stk. 6 pålægger medlemsstaterne at kontakte det indberettende Interpol-medlemsland i tilfælde af en positiv identifikation af et dokument i Interpol-databasen med henblik på at verificere, at oplysningerne er korrekte, før der træffes foranstaltninger mod indehaveren af et rejsedokument.

Artikel 4 pålægger Kommissionen en forpligtelse til, senest tre år efter den fælles holdnings ikrafttræden, at rapportere til Rådet om medlemsstaternes efterlevelse på baggrund af oplysninger givet af medlemsstaterne selv. På den baggrund skal Rådet vurdere, hvorvidt medlemsstaterne lever op til den fælles holdning og på den baggrund træffe passende foranstaltninger.

Ifølge artikel 5 får den fælles holdning virkning på dagen for dens vedtagelse.

Det følger af artikel 6, at den fælles holdning offentliggøres i Den Europæiske Unions Tidende.

3. Europa-Parlamentet

Sagen har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet til udtalelse. Europa-Parlamentet skal ikke høres i forbindelse med Rådets vedtagelse af en fælles holdning.

4. Høring

Forslaget er sendt i høring hos Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Aalborg, Præsidenten for Retten i Roskilde, Den danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Datatilsynet, Rigspolitichefen, Det Kriminalpræventive Råd, Rigsadvokaten, Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet, Politidirektøren i København, Foreningen af Politimestre i Danmark, Landsfor-

eningen af beskikkede advokater, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Landsklubben HK Politi, Advokatrådet, Amnesty International, Institut for Menneskerettigheder samt Dansk Told- og Skatteforbund.

Justitsministeriet har modtaget hørings svar fra Præsidenten for Vestre Landsret, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Datatilsynet, Rigspolitichefen, Det Kriminalpræventive Råd, Politidirektøren i København, Foreningen af Politimestre i Danmark, Landsforeningen af beskikkede advokater og Advokatrådet.

Præsidenten for Vestre Landsret og Dommerfuldmægtigforeningen har meddelt, at man ikke finder anledning til at udtale sig om forslaget, Domstolsstyrelsen har meddelt, at man ikke har bemærkninger til udkastet, og Datatilsynet har meddelt, at idet man forudsætter, at forslaget vil blive gennemført inden for rammerne af persondataloven, giver forslaget ikke anledning til bemærkninger. Rigspolitichefen har meddelt, at det som udgangspunkt må anses for hensigtsmæssigt at overføre data vedrørende stjalne rejsedokumenter fra SIS til Interpols tilsvarende database, idet man dog finder anledning til at påpege, at Interpols databaser er tilgængelige for en meget vid kreds af lande/myndigheder, og idet man yderligere oplyser, at automatisk overførsel af danske data til Interpols databaser ikke er teknisk mulig på nuværende tidspunkt, hvorfor overførsel af data skal ske via manuel inddatering, hvilket kræver anvendelse af betydelige ressourcer. Endelig bemærkes det, at det foreliggende forslag ikke findes at give mulighed for en nærmere konsekvensanalyse vedrørende de datatekniske forhold. Det Kriminalpræventive Råd og Politidirektøren i København har meddelt, at man ikke har bemærkninger til forslaget, Foreningen af Politimestre i Danmark har oplyst, at man er bekendt med den udtalelse, der afgives af Rigspolitichefen og kan tiltræde denne, Landsforeningen af beskikkede advokater har meddelt, at man ikke har bemærkninger til forslaget, og Advokatrådet har meddelt, at forslaget ikke giver rådet anledning til at fremkomme med bemærkninger.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 16. november 2004.

6. Subsidiaritetsprincippet

Sagen skønnes ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Forslaget til fælles holdning ses ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser, idet de forpligtelser til at videregive oplysninger til Interpol, som følger af forslaget, vurderes at kunne opfyldes inden for rammerne af gældende lovgivning.

For så vidt angår spørgsmålet om statsfinansielle konsekvenser vurderes forslagets artikel 3, stk. 4 - afhængig af bestemmelsens rækkevidde - at kunne medføre visse udgifter for staten i forbindelse med etableringen af adgang til direkte søgning ("online consultation") i Interpol-databasen.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Et grundnotat om forslaget har været oversendt til Folketingets Europaudvalg den 8. november 2004 og til Folketingets Retsudvalg den 10. november 2004.

Dagsordenspunkt 5: EU's narkotikastrategi (2005-2012)

Nyt notat.

1. Baggrund

Det Europæiske Råd skal inden udløbet af 2004 godkende en ny narkotikastrategi for EU. Strategien skal fastlægge de overordnede retningslinjer og mål for EU's indsats på narkotikaområdet for 2005-2012.

Drøftelserne af den nye strategi blev indledt på en konference i Dublin den 8. - 10. maj 2004 med deltagelse af medlemsstaterne, kandidatlandene, Kommissionen, Europol, Det Europæiske Overvågningscenter for Narkotika og Narkotikamisbrug (EONN) og forskellige NGO'er (ikke-regeringskontrollerede organisationer).

På baggrund heraf fremlagde det nederlandske formandskab den 30. juni 2004 et udkast til narkotikastrategi for 2005-2012, som efterfølgende været drøftet i rådsregi.

Rådet (retlige og indre anliggender) forventes på sit møde den 2.-3. december 2004 at skulle vedtage et udkast til EU's narkotikastrategi for 2005-2012, således at Det Europæiske Råd kan blive orienteret herom og give sin tilslutning til strategien på sit møde den 17. december 2004.

2. Indhold

Med udkastet til EU's narkotikastrategi for 2005-2012 lægges der overordnet set op til en videreførelse af EU's hidtidige narkotikapolitik.

I strategiens indledende afsnit anføres det, at EU's overordnede mål på narkotikaområdet er:

- at opretholde et højt niveau af sundhedsbeskyttelse, trivsel og social samhørighed ved at supplere medlemsstaternes indsats for at begrænse og forebygge narkotikamisbrug og narkotikarelaterede helbredsskader, og
- at sikre et højt sikkerhedsniveau for borgerne ved at gribe ind over for produktion af og ulovlig handel med narkotika, samt ved i øget omfang at forebygge narkotikarelateret kriminalitet.

Det fremhæves, at indsatsen mod narkotika bør tage udgangspunkt i eksisterende instrumenter og institutioner og i højere grad være tematisk og regionalt orienteret. Desuden anføres det, at EU's fremtidige handlingsplaner på narkotikaområdet skal:

- fokusere på klar merværdi,
- være målbare og realistiske,
- indeholde specifikke tidsrammer,
- bidrage direkte til gennemførelsen af mindst et af målene eller en af prioriteterne i strategien, og
- være omkostningseffektive.

I strategiens punkt 2, som omhandler koordination, anføres det bl.a., at Den Horisontale Narkotikagrube bør spille en mere aktiv rolle på narkotikaområdet og bl.a. være ansvarlig for den overordnede koordination af narkotikainsatsen på EU-niveau. Desuden bør der skabes en forbedret koordination med EU's internationale partnere, herunder især Pompidou-gruppen, WHO, Europarådet og FN's Kontor for Bekæmpelse af Narkotika og Kriminalitet.

Når det gælder efterspørgselsreduktion, lægges der i strategiens punkt 3 op til, at der bl.a. gennem forebyggelse, tidlig intervention, behandling, skadesreduktion, rehabilitering, og social reintegration skal ske en målelig reduktion i narkotikaforbruget, afhængigheden af narkotika, af narkotikarelaterede sygdomme, og narkotikarelaterede sociale problemer i medlemsstaterne. Der skal samtidig tages højde for de helbredsmæssige og sociale problemer, der er forbundet med blandingsmisbrug og brug af lovlige psykoaktive stoffer, som tobak og alkohol.

Rådet og Kommissionen skal i den kommende EU-handlingsplan sammen med medlemsstaterne søge at prioritere adgangen til og effektiviteten af forebyggelsesprogrammer, øge kendskabet til de risici der er forbundet med brugen af psykoaktive stoffer, øge adgangen til tidlig intervention - især overfor unge, lette adgangen til såvel differentierede behandlingsprogrammer som de i hver enkelt medlemsstat lovlige skadesreducerende foranstaltninger samt prioritere forebyggelse og behandling af smitsomme sygdomme. Der skal tages højde for, at der er forskellige helbredsmæssige risici forbundet med brugen af de enkelte typer af stoffer, og at de helbredsmæssige risici er større for visse grupper af misbrugere, f.eks. unge og gravide.

I strategiens punkt 4 om udbudsbeholdning angives det som en overordnet målsætning at skabe en mærkbar forbedring af effektiviteten af EU's og medlemsstaternes retshåndhævelsesaktioner overfor narkotikakriminalitet inden udløbet af 2012.

Dette mål skal bl.a. nås gennem:

- øget samarbejde på det strategiske plan,
- øget anvendelse af EU's eksisterende retshåndhævelsesinstrumenter og -institutioner, som f.eks. den europæiske arrestordre, fælles efterforskningshold, Europol og Eurojust,
- konsekvent strafferetlig forfølgning af narkotikakriminalitet i medlemsstaterne, og
- en forstærket retshåndhævelsesindsats overfor tredjelande, herunder især de narkotika-producerende lande og transitlandene.

I punkt 5 vedrørende internationalt samarbejde understreges det, at EU for at opnå større indflydelse og gennemslagskraft fremover bør optræde mere synligt, effektiv og koordineret på det internationale plan. Herudover anføres det bl.a., at der bør gøres en særlig indsats for at inkludere kandidatlandene og potentielle kandidatlande i EU's indsats på narkotikaområdet.

For så vidt angår information, forskning og evaluering anføres det bl.a. i strategiens punkt 6:

- at EU's vidensinfrastruktur på narkotikaområdet fremover bør anvendes bedre og mere effektivt,
- at fremtidige handlingsplaner bør prioritere forskning inden for bestemte områder, og
- at evaluering fortsat bør være en væsentlig og integreret del af EU's indsats på narkotikaområdet.

3. Europa-Parlamentet

Strategien har ikke været forelagt Europa-Parlamentet.

4. Høring

Det oprindelige udkast har været sendt i høring hos Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Aalborg, Præsidenten for Retten i Roskilde, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Rigsadvokaten, Rigspolitechefen, Politidirektøren i København, Foreningen af Politimestre i Danmark, Politifuldmægtigforeningen, Advokatrådet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Told- og Skattestyrelsen, Amnesty International og Institut for Menneskerettigheder.

Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Politidirektøren i København, Det Kriminalpræventive Råd, Foreningen af Politimestre i Danmark, Advokatrådet, Landsforeningen af beskikkede advokater og Institut for Menneskerettigheder har svaret, at de ikke har bemærkning til forslaget.

Rigsadvokaten har udtalt, at han kan støtte, at udkastet viderefører den hidtidige strategi. Han er endvidere enig i, at man lægger op til at benytte eksisterende retlige instrumenter og institutioner, bl.a. Den Europæiske Arrestordre, Europol og Eurojust, og at man vurderer erfaringerne herfra, før man eventuelt vedtager nye retlige instrumenter m.v.

Rigspolitechefen har udtalt, at man kan støtte, at narkotikastrategien baseres på en fortsættelse af den hidtidige strategi, ligesom man er enig i, at der bør udvises tilbageholdenhed med at introducere nye tiltag. Der bør derimod fokuseres på anvendelse af de eksisterende retshåndhævelsesinstrumenter.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Udkastet til strategi har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 16. november 2004.

6. Subsidiaritetsprincippet

Subsidiaritetsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Udkastet til strategi ses ikke at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Dagsordenspunkt 6: Rammeafgørelse om forenkling af udvekslingen af oplysninger og efterretninger mellem medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder, navnlig med hensyn til alvorlige lovovertrædelser, herunder terrorhandlinger

Revideret notat. Ændringerne er markeret med kursiv.

1. Baggrund

På baggrund af bl.a. terrorangrebene i Madrid den 11. marts 2004 vedtog Det Europæiske Råd den 25. marts 2004 en erklæring om bekæmpelse af terrorisme. I erklæringen (punkt 5 a) pålægges Rådet bl.a. at undersøge, hvilke foranstaltninger der kan træffes for at forenkle udvekslingen af oplysninger og efterretninger mellem medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder.

I lyset heraf har Sverige den 4. juni 2004 fremsat forslag til en rammeafgørelse om forenkling af udvekslingen af oplysninger og efterretninger mellem medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder, navnlig med hensyn til alvorlige lovovertrædelser, herunder terrorhandlinger.

Om baggrunden for det fremsatte forslag anføres det i de ledsagende bemærkninger, at de retshåndhævende myndigheders evne til at samarbejde om bekæmpelsen af kriminalitet og terrorisme i vid udstrækning er afhængig af, om de kan indhente og udveksle oplysninger og efterretninger i tide. Praktiske erfaringer viser imidlertid, at det alt for ofte er for besværligt, tager for lang tid eller i nogle tilfælde endog er umuligt at indhente relevante og nødvendige oplysninger eller efterretninger fra andre medlemsstater.

Den væsentligste årsag til dette er ifølge forslaget, at medlemsstaternes nationale lovgivning, administrative strukturer og vilkår for indsamling og udveksling af oplysninger og efterretninger på internationalt plan er forskellige. Der findes derfor behov for at skabe en fælles retlig ramme for udveksling af oplysninger og efterretninger, der gælder for alle nationale myndigheder med retshåndhævelsesfunktioner.

Forslaget forventes forelagt Rådet (retlige og indre anliggender) på dets møde den 2. og 3. december 2004 med henblik på en overordnet politisk drøftelse, herunder formentlig navnlig af spørgsmålet om, hvorvidt forslaget bør omfatte judicielle myndigheder, således at sådanne myndigheder pålægges en pligt til at videregive oplysninger til brug for strafferetlige efterforskninger.

2. Indhold

Forslaget er fremsat under henvisning til Traktaten om Den Europæiske Union (TEU) artikel 30, stk. 1, litra a og b (om fælles handling vedrørende politisamarbejde i form af operativt samarbejde og behandling mv. af personoplysninger) og artikel 34, stk. 2, litra b (om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser gennem vedtagelse af rammeafgørelser).

Artikel 1 fastslår, at rammeafgørelsens formål er at fastsætte regler for, hvordan de kompetente retshåndhavende myndigheder i medlemsstaterne effektivt og hurtigt kan udveksle eksisterende oplysninger og efterretninger med henblik på kriminalefterforskninger og kriminalefterretningsoperationer vedrørende alvorlige lovovertrædelser, herunder terrorhandlinger.

Rammeafgørelsen berører ikke gunstigere bestemmelser i national lovgivning, bilaterale eller multilaterale aftaler eller ordninger mellem medlemsstaterne eller mellem medlemsstaterne og tredjelande, og den griber ikke ind i Den Europæiske Unions instrumenter vedrørende gensidig retshjælp eller gensidig anerkendelse af retsafgørelser i straffesager. Det bemærkes i den forbindelse, at Kommissionen har fremsat forslag til rammeafgørelse om en europæisk bevissikringskendelse til fremskaffelse af genstande, dokumenter og data til brug i straffesager (KOM(2003) 688 endelig). Et grundnotat vedrørende dette forslag er sendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg henholdsvis den 19. juli og den 15. juli 2004.

Forslaget pålægger ikke medlemsstaterne nogen pligt til at indsamle eller opbevare bestemte "oplysninger eller efterretninger" alene med det formål at meddele dem til de kompetente retshåndhavende myndigheder i andre medlemsstater.

Forslaget pålægger endvidere ikke medlemsstaterne nogen pligt til at meddele oplysninger eller efterretninger, der skal anvendes som bevismateriale ved en retlig myndighed og giver heller ikke ret til at anvende sådanne oplysninger og efterretninger til dette formål. Hvis udvekslede informationer ønskes anvendt som bevismateriale i en straffesag, skal den meddelende stat samtykke hertil.

Begreberne "kriminalefterforskning", "kriminalefterretningsoperation" og "oplysninger og efterretninger" er defineret i forslagets artikel 2.

Ved "kriminalefterforskning" forstås en retlig ramme, inden for hvilken de kompetente retshåndhavende myndigheder eller retlige myndigheder, herunder anklagemyndigheder, træffer

foranstaltninger med henblik på at fastslå og identificere kendsgerninger, mistænkte og omstændigheder i forbindelse med en eller flere identificerede konkrete strafbare handlinger.

”Kriminal efterretningsoperation” defineres som en retlig ramme, der endnu ikke er nået til kriminal efterforskningsstadiet, som overvåges og kontrolleres af retlige myndigheder, herunder anklagemyndigheder, og inden for hvilken en kompetent retshåndhævende myndighed i henhold til national lovgivning har beføjelse til at indsamle, behandle og analysere oplysninger om kriminalitet eller kriminelle aktiviteter, med det formål at fastslå, om der er eller kan være begået konkrete strafbare handlinger.

”Oplysninger og efterretninger” defineres bredt, og udtrykket omfatter således enhver form for information, som de kompetente retshåndhævende myndigheder besidder eller har adgang til uden brug af tvangsindgreb. Betydningen heraf er præciseret ved en opregning af en række eksempler på informationer, som er omfattet af begrebet.

Herudover indeholder forslaget en definition af begrebet ”kompetent retshåndhævende myndighed”, hvorved forstås en national politimyndighed, toldmyndighed eller anden myndighed, der i henhold til national lovgivning har beføjelse til at afsløre, forebygge og efterforske lovovertrædelser og kriminelle aktiviteter, udøve myndighed og foretage tvangsindgreb i forbindelse med sådanne handlinger. Judicielle myndigheder (dvs. anklagemyndighed og domstole) anses, som retshåndhævende myndigheder, hvis de besidder eller har adgang til informationer eller efterretninger af efterforskningsmæssig relevans.

Efter artikel 3 kan udveksling af informationer kun finde sted vedrørende lovovertrædelser, der i den anmodende medlemsstat kan straffes med frihedsstraf eller en anden frihedsberøvende foranstaltning af en maksimal varighed på mindst tolv måneder. Medlemsstaterne kan bilateralt beslutte at anvende procedurerne i rammeafgørelsen på et bredere grundlag.

Medlemsstaterne skal efter artikel 4 sikre, at oplysninger og efterretninger, som de kompetente retshåndhævende myndigheder besidder eller har adgang til uden brug af tvangsindgreb, kan meddeles de kompetente retshåndhævende myndigheder i andre medlemsstater i overensstemmelse med rammeafgørelsen.

Betingelserne for at meddele oplysninger og efterretninger til de andre medlemsstaters retshåndhævende myndigheder må ikke være strengere end de betingelser, der gælder nationalt for meddelelse af og anmodning om oplysninger og efterretninger.

Oplysninger og efterretninger meddeles efter anmodning fra en kompetent retshåndhævende myndighed, der handler inden for rammer fastsat i den nationale lovgivning, og som foretager en kriminalefterforskning eller en kriminalefterretningsoperation.

I henhold til artikel 4 a skal oplysninger og efterretninger altid meddeles hurtigst muligt og i så vidt muligt omfang inden for den ønskede frist. Såfremt oplysningerne eller efterretningerne ikke kan meddeles inden for den ønskede frist, skal den kompetente retshåndhævende myndighed, der har modtaget en anmodning om oplysninger eller efterretninger, meddele, hvor lang tid det vil tage at efterkomme anmodningen.

Medlemsstaterne skal indføre procedurer, som sætter dem i stand til at besvare anmodninger om oplysninger og efterretninger inden for højst 12 timer, hvis sagen drejer sig om en lovovertrædelse, som er omfattet af en opstillet positiv-liste.

Positiv-listen svarer som udgangspunkt til hvad, der følger af allerede vedtagne rammeafgørelser inden for området for gensidig anerkendelse og fuldbyrdelse af strafferetlige afgørelser. Den omfatter således bl.a. terrorisme, menneskehandel, seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi, ulovlig handel med narkotika, ulovlig handel med våben, bestikkelse, svig, hvidvaskning, falskmøntneri, miljøkriminalitet, menneskesmugling, manddrab, racisme, bortførelse og bedrageri. Listen er dog på nogle punkter udvidet, idet den bl.a. også omfatter visse typer færdselsforseelser, trusler og voldshandlinger mod personer, hærværk, smugling af varer, overtrædelse af intellektuelle ejendomsrettigheder og tortur.

Hvis den anmodende stat giver udtryk for, at den ønsker at få oplysningerne hurtigere (end de fastsatte tidsfrister), skal den anmodede stat gøre sit bedste for at besvare anmodningen hurtigt.

I henhold til artikel 5 kan de kompetente myndigheder kun anmode om oplysninger, hvis der er grund til at tro, at der findes relevante oplysninger og efterretninger i den pågældende medlemsstat. Der må ikke anmodes om flere oplysninger eller fastsættes strammere tidsfrister end, hvad der er nødvendigt i det konkrete tilfælde.

Ifølge artikel 6 kan oplysninger om personer kun udveksles,

- hvis den pågældende person er mistænkt for at have begået eller medvirket ved en lovovertrædelse eller en kriminel aktivitet, eller den pågældende person på grundlag af kriminalefterretninger eller andre indicier kan tænkes at begå eller medvirke ved en lovovertrædelse eller en kriminel aktivitet, der i overensstemmelse med national

lovgivning i den anmodende medlemsstat kan straffes med frihedsstraf eller en anden frihedsberøvende foranstaltning af en maksimal varighed på mindst tolv måneder (se herved artikel 3), eller

- hvis udvekslingen er nødvendig for at bidrage til afsløring, forebyggelse eller efterforskning af en af de forbrydelser eller kriminelle aktiviteter, der er opregnet på positiv-listen (se herved artikel 4 a).

Udveksling af oplysninger og efterretninger kan endvidere finde sted med henblik på identifikation af personer, der falder ind under de ovennævnte kategorier.

Det fremgår af artikel 7, at udveksling af oplysninger og efterretninger mellem medlemsstaterne kan finde sted via SIRENE-kontorerne, de nationale Europol-enheder, de centrale toldenheder eller inden for en hvilken som helst anden ramme, der er indført på bilateralt eller multilateralt niveau.

Medlemsstaterne kan endvidere fra sag til sag eller generelt beslutte, at anvende andre kommunikationskanaler, som f.eks. forbindelsesofficerer eller direkte udveksling mellem nationale eller lokale retshåndhævende myndigheder.

Oplysninger eller efterretninger, der ikke udveksles via de nationale Europol-enheder, skal også meddeles Europol i overensstemmelse med Europol-konventionen, hvis informationsudvekslingen angår en lovovertrædelse eller en kriminel aktivitet, der ligger inden for Europols mandat.

Artikel 8 omhandler spontan udveksling af oplysninger og efterretninger. Ifølge bestemmelsen skal de kompetente retshåndhævende myndigheder på eget initiativ meddele oplysninger og efterretninger til retshåndhævende myndigheder i andre medlemsstater, hvis der er faktuelle grunde til at tro, at de vil kunne bidrage til afsløring, forebyggelse eller efterforskning af lovovertrædelser eller kriminelle aktiviteter, der omfatter de lovovertrædelser, der er omfattet af positiv-listen i artikel 4 a. Pligten til at meddele oplysninger og efterretninger er begrænset til de tilfælde, hvor det skønnes relevant og nødvendigt for at kunne afsløre, forebygge eller efterforske den pågældende lovovertrædelse eller kriminelle aktivitet.

Artikel 9 bestemmer, at der ved udveksling af information efter rammeafgørelsen skal anvendes regler og standarder for databeskyttelse, som svarer til dem, der gælder ved udveksling af

oplysninger og efterretninger via SIRENE-kontorerne, de nationale Europol-enheder eller de centrale toldenheder.

Udvekslede oplysninger og efterretninger må som udgangspunkt kun anvendes til brug for relevante retsforfølgingsprocedurer eller til forebyggelse af umiddelbare og alvorlige trusler mod den offentlige sikkerhed. Hvis informationerne skal anvendes til andre formål kræver dette et udtrykkeligt forudgående samtykke fra den myndighed, der har meddelt informationerne.

Medlemsstaterne kan pålægge betingelser med hensyn til anvendelsen af bestemte oplysninger og efterretninger og til rapportering. Sådanne betingelser er bindende for den modtagende kompetente retshåndhavende myndighed.

Artikel 10 angiver, at medlemsstaterne skal behandle alle oplysninger og efterretninger med den nødvendige fortrolighed.

Efter artikel 11 kan medlemsstaterne afvise at videregive oplysninger og efterretninger, hvis der er grund til at antage, at videregivelsen vil kunne skade vigtige nationale sikkerhedsinteresser, bringe en igangværende efterforskning eller efterretningsoperation i fare, eller hvis oplysningerne er irrelevante eller klart står i misforhold til det i anmodningen angivne formål.

Artikel 12 og 13 omhandler gennemførelse af rammeafgørelsen og forbindelse til andre instrumenter.

For så vidt angår den nærmere begrundelse for de foreslåede bestemmelser, kan der henvises til de vedlagte ledsagende bemærkninger til forslaget.

3. Europa-Parlamentet

Europa-Parlamentet har endnu ikke været hørt i sagen.

4. Høring

Forslag er tillige med et grundnotat om sagen sendt i høring hos Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Aalborg, Præsidenten for Retten i Roskilde, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet, Rigspolitiche-

fen, Politidirektøren i København, Foreningen af Politimestre i Danmark, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Datatilsynet, Amnesty International og Institut for Menneskerettigheder.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Forslaget har *senest* været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 16. november 2004.

6. Subsidiaritetsprincippet

Subsidiaritetsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Forslaget til rammeafgørelse ses ikke at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Forslaget til rammeafgørelse er tillige med et grundnotat om sagen oversendt til Folketingets Europaudvalg den 22. oktober 2004 og Folketingets Retsudvalg den 26. oktober 2004.

Aktuelt notat om forslaget til rammeafgørelse blev oversendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 19. november 2004.

Dagsordenspunkt 7: Forslag til Rådets afgørelse om informationsudveksling og samarbejde vedrørende terrorhandlinger

Nyt notat.

1. Baggrund

På baggrund af bl.a. terrorangrebene i USA den 11. september 2001 vedtog FN's Sikkerhedsråd den 28. september 2001 resolution UNSCR 1373 (2001) om indefrysning af midler tilhørende terrorister.

Som opfølgning på UNSCR 1373 (2001) vedtog Rådet den 27. december 2001 bl.a. en fælles holdning (2001/931/FUSP) om anvendelse af specifikke foranstaltninger til bekæmpelse af terrorisme over for personer, grupper og enheder, der er involveret i terrorhandlinger. De pågældende personer, grupper og enheder er opført i et bilag til den fælles holdning, der løbende opdateres.

Den fælles holdning indeholder i artikel 4 en bestemmelse om politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager. Heraf fremgår, at medlemsstaterne gennem politimæssigt og strafferetligt samarbejde i kriminalsager inden for rammerne af afsnit VI i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU) yder hinanden den størst mulige hjælp i forebyggelsen og bekæmpelsen af terrorhandlinger. Med henblik herpå fremgår det endvidere, at medlemsstaterne med hensyn til undersøgelser og retsforfølgning, som deres myndigheder gennemfører over for alle de personer, grupper og enheder, der er opført i bilaget, på anmodning fuldt ud udøver deres gældende beføjelser i overensstemmelse med retsakter, der er vedtaget af EU, og andre internationale aftaler, arrangementer og konventioner, der er bindende for medlemsstaterne.

Med henblik på gennemførelse af artikel 4 i den fælles holdning (2001/931/FUSP) har Rådet den 19. december 2002 vedtaget en afgørelse (2003/48/RIA) om anvendelse af specifikke foranstaltninger inden for rammerne af politisamarbejdet og det retlige samarbejde med det formål at øge den gensidige hjælp i forbindelse med forebyggelse og bekæmpelse af terrorhandlinger.

Kommissionen har den 29. marts 2004 udsendt en meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet om visse foranstaltninger, der bør indføres til bekæmpelse af terrorisme og andre former for grov kriminalitet, navnlig med henblik på at fremme informationsudvekslingen.

I meddelelsen foreslår Kommissionen en trinvis fremgangsmåde med hensyn til igangsættelse af nye initiativer på området. I tilknytning til meddelelsen og med henblik på opfølgning herpå har Kommissionen fremlagt et forslag til Rådets afgørelse om informationsudveksling og samarbejde vedrørende terrorhandlinger, jf. nærmere herom nedenfor under pkt. 2.

Det forventes, at forslaget skal drøftes på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 2. og 3. december 2004 med henblik på, at der opnås politisk enighed herom.

2. Indhold

Det pågældende forslag er fremsat under henvisning til Traktaten om Den Europæiske Union (TEU) artikel 29 (samarbejdets mål), artikel 30, stk. 1 (fælles handling vedrørende politisamarbejde), artikel 31 (retligt samarbejde i kriminalsager i Eurojust) samt artikel 34, stk. 2, litra c (forenelighed mellem medlemsstaternes gældende regler).

Forslaget til Rådets afgørelse om informationsudveksling og samarbejde vedrørende terrorhandlinger har til formål at sikre en øget informationsudveksling med henblik på en mere effektiv bekæmpelse af terrorisme, og det afløser og udbygger således den gældende rådsafgørelse af 19. december 2002 om anvendelse af specifikke foranstaltninger inden for rammerne af politisamarbejdet og det retlige samarbejde til bekæmpelse af terrorisme i overensstemmelse med artikel 4 i fælles holdning 2001/931/FUSP, jf. herom ovenfor under pkt. 1.

Forslaget svarer i vidt omfang til, hvad der gælder efter rådsafgørelsen af 19. december 2002, men forslaget udvider dog anvendelsesområdet samtidig med, at forslaget styrker visse af bestemmelserne i rådsafgørelsen.

Der er navnlig tale om at udvide informationsudvekslingen til også at omfatte oplysninger om straffedomme for terrorhandlinger. Herudover udvides anvendelsesområdet for forslaget til at omfatte alle terrorhandlinger ifølge rammeafgørelse af 13. juni 2002 om bekæmpelse af terrorisme (2002/475/RIA).

Forslaget indebærer, at der i hver medlemsstat skal udpeges et kontaktpunkt inden for politi og retsvæsenet, som skal forestå indsamling og udveksling af oplysninger, herunder i forhold til Eurojust og Eurojust, om efterforskning og strafferetlig forfølgning, herunder straffedomme, i forbindelse med forebyggelse og bekæmpelse af terrorhandlinger.

Forslaget indebærer endvidere, at medlemsstaterne skal sikre dels en prioriteret behandling af anmodninger om retshjælp og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i forbindelse med terrorhandlinger, og dels at sagsakter og bevismidler kan være tilgængelige eller stilles til rådighed i forbindelse med efterforskning i andre medlemsstater.

Forslaget lægger samtidig op til en vis øget brug af fælles efterforskningshold i forbindelse med efterforskning og retsforfølgning af terrorhandlinger.

Siden fremlæggelsen af det oprindelige forslag har det nederlandske formandskab på baggrund af drøftelserne i Den Tværfaglige Gruppe vedrørende Organiseret Kriminalitet den 8. oktober 2004 fremlagt et revideret udkast til rammeafgørelse. De væsentligste ændringer i forhold til det oprindelige forslag er i det følgende markeret med fed.

Forslagets artikel 1 indeholder definitioner af de begreber, der anvendes i afgørelsen.

"Terrorhandlinger" defineres som de strafbare handlinger, der er nævnt i artikel 1-3 i Rådets rammeafgørelse 2002/475/RIA af 13. juni 2002 om bekæmpelse af terrorisme.

"Europol-konventionen" defineres som konventionen af 26. juli 1995 om oprettelse af en europæisk politienhed.

"Afgørelse om Eurojust" defineres som Rådets afgørelse 2002/187/RIA af 28. februar 2002 om oprettelse af Eurojust for at styrke bekæmpelsen af grov kriminalitet.

"Gruppe eller enhed" defineres som "terrorgrupper" efter artikel 2 i Rådets rammeafgørelse 2002/475/RIA af 13. juni 2002 samt de grupper og enheder på listen, der er bilagt fælles holdning 2001/931/FUSP.

Efter forslagets artikel 2 udpeger hver medlemsstat inden for sit politivæsen en specialafdeling, der i overensstemmelse med national ret skal have adgang til og samle alle relevante oplysninger om efterforskninger af terrorhandlinger (stk. 1).

Hver medlemsstat udpeger desuden en national Eurojust-korrespondent på terrorismeområdet eller en relevant retlig eller anden kompetent myndighed, der i overensstemmelse med national ret har adgang til og kan indsamle alle relevante oplysninger om efterforskninger og straffedomme for terrorhandlinger (stk. 2).

Hver medlemsstat træffer de foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre, at mindst de informationer, der er nævnt i stk. 4 og stk. 4, litra a, vedrørende efterforskning, retsforfølgning og straffedomme for terrorhandlinger, som den kompetente myndighed har indsamlet, meddeles til henholdsvis Europol og Eurojust. I relation til Europol skal informationerne gives i overensstemmelse med national ret og i det omfang, det er tilladt efter Europol-konventionen, således at informationerne kan behandles i overensstemmelse med konventionens artikel 10, særligt stk. 6. Noget tilsvarende gælder i relation til Eurojust (stk. 3).

Det, der skal gives meddelelse om til Europol, er (jf. stk. 4):

- data til identifikation af den omhandlede fysiske eller juridiske person, gruppe eller enhed,
- de handlinger, der efterforskes, og de særlige omstændigheder, hvorunder de har fundet sted,
- betegnelse for den strafbare handling og
- forbindelser til andre relevant tilfælde.

Det, der skal gives meddelelse om til Eurojust, er (jf. stk. 4, litra a):

- data til identifikation af den omhandlede fysiske eller juridiske person, gruppe eller enhed, for så vidt de er forbundet med handlinger, der efterforskes eller retsforfølges, og de særlige omstændigheder, hvorunder de har fundet sted,
- betegnelse for den strafbare handling,
- forbindelser til andre relevant tilfælde,
- anmodninger om gensidig retshjælp, herunder retsanmodninger, der måtte være rettet til eller fremsat af en anden medlemsstat, samt udfaldet heraf,
- terrorhandlinger, som personen er dømt for, samt de særlige omstændigheder,
- straffe, der idømt for terrorhandlinger, samt oplysninger om fuldbyrdelsen,

- **afgørelser om rettighedsfrakendelser og**
- **tidligere straffe.**

Endvidere skal Europol – efter de retningslinjer, der er fastsat i stk. 2 – have meddelelse om anvendelse af kommunikationsteknologi og trusler knyttet til en eventuel besiddelse af masseødelæggelsesvåben (stk. 5).

Hver medlemsstat træffer de foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre, at alle relevante oplysninger, der foreligger i dokumenter, sagsakter, data, genstande eller andre bevismidler, der er beslaglagt eller konfiskeret under efterforskninger eller straffesager i forbindelse med terrorhandlinger, kan gøres tilgængelige eller stilles umiddelbart til rådighed for andre interesserede medlemsstaters myndigheder i overensstemmelse med national ret og relevante internationale juridiske instrumenter, når der i disse medlemsstater gennemføres eller indledes efterforskninger i forbindelse med terrorhandlinger (stk. 6).

I henhold til forslagets artikel 3 træffer medlemsstaterne i givet fald de foranstaltninger, der er nødvendige for at oprette fælles efterforskningshold med henblik på strafferetlig efterforskning af terrorhandlinger.

Efter forslagets artikel 4 træffer hver medlemsstat de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at anmodninger om gensidig retshjælp og om fuldbyrdelse af retsafgørelser, der fremsættes af en anden medlemsstat i forbindelse med terrorhandlinger, behandles som hastesager med høj prioritet.

Forslagets artikel 5 fastsætter, at afgørelse 2003/48/RIA (om anvendelse af specifikke foranstaltninger inden for rammerne af politisamarbejdet og det retlige samarbejde til bekæmpelse af terrorisme i overensstemmelse med artikel 4 i fælles holdning 2001/931/FUSP) ophæves.

Artikel 6 omhandler ikrafttrædelsen.

For så vidt angår den nærmere begrundelse for de foreslåede bestemmelser, kan der henvises til de ledsagende bemærkninger til det fremsatte forslag til rådsafgørelse.

3. Europa-Parlamentet

Udkastet er sendt til Europa-Parlamentet med henblik på en udtalelse. Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

4. Høring

Forslaget til Rådets afgørelse om informationsudveksling og samarbejde vedrørende terrorhandlinger er sammen med Kommissionens meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet om visse foranstaltninger, der bør indføres til bekæmpelse af terrorisme og andre former for grov kriminalitet, navnlig med henblik på at fremme informationsudvekslingen sendt i høring hos Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Veste Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Aalborg, Præsidenten for Retten i Roskilde, Domstolsstyrelsen, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Datatilsynet, Rigspolitechefen, Det Kriminalpræventive Råd, Rigsadvokaten, Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet, Politidirektøren i København, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Foreningen af Politimestre i Danmark, Landsforeningen af beskikkede advokater, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Landsklubben HK-Politiet, Advokatrådet, Amnesty International og Institut for Menneskerettigheder.

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Domstolsstyrelsen, Datatilsynet, Det Kriminalpræventive Råd, Rigsadvokaten, Politidirektøren i København, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Landsforeningen af beskikkede advokater, Politiforbundet i Danmark, Landsklubben HK-Politiet, Advokatrådet og Institut for Menneskerettigheder.

I det følgende gengives høringssvarene for så vidt angår forslaget til Rådets afgørelse om informationsudveksling og samarbejde vedrørende terrorhandlinger.

Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Domstolsstyrelsen, Politidirektøren i København, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Advokatrådet og Institut for Menneskerettigheder har tilkendegivet, at man ikke har bemærkninger til forslaget.

Rigsadvokaten har ligeledes tilkendegivet, at forslaget ikke giver anledning til bemærkninger. Rigsadvokaten har i den forbindelse henvist til, at det af artikel 2, fremgår, at udveksling af

oplysninger i alle tilfælde sker i overensstemmelse med national ret og de relevante retlige instrumenter vedrørende Europol og Eurojust, samt til at det af det medsendte grundnotat fremgår, at forslaget ikke i sig selv skønnes at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Politiforbundet i Danmark anfører, at det efter politiforbundets opfattelse er relevant og muligt at forebygge terrorisme ved udveksling af informationer på en reguleret måde. Forbundet anfører samtidig, at det er af afgørende betydning, at disse oplysninger indsamles, vurderes og ikke mindst formidles på et fagligt kompetent niveau ud fra en nogenlunde ens definition af de forskellige trussels- og terrorniveauer. Herudover giver forslaget ikke forbundet anledning til bemærkninger.

Landsklubben HK-Politiet anbefaler forslaget.

Det Kriminalpræventive Råd har ingen bemærkninger til det konkrete forslag, men udtaler, at rådet betragter terror som kriminalitet – ofte vold og drab – med et politisk eller religiøst motiv og typisk med en særlig stærk organisering og grundig planlægning af de enkelte forbrydelser. Rådet er af den opfattelse, at nye fokusområder på kriminalitetsområdet skal behandles under hensyn til samfundets grundlæggende retssikkerhedsgarantier, og at kriminaliteten bør bearbejdes samtidigt fra alle tænkelige vinkler for at opnå den mest effektive bekæmpelse og forebyggelse. Rådet finder, at et initiativ til forebyggelse af terrorisme i EU med tiden bør suppleres med en afstemt vifte af objektive (rettet mod beskyttelse af ofre og genstande som mål for kriminalitet) og subjektive (rettet mod potentielle gerningsmænd) tiltag.

Landsforeningen af beskikkede advokater har i relation til forslaget om, at medlemslandene også skal udveksle alle oplysninger, der foreligger i dokumenter, sagsakter, data, genstande eller andre bevismidler, der er beslaglagt eller konfiskeret under efterforskning af straffesager i forbindelse med terrorhandlinger (forslagets artikel 2, stk. 6), bemærket, at der ud over hensynet til den, der er mistænkt eller sigtet i sådanne sager – et hensyn, der måske ikke er så stort – er et hensyn til de øvrige personer, der er omtalt i efterforskningen. Landsforeningen anfører i den forbindelse, at det er velkendt, at jo længere væk man er fra den kilde, der indsamler oplysninger, jo mere letfærdigt tager man på berettigede krav om fortrolighed, hvilket kan føre til, at de personer, der afgiver fortrolige oplysninger til myndighederne i deres eget land, kan risikere, at oplysningerne og deres identitet bliver kendt over hele Europa.

Landsforeningen af beskikkede advokater har herudover fremsat en række bemærkninger, der ses at vedrøre Kommissionens meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet om visse foranstalt-

ninger, der bør indføres til bekæmpelse af terrorisme og andre former for grov kriminalitet, navnlig med henblik på at fremme informationsudvekslingen. Bemærkningerne er derfor ikke medtaget i dette notat.

Landsforeningen konkluderer samlet i relation til forslaget til rådsafgørelse og Kommissionens meddelelse, at foreningen ikke kan anbefale de foreslåede udvidelser i adgangen til at gøre indgreb i beskyttelsen af retten til privatliv og beskyttelse af personoplysninger.

Datatilsynet har noteret sig, at det af forslagets artikel 2 om udveksling af informationer om terrorhandlinger fremgår, at adgangen til informationerne, indsamlingen og behandlingen heraf, herunder videregivelsen til Europol og Eurojust, skal ske i overensstemmelse med national ret.

Datatilsynet anfører i den forbindelse, at i det omfang, det er Politiets Efterretningstjeneste, der som kontaktpunkt skal forestå indsamlingen og udvekslingen af oplysningerne i henhold til forslaget, medfører det, at behandlingen af personoplysninger ikke er omfattet af persondataloven, jf. persondatalovens § 2, stk. 11. Det vil ligeledes medføre, at behandlingerne ikke vil være underlagt Datatilsynets kompetence med hensyn til at føre tilsyn, behandle klager mv.

Såfremt det danske kontaktpunkt er en myndighed, hvis behandling af personoplysninger er omfattet af persondataloven, lægger Datatilsynet til grund, at myndighedens behandling af personhenførbare oplysninger, herunder videregivelse til Europol og Eurojust, vil ske inden for rammerne af persondataloven. Det vil bl.a. medføre, at behandlingen vil være underlagt Datatilsynets kompetence med hensyn til tilsyn, klager mv.

Datatilsynet har i den forbindelse påpeget, at tilsynet ikke vil kunne påtage sig at føre særskilt tilsyn med området inden for tilsynets nuværende ressourcemæssige rammer.

I relation til selve forslaget har Datatilsynet henledt opmærksomheden på persondatalovens § 5 (lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger), der indeholder en række grundlæggende principper for den dataansvarliges behandling af personoplysninger, herunder for videregivelse af oplysninger til f.eks. udenlandske myndigheder.

Af § 5, stk. 2, følger, at indsamling af oplysninger skal ske til udtrykkeligt angivne og saglige formål, og at senere behandling ikke må være uforenelig med disse formål.

Oplysninger, som behandles, skal være relevante og tilstrækkelige og ikke omfatte mere, end hvad der kræves til opfyldelse af de formål, hvortil oplysningerne indsamles, og de formål, hvortil oplysningerne senere behandles, jf. § 5, stk. 3.

Datatilsynet har ligeledes bemærket, at det følger af politirekommandationens princip 2.1 (Europarådets Ministerudvalgs rekommandation No. R (87) 15 af 17. september 1987), at politiets indsamling af personoplysninger kun kan ske, hvis det er nødvendigt for at forebygge en reel fare eller for at bekæmpe en specifik forbrydelse.

Det følger heraf, at politiet ikke kan foretage en generel og ubegrænset dataindsamling. Indsamling af personlige oplysninger til politimæssige formål er begrænset til de tilfælde, hvor den er nødvendig med henblik på forebyggelse af en konkret fare eller bekæmpelse af en specifik strafbar handling.

Datatilsynet lægger i den forbindelse til grund, at politiets dataindsamling og videregivelse af oplysninger også fremover vil skulle ske i overensstemmelse med dette princip.

I lyset af, at der med forslaget lægges op til en øget informationsudveksling og et udvidet anvendelsesområde i forhold til rådsafgørelsen af 19. december 2002, finder Datatilsynet anledning til at understrege vigtigheden af de nævnte principper.

Datatilsynet har derudover henledt opmærksomheden på sikkerhedsbekendtgørelsen (Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 528 af 15. juni 2000 om sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personoplysninger, som behandles for den offentlige forvaltning), der er fastsat i henhold til persondatalovens § 41, stk. 5, og er en uddybning af den generelle sikkerhedsbestemmelse i lovens § 41.

Datatilsynet lægger i den forbindelse til grund, at der i forhold til det danske kontaktpunkt vil blive etableret sikkerhedsforanstaltninger i overensstemmelse med sikkerhedsbekendtgørelsens krav.

Datatilsynet har samtidig opfordret til, at der fra dansk side arbejdes for, at sikkerhedsniveauet ved behandlingen af personoplysninger generelt er så højt som muligt – gerne svarende til det niveau, der i Danmark er fastsat i sikkerhedsbekendtgørelsen.

Datatilsynet har herudover fremsat en række bemærkninger til Kommissionens meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet om visse foranstaltninger, der bør indføres til bekæmpelse af

terrorisme og andre former for grov kriminalitet, navnlig med henblik på at fremme informationsudvekslingen. Bemærkningerne er ikke medtaget i dette notat.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 16. november 2004.

6. Subsidiaritetsprincippet

Subsidiaritetsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Forslaget skønnes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Meddelelsen fra Kommissionen og det dertil knyttede forslag til Rådets afgørelse blev tillige med et grundnotat om sagen oversendt til Folketingets Europaudvalg den 29. april 2004 og Folketingets Retsudvalg den 30. april 2004.

Dagsordenspunkt 8: Status for EU's indsats mod terrorisme

Revideret notat. Ændringer er markeret med kursiv.

1. Baggrund

På baggrund af terrorangrebene i Madrid den 11. marts 2004 vedtog stats- og regeringscheferne på mødet i Det Europæiske Råd den 25. marts 2004 en erklæring om en styrkelse af EU's indsats mod terrorisme.

I erklæringen opfordrede Det Europæiske Råd Rådet (retlige og indre anliggender) til i samarbejde med generalsekretæren/den højtstående repræsentant Javier Solana og Kommissionen at aflægge en statusrapport til Det Europæiske Råd i juni 2004 om gennemførelse af de foranstaltninger, der er nævnt i erklæringen.

Som led i opfølgningen på Det Europæiske Råds erklæring af 25. marts 2004 har bekæmpelse af terrorisme været på dagsordenen på alle efterfølgende møder i Rådet (retlige og indre anliggender), idet Rådet i den forbindelse især har drøftet status for gennemførelsen af de enkelte elementer i erklæringen.

Som opfølgning på disse drøftelser vedtog stats- og regeringscheferne på mødet i Det Europæiske Råd den 17. - 18. juni 2004 en omfattende handlingsplan for EU's indsats mod terrorisme. Det Europæiske Råd besluttede samtidig fremover at se nærmere på gennemførelsen af handlingsplanen to gange årligt; første gang på Det Europæiske Råds møde i december 2004.

På denne baggrund orienterede formandskabet Rådet (retlige og indre anliggender) den 19. juli 2004 om status for gennemførelsen af handlingsplanen for EU's indsats mod terrorisme.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 25. - 26. oktober 2004 orienterede formandskabet, Kommissionen og EU's antiterror-koordinator om status for gennemførelsen af handlingsplanen for EU's indsats mod terrorisme. Kommissionen præsenterede i øvrigt fire nye meddelelser om bekæmpelse af terrorisme.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 19. november 2004 vil formandskabet på ny orientere om status for gennemførelsen af handlingsplanen for EU's indsats mod terrorisme.

Sagen er igen sat på dagsordenen for det kommende rådsmøde (retlige og indre anliggender) den 2. - 3. december 2004 med henblik på videre drøftelser i Rådet. Rådet forventes i den forbindelse at godkende en opdateret handlingsplan.

Det forventes endvidere, at der navnlig vil blive orienteret om status for evalueringerne af medlemslandenes nationale indsats mod terrorisme med henblik på, at Rådet godkender en midtvejsrapport om evalueringerne af de 15 "gamle" medlemslande.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 25. - 26. oktober 2004 præsenterede Kommissionen som nævnt fire nye meddelelser om bekæmpelse af terrorisme.

Disse meddelelser vedrører:

- 1. Terrorangreb: Forebyggelse, beredskab og reaktion.*
- 2. Forebyggelse og bekæmpelse af finansiering af terrorisme ved hjælp af foranstaltninger til at forbedre udvekslingen af oplysninger, at styrke gennemsigtigheden og øge mulighederne for at spore finansielle transaktioner.*
- 3. Beredskab og konsekvenshåndtering i forbindelse med terrorisme.*
- 4. Beskyttelse af kritisk infrastruktur i forbindelse med terrorisme*

Det forventes, at formandskabet på rådsmødet fremlægger disse meddelelser for Rådet til orientering. Det bemærkes i denne forbindelse, at meddelelsen om "Forebyggelse og bekæmpelse af finansiering af terrorisme ved hjælp af foranstaltninger til at forbedre udvekslingen af oplysninger, at styrke gennemsigtigheden og øge mulighederne for at spore finansielle transaktioner" vil blive omtalt i dette notat, mens de øvrige tre meddelelser, som angår forhold, som henhører under Forsvarsministeriet, omtales i separate notater, som udarbejdes af Forsvarsministeriet.

Bl.a. på baggrund af meddelelsen fra Kommissionen om bekæmpelse af finansiering af terrorisme forventes Javier Solana og Kommissionen på rådsmødet at fremlægge et forslag til en samlet EU-strategi for bekæmpelse af finansiering af terrorisme. Strategien forventes at indeholde en række anbefalinger til medlemslandene og vil blive forelagt for Rådet med henblik på godkendelse.

På rådsmødet forventes formandskabet tillige i overensstemmelse med en af målsætningerne i handlingsplanen om bekæmpelse af terrorisme at fremlægge en række strategiske anbefalinger om rekruttering med henblik på godkendelse.

Det Europæiske Råd har endvidere i erklæringen af 25. marts 2004 tilsluttet sig Javier Solanas bestræbelser på at få integreret en efterretningskapacitet i Rådets Generalsekretariat vedrørende alle aspekter af terrortruslen, så der kan skabes et oplyst grundlag for EU's politik. Det Europæiske Råd opfordrede samtidig Javier Solana til at fremsætte sit forslag herom inden Det Europæiske Råds møde i juni 2004.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8. juni 2004 forelagde Javier Solana en rapport om, hvordan en efterretningskapacitet kan integreres i Rådets Generalsekretariat, som Rådet godkendte. Javier Solana kom bl.a. med forslag til, hvordan der kan udarbejdes bedre og mere sammenhængende trusselsanalyser inden for rammerne af SitCen (Generalsekretariatets Situations Center under 2. søjle).

På rådsmødet forventes Javier Solana at orientere om status for integreringen af denne efterretningskapacitet med henblik på, at Rådet tager orienteringen til efterretning.

Endelig forventes Rådets drøftelser og rapporter at indgå i en samlet rapport med henblik på forelæggelse for stats- og regeringscheferne på mødet i Det Europæiske Råd den 17. december 2004.

2. Indhold

A. Handlingsplanen for EU's indsats mod terrorisme

EU's indsats i kampen mod terrorisme har siden terrorangrebene den 11. september 2001 navnlig været baseret på Rådets (retlige og indre anliggender) konklusioner af 20. september 2001, den handlingsplan, som Det Europæiske Råd vedtog den 21. september 2001 og den dertil knyttede køreplan, som løbende er opdateret.

Som det fremgår af pkt. 1 ovenfor, godkendte Det Europæiske Råd senest på mødet den 17.-18. juni 2004 en ny, opdateret handlingsplan.

Den gældende handlingsplan udgør en skematisk oversigt over de retlige og operationelle foranstaltninger, der allerede er vedtaget eller fremsat forslag om, samt foranstaltninger, som henholdsvis Det Europæiske Råd og Kommissionen har besluttet, at der skal fremsættes forslag om. Den skematiske oversigt er udarbejdet på baggrund af den oprindelige køreplan fra 2001

med senere ændringer, og er navnlig baseret på de foranstaltninger, der indgår i Det Europæiske Råds erklæring af 25. marts 2004.

Oversigten er inddelt i overensstemmelse med de strategiske målsætninger, som indgår i Det Europæiske Råds erklæring af 25. marts 2004 og indeholder således en række afsnit om foranstaltninger, der skal sikre en styrket international indsats for bekæmpelse af terrorisme. Handlingsplanen indeholder på denne baggrund følgende overordnede målsætninger:

- Hindre terroristers adgang til finansielle og andre økonomiske ressourcer.
- Sikre fuld udnyttelse af kapaciteten både inden for EU's forskellige instanser og i medlemsstaterne for at afsløre, efterforske og retsforfølge terroristaktiviteter og forebygge terrorangreb.
- Sikre beskyttelse af den internationale transport og af effektive grænsekontrolordninger.
- Forbedre EU's og medlemsstaternes håndtering af følgerne af et eventuelt terrorangreb.
- Forbedre håndteringen af de faktorer, der bidrager til støtte for og rekruttering til terrorisme.
- Sikre målrettede aktioner som led i EU's eksterne forbindelser med visse tredjelande, hvor kapaciteten eller indsatsen med hensyn til bekæmpelse af terrorisme bør styrkes.
- Sikre gennemførelsen i medlemsstaterne af en række centrale instrumenter inden for rammerne af det politimæssige og strafferetlige samarbejde.
- Styrke det operationelle samarbejde mellem medlemsstaternes retshåndhavende myndigheder.
- Styrke af Europol og Eurojust.
- Sikre en integrering af en efterretningskapacitet i Rådets Generalsekretariat, herunder en styrkelse af arbejdsstrukturerne i Rådet.

Herudover indeholder handlingsplanen en række prioritetsområder, som der snarest skal arbejdes videre med, ligesom handlingsplanen indeholder en række nærmere fastsatte frister for en række konkrete forslag, som Rådet bør nå til enighed om.

Handlingsplanen omhandler endvidere styrkelse af samarbejdet om civilbeskyttelse og endelig betydningen af en integreret tilgang til terrorbekæmpelsen samt betydningen af solidaritet og internationalt samarbejde.

B. Finansiering af terrorisme

Kommissionens meddelelse om forebyggelse og bekæmpelse af finansiering af terrorisme indeholder overvejelser om, hvilke yderligere foranstaltninger der kan være nødvendige for at imødegå finansiering af terrorisme på den mest effektive måde.

Kommissionen identificerer tre hovedområder, der er relevante for bekæmpelsen af finansiering af terrorisme: Forbedret samarbejde i udvekslingen af oplysninger, øgede muligheder for at spore finansielle transaktioner og større gennemsigtighed med hensyn til retlige enheder.

På denne baggrund har Javier Solana i samarbejde med Kommissionen udarbejdet et forslag til en samlet EU-strategi for bekæmpelse af finansiering af terrorisme. Strategien fokuserer på samme områder som Kommissionens meddelelse og indeholder i øvrigt en række konkrete anbefalinger.

I strategien lægges der op til en styrkelse af samarbejdet om udvekslingen af relevante oplysninger med henblik på bekæmpelse af finansiering af terrorisme. Med henblik på at etablere et mere sammenhængende samarbejde om udveksling af oplysninger foreslås det, at der etableres nye, effektive strukturer, der omfatter skattemyndigheder, finanstilsynsmyndigheder, justitsministerier, efterretningsvæsen, retshåndhævende myndigheder og andre myndigheder med ansvar for bekæmpelse af terrorisme. Der lægges samtidig op til et styrket samarbejde mellem Europol og medlemslandene.

I strategien lægges der desuden op til at styrke samarbejdet mellem medlemslandenes finansielle efterretningsenheder (FIU) og finanssektoren. Formålet med forslaget er at effektivisere muligheden for at identificere pengestrømme og spore kilder.

Herudover lægges der op til at overveje fælles minimumsstandarder for EU's finansielle institutioner for så vidt angår kundeidentitet og registrering af identifikationsdata. På denne baggrund foreslås det bl.a., at man bør overveje oprettelsen af en elektronisk database med prøver på EU- (og andre) identitetsdokumenter, herunder eksempler på forfalskede dokumenter, til brug for de retshåndhævende myndigheder og den private sektor.

Der lægges endvidere op til en styrkelse af det tekniske samarbejde mellem medlemslandenes retshåndhævende myndigheder om indsamling af elektronisk bevismateriale. Baggrunden er, at de finansielle institutioner anvender elektroniske kommunikationskanaler, og at det derfor er

relevant at fokusere på det kriminaltekniske arbejde med at indsamle elektronisk bevismateriale i konkrete straffesager.

Strategien lægger i øvrigt op til yderligere overvejelser af EU's mekanisme for udpegelse af terrorister og terrororganisationer bl.a. med henblik på indefrysning af aktiver, der blev indført efter terrorangrebet mod USA den 11. september 2001, og som især bygger på FN's resolution 1373. Der lægges således op til, at medlemslandene overvejer, hvordan man kan effektivisere denne mekanisme, idet man samtidig sikrer grundlæggende, retssikkerhedsmæssige principper.

Der lægges endvidere op til at forbedre sporbarheden og gennemsigtigheden navnlig i relation til transaktioner, der foretages via den uformelle banksektor og frivillige organisationer (non-profit organisationer).

Strategien opfordrer derudover Sitcen og Europol til at udarbejde rapporter om henholdsvis tendenser i relation til finansiering af terrorisme og forholdet mellem finansiering af terrorisme og anden kriminel aktivitet.

Endelig opfordrer det strategiske dokument til tæt samarbejde med FN og andre internationale organer. Det anbefales særligt, at der ydes teknisk bistand til nøgle-lande i form af uddannelse af personale og udvikling af IT-systemer og efterforskningsmetoder.

C. Dokument om rekruttering

I september 2004 afholdt formandskabet et seminar om rekruttering i relation til terrorisme med deltagelse af nationale eksperter fra medlemslandene. På denne baggrund og på baggrund af et forslag fra formandskabet har medlemslandene inden for rammerne af Rådet efterfølgende drøftet spørgsmålet om rekruttering i relation til terrorisme. Forslaget fra formandskabet indeholder forslag til, hvordan der kan arbejdes videre med at dæmme op for rekrutteringen. Forslaget indebærer en række praktiske retningslinjer og fremgangsmåder til fremtidige formandskaber og medlemslandene om, hvordan de underliggende faktorer, der kan have betydning for rekruttering til terrorisme, behandles. Rapporten er indtil videre fortrolig.

D. Strategisk dokument om terrorisme

På baggrund af et seminar om CBRN-terrorisme (kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare våben), som blev afholdt den 7. - 8. juli 2004 i Haag, har man inden for rammerne af Rådet

efterfølgende drøftet seminarets konklusioner. Udgangspunktet for seminaret var samarbejde mellem institutioner om civilt beredskab i relation til mulige angreb mod den civile befolkning ved brug af kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare våben.

De centrale anbefalinger og konklusioner fra seminaret vil blive indeholdt i et overordnet program om CBRN, som forventes klar i slutningen af 2004, og som i øjeblikket drøftes inden for rammerne af Rådet.

En workshop på seminaret fokuserede på koordinationen mellem redningstjenester og sikkerhedstjenester. Udgangspunktet var udveksling af oplysninger og brug af trusselsvurderinger med henblik på at forbedre redningstjenesternes beredskab i tilfælde af terrorangreb.

Formandskabet har på den baggrund fremlagt flere forslag, herunder et forslag om, at sikkerheds- og efterretningstjenesterne skal informere redningstjenesterne om trussels- og risikovurderinger, der kan være relevante i relation til forberedelse af konsekvenserne af et terrorangreb, og at redningstjenesterne skal gøre sig klart, hvilke oplysninger de har brug for og meddele dette til sikkerhedstjenesterne. Redningstjenesterne skal endvidere levere de nødvendige godkendelser og garantier med henblik på at behandle oplysninger modtaget fra sikkerheds- og efterretningstjenesterne korrekt.

E. Evaluering af de nationale foranstaltninger til bekæmpelse af terrorisme

Ved Rådets fælles aktion af 5. december 1997 blev der indført en ordning til evaluering af, hvorledes de internationale forpligtelser med hensyn til bekæmpelse af organiseret kriminalitet udmøntes og efterleves i de enkelte medlemsstater.

På det ekstraordinære rådsmøde (retlige og indre anliggender) den 20. september 2001 besluttede Rådet, at der skulle udarbejdes en forenklet udgave af evalueringsmekanismen fastsat i den fælles aktion fra 1997 med særligt henblik på bekæmpelse af terrorisme. Rådet vedtog herefter en afgørelse af 28. november 2002 om indførelse af en ordning til evaluering af retssystemerne og deres nationale anvendelse i bekæmpelsen af terrorisme.

I Rådets regi er det efterfølgende besluttet, at en første evaluering skal omhandle samarbejdet mellem de af medlemsstaternes nationale myndigheder, som har ansvaret for indsatsen mod terrorisme.

Som led i gennemførelsen af handlingsplanen for EU's indsats mod terrorisme er det blevet besluttet inden mødet i Det Europæiske Råd i december 2004 at behandle en midtvejsrapport om resultatet af evalueringen af de nationale foranstaltninger i bekæmpelsen af terrorisme i de 15 "gamle" medlemslande og inden september 2005 at behandle en endelig rapport, der omfatter alle medlemslandene, herunder de 10 "nye" medlemslande.

På baggrund af ovennævnte evalueringsmekanisme er en evaluering af medlemsstaternes nationale myndigheders interne samarbejde i forbindelse med indsatsen mod terrorisme påbegyndt. Evalueringen baseres på de enkelte medlemsstats besvarelse af en række spørgsmål og et evalueringsbesøg, der aflægges i hver enkelt af medlemsstaterne.

Indtil videre har de 15 "gamle" medlemslande besvaret spørgsmålene, ligesom der i disse lande er aflagt evalueringsbesøg i perioden fra juni 2003 til april 2004. Evalueringsrapporterne er under fortløbende udarbejdelse, idet der indtil videre foreligger rapporter for så vidt angår de 15 "gamle" medlemslande.

Udkastet til midtvejsrapport baserer sig på evalueringerne af de 15 "gamle" medlemslande og har navnlig fokus på den bedste praksis, sådan som denne er blevet illustreret i forbindelse med evalueringsrapporterne. Rapporten understreger imidlertid, at den bedste praksis må ansues i en lokal kontekst, således at den ikke i alle tilfælde vil kunne overføres fuldt ud til samtlige medlemslande.

Rapporten indeholder et afsnit om koordination mellem retshåndhævende myndigheder og sikkerhedstjenesterne, der bl.a. understreger vigtigheden af, at disse myndigheder deler og udveksler oplysninger. Rapporten anbefaler i denne forbindelse medlemslandene, at der oprettes et permanent organ i hvert enkelt medlemsland, som har ansvar for den daglige koordination i operationel henseende, og at såvel de retshåndhævende myndigheder som sikkerhedstjenesterne skal deltage i dette organ.

Rapporten anbefaler desuden medlemslandene at give sikkerhedstjenesterne adgang til de retshåndhævende myndigheders databaser samt andre relevante databaser, herunder administrative databaser. Medlemslandene bør derudover give sikkerhedstjenesterne lovgivningsmæssig hjemmel til at anvende specielle teknikker til indsamling af efterretninger.

Medlemsstaterne anbefales endvidere at fokusere på rekrutterings- og radikaliseringsprocesser, og at der i denne forbindelse jævnligt bør laves nationale trusselsanalyser med henblik på at identificere nøgletemaer og retningslinjer på dette område. Rapporten anbefaler endvidere, at

EU fortsætter den generelle debat om udveksling af oplysninger med henblik på bekæmpelse af terrorisme.

Medlemslandene anbefales desuden at rette opmærksomheden mod brugen af efterretninger som bevis i straffesager. Rapporten tilkendegiver, at dette emne primært er et nationalt anliggende, men at der bør laves en evaluering på EU-niveau af de tiltag, som nogle medlemslande løbende udfører.

Rapporten opfordrer endvidere medlemslandene til at overveje oprettelsen af et system med tilhørende planer i tilfælde af terrorangreb. Sådanne planer bør omhandle det forhold, at medlemsstaterne bør kunne assistere hinanden i tilfælde af omfattende terrorangreb.

Med henblik på at kunne reagere på bl.a. et angreb med kemiske, biologiske, radiologiske eller nukleare våben (kaldet: CBRN-våben), bør medlemslandene endvidere lave nationale programmer indeholdende såvel nationale som grænseoverskridende øvelser. I tilknytning hertil bør medlemslandene have permanent opdaterede lister over nationale kritiske infrastrukturer og sektorer, som kan tages i anvendelse i tilfælde af et CBRN-angreb. Der bør ligeledes oprettes permanente nationale krisecentre, som har kontakt til alle nationale sikkerhedsinstitutioner og nødberedskabsenheder.

Det anbefales endvidere i rapporten, at medlemslandene skal rette fokus mod de arbejdsmetoder, som det britiske "Fælles Terror Analyse Center" anvender. Man modtager i dette center alle relevante data vedrørende international terrorisme og vurderer disse oplysninger med henblik på at fastsætte trusselsniveauet og videregive disse vurderinger til regeringens ministerier og institutioner. Centeret er således opmærksomt på de behov, som brugerne af efterretningerne har. Medlemslandene bør endvidere udarbejde en strategi for information af offentligheden med henblik på skabe bevidsthed om terrortruslen og konsekvensstyring i tilfælde af angreb.

Derudover bør indsamling af information om medlemslandenes støtte til moderate dele af islam og en belysning af bedste praksis på området assistere udarbejdelsen af en fælles tilgang på EU-niveau. Endelig bør medlemsstaterne på nationalt niveau oprette en arbejdsgruppe bestående af retshåndhævende myndigheder, judicielle myndigheder og medlemmer af Europol med henblik på at identificere og overvinde hindringer i relation til forbedring af udveksling af oplysninger. Det bemærkes, at det foreliggende udkast til midtvejsrapport indtil videre er fortroligt.

F. Status for gennemførelsen af efterretningskapacitet

Rapporten fra Javier Solana om status for integreringen af en efterretningskapacitet i Rådets Generalsekretariat foreligger endnu ikke. Det forventes imidlertid, at der bliver tale om en orientering om status for SitCen's samarbejde med de nationale efterretningstjenester samt Euro-pol. Samarbejdet er etableret med henblik på udarbejdelse af mere sammenhængende trusselsvurderinger for så vidt angår såvel den interne trussel i EU som den eksterne trussel fra tredjelande og terrororganisationer uden for EU.

3. Europa-Parlamentet

Sagen har ikke som sådan været forelagt for Europa-Parlamentet. Formandskabet forventes i overensstemmelse med Rådets afgørelse af 28. november 2002 om indførelse af en ordning til evaluering af retssystemerne og deres nationale anvendelse i bekæmpelsen af terrorisme ved afslutningen af den første evalueringsrunde at orientere Europa-Parlamentet om gennemførelsen af evalueringsordningen, ligesom formandskabet løbende orienterer Parlamentet om gennemførelsen af handlingsplanen for EU's indsats mod terrorisme.

4. Høring

Der er ikke foretaget høring i anledning af sagen.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har senest været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 16. november 2004.

6. Subsidiaritetsprincippet

Subsidiaritetsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Implementering af de enkelte dele af handlingsplanen for EU's indsats mod terrorisme kan have lovgivningsmæssige og/eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Et aktuelt notat om bekæmpelse af terrorisme blev oversendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg den 18. marts 2004 forud for det ekstraordinære rådsmøde (retlige og indre anliggender) den 19. marts 2004.

Endvidere blev et udkast til Det Europæiske Råds erklæring om bekæmpelse af terrorisme oversendt til Folketingets Europaudvalg den 23. marts 2004 og til Folketingets Retsudvalg den 24. marts 2004. Et revideret senere udkast til erklæring blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 25. marts 2004.

Et aktuelt notat om opfølgning på Det Europæiske Råds erklæring om bekæmpelse af terrorisme blev desuden oversendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg forud for rådsmøderne (retlige og indre anliggender) den 30. marts 2004, den 29.-30. april 2004 og den 8. juni 2004.

Endvidere blev et aktuelt notat om opfølgning på Det Europæiske Råds konklusioner af 17.-18. juni 2004 om bekæmpelse af terrorisme oversendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 19. juli 2004.

Et aktuelt notat om status for EU's indsats mod terrorisme blev oversendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 25. og 26. oktober 2004.

Endvidere blev et aktuelt notat om status for EU's indsats mod terrorisme oversendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 19. november 2004.

Rådsafgårelsen om en ordning for evaluering af retssystemerne og deres nationale anvendelse i bekæmpelsen af terrorisme er tidligere forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg, senest blev et aktuelt notat om rådsafgårelsen oversendt til udvalgene forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28. november 2002.

Dagsordenspunkt 9: EU Solidaritetsprogram om konsekvenserne af terrortrusler og angreb

1. Baggrund og indhold

Det hollandske EU-formandskabet har præsenteret et udkast til "EU Solidaritetsprogram om konsekvenserne af terrortrusler og -angreb." ("Council solidarity programme on the management of the consequences of terrorist threats and attacks" af 29. oktober 2004).

Udkastet til program er baseret på det CBRN¹-program, der blev forhandlet og vedtaget under det danske EU-formandskab i 2002. Dette program byggede på mandater givet på Det Europæiske Råds møder (DER) i Gent og Laeken (2001), som reaktion på terrorangrebene i USA september 2001.

Det oprindelige program er blevet udvidet og revideret, hvilket bl.a. har baggrund i solidaritetserklæringen, der blev vedtaget af DER i Dublin den 25. marts 2004, samt i målsætning nr. 5 i "EU Plan of Action on Combating Terrorism"², hvor der anmodes om en opdatering af CBRN-programmet til at omfatte alle typer af terrortrusler. Udvidelsen af programmet sker endvidere på baggrund af den danske statsministers forslag herom til DER i juni 2004.

Det udvidede program består af selve programmet samt tre bilag, hhv. bilag I; en implementeringsplan, bilag II; CBRN rapport for 2004 samt bilag III; en liste over instrumenter, der er vedtaget eller er ved at blive undersøgt af Rådet.

Det overordnede formål med det udvidede program er at øge effektiviteten af foranstaltningerne såvel i medlemsstaterne som på EU niveau med hensyn til at forebygge og begrænse konsekvenserne af terrorhandlinger.

Programmet indeholder seks strategiske mål, 1) risikovurdering og -analyse, 2) forebyggende foranstaltninger, 3) detektion, identifikation and alarmering, 4) indsatsberedskab, 5) forskning og udvikling, og 6) internationalt samarbejde.

---

¹ Kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare midler

² Det såkaldte Road Map

Disse mål skal inspirere til opstilling af mål for de sektorvise bidrag fra medlemsstaterne, Kommissionen og Rådet. De konkrete målsætninger, der udarbejdes af de relevante aktører, vil fremgå af implementeringsplanen i bilag I til programmet.

Programmet er opbygget med bidrag fra Rådet, Kommissionen og medlemsstaterne. Kommissionens bidrag er identiske med forslag fremsat i Kommissionens meddelelser om indsatsen mod terrorisme³.

Programmet vedrører som udgangspunkt angreb og trusler indenfor medlemsstaternes territorium. På DER Dublin i juni 2004 blev det imidlertid tilføjet, at der tillige skulle ske en beskyttelse af EU-borgere, der udsættes for terrorangreb under ophold uden for EU.

Rådets koordination og implementering af programmet sker ved, at EU's Anti-terrorkoordinatør sikrer, at bidragene i bilag I indgår i EU's målsætning nummer 5 i "Road Map". EU-formandskabet skal sikre den løbende opdatering og udarbejdelse af et papir med de væsentligste indfrieede målsætninger, som skal forelægges DER. Kommissionen vil sikre egen intern koordination og revision af sine bidrag til programmet.

2. Gældende dansk ret

Området er reguleret af forskellige lovområder, herunder beredskabsloven. Loven giver forsvarsministeren hjemmel til at bestemme, at redningsberedskabet i fredstid kan indsættes i udlandet i tilfælde af katastrofer, der medfører alvorlig skade på eller udgør en overhængende fare for personer, ejendom eller miljøet.

3. Høring

Udkast til program har været i høring i EU Specialudvalget på beredskabsområdet.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Der vurderes ikke at være umiddelbare lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

---

³ Kommissionens meddelelse af 20. oktober 2004, "Communication from the Commission to the Council and the European Parliament; Preparedness and Consequence Management in the fight against terrorism" (COM(2004) 701 final).

5. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Der vurderes ikke at være umiddelbare samfundsøkonomiske konsekvenser.

6. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Dagsordenspunkt 10: Rådskonklusioner om forebyggelse, beredskab og indsats ved terrorangreb

1. Baggrund og indhold

Kommissionen har den 20. oktober 2004 offentliggjort fire meddelelser om indsatsen mod terrorisme. De fire meddelelser er "Prevention, preparedness and response to terrorist attacks", "Prevention and the fight against terrorist financing through measures to improve the exchange of information, to strengthen transparency and enhance the traceability of financial transactions", "Preparedness and consequence management in the fight against terrorism" samt "Critical infrastructure protection in the fight against terrorism".

På baggrund af meddelelserne "Prevention, preparedness and response to terrorist attacks", "Preparedness and consequence management in the fight against terrorism" samt "Critical infrastructure protection in the fight against terrorism" er der formuleret udkast til rådskonklusioner, som forventes vedtaget på rådsmøde for retlige og indre anliggender (RIA) den 2. december 2004.

Meddelelserne skal ses som opfølgning på Det Europæiske Råds møde den 18. juni 2004, hvor der blev formuleret en række prioriterede emneområder i den såkaldte "EU Plan of Action on Combating Terrorism".

Endvidere henvises der til Solidaritetserklæringen, som blev vedtaget på det Europæiske Råds møde i marts 2004, konklusionerne fra det Europæiske Råds møde i oktober 2004 om styrkelse af civilbeskyttelseskapaleten i EU, Kommissionens og Rådets Fælles Program for Forebyggelse og Begrænsning af Konsekvenserne af CBRN terrortrusler fra december 2002, udkastet til EU solidaritetsprogram om konsekvenser af terrortrusler og -angreb (EU Solidaritetsprogrammet) samt Hauge Programmet for Styrket Frihed, Sikkerhed og Retfærdighed i EU, som blev vedtaget på møde i Det Europæiske Råd den 5. november 2004.

Rådskonklusionerne indeholder på den baggrund en række tilkendegivelser.

Angående EU Solidaritetsprogrammet:

- Bydes det reviderede og udvidede program, som indeholder en revision og udvidelse af 2002 CBRN-programmet, velkommen. Programmet anses for et centralt bidrag til styrkelsen af samarbejdet på EU-niveau. Programmet indeholder initiativer for både Kom-

missionen, Rådet og medlemsstaterne. Rådets og medlemsstaternes initiativer vil bl.a. blive vurderet af COREPER og Rådet med støtte fra antiterrorkoordinatoren.

- Fremhæves vigtigheden af, at de fremsatte mål i programmet nås angående områderne risikovurdering og -analyse, kritisk infrastruktur, bedre sammenhæng mellem detektions- og varslingsystemer, styrket beredskab på politisk og operativt niveau, støtte til forskning og udvikling samt internationalt samarbejde.

Angående forebyggelse, beredskab og indsats:

- Støttes forslaget om at gøre 11. marts til en mindededag for ofrene for terrorisme, hvor der kan diskuteres demokrati og frihed.
- Bifaldes Kommissionens initiativ om at ville engagere den private sektor i udviklingen af nye løsninger for sikkerhed i relation til varer og tjenester.
- Bydes Kommissionens meddelelse "Security Research: The Next Steps" velkommen som et vigtigt skridt mod udviklingen af et europæisk sikkerhedsforskningsprogram.
- Inviteres Kommissionen til at udvikle passende initiativer vedrørende koordineret kommunikation med offentligheden under grænseoverskridende hændelser. Ligesom initiativet angående permanent dialog mellem beredskabsoperatører og myndigheder om interoperabilitet støttes.
- Inviteres Kommissionen til at fremsætte forslag angående større sikkerhed for våben, eksplosiver m.v.

Angående beredskab og konsekvenshåndtering:

- Foreslås etablering af et integreret EU krisestyringssystem for håndtering af hændelser med grænseoverskridende virkninger inden for EU senest fra juli 2006. Sigtet er at opnå en effektiv håndtering og koordination mellem centrale områder som civilbeskyttelse, offentlig lov/ordenshåndhævelse, sikkerhedsaspekter og kritisk infrastruktur.

- Støttes oprettelsen af et integreret, sikret og centralt varslings- og alarmeringssystem⁴ på fællesskabsniveau (ARGUS), som kan samle de eksisterende specialiserede varslingsystemer på europæisk niveau senest til juni 2005. Sigtet er at sikre, at alle relevante informationer tilgår alle berørte instanser i Kommissionen og i medlemslandene.
- Støttes Kommissionens planer om i tilknytning hertil at etablere et centralt krisecenter for de relevante instanser i Kommissionen.
- Anmodes Kommissionen om i forbindelse med det nævnte krisecenter og i samarbejde med medlemsstaterne at udvikle et sikkerhedsrisiko-analysesystem. Sigtet er at tilvejebringe en ensartet tilgang til risikoanalyse på hvert risikoniveau og stille forslag, under hensyntagen til de nationale kompetencer.
- Bifaldes Kommissionens intention om at oprette et "Lov håndhævelsesnetværk/system", der skal håndteres af EUROPOL. Der foreslås vedtagelse af Rådet inden udgangen af 2005.

Angående kritisk infrastruktur:

- Bifaldes Kommissionens intention om at udarbejde en årlig fremskridtsrapport, ligesom intentionen om snarligt at foreslå et Europæisk Program for Beskyttelsen af Kritisk Infrastruktur (EPCIP) støttes. Programmet tænkes at indeholde horisontale tiltag såsom identifikation af kritisk infrastruktur, analyse af sårbarheder og gensidige afhængigheder samt fremsættelse af forslag til beskyttelsesforanstaltninger i et løbende dynamisk partnerskab mellem EU-institutioner, ejere og aktører indenfor infrastrukturen og medlemsstaterne. Fokus er på grænseoverskridende kritisk infrastruktur.
- Erklærer Rådet sig enig i, at Kommissionen opretter et Varslings- og Informationsnetværk angående kritisk infrastruktur bestående af medlemsstaternes specialister på området (CIWIN). Dette skal assistere Kommissionen i oprettelsen af ovennævnte program, og formålet er at udveksle informationer om trusler og sårbarheder vedrørende grænseoverskridende infrastruktur samt formulere strategier og tiltag, der kan mindske risici.

Angående civilbeskyttelseskapaciteter:

---

⁴ Rapid alert system

- Inviteres medlemsstaterne til - på baggrund af scenarier - at vurdere, hvilke kapaciteter, der kan stilles til rådighed for en medlemsstat, der rammes af et terrorangreb.
- Inviteres medlemsstaterne til at opgradere databaser med civilbeskyttelsesressourcer og eksperter, som er etableret af Kommissionen.
- Inviteres medlemsstaterne til at opbygge og dele oplysninger om lagre af vacciner, sera og andre nødvendige medicinske ressourcer, der kan stilles til rådighed.
- Inviteres Kommissionen til at undersøge spørgsmålet om interoperabilitet f.eks. angående udstyr i en trænings- og øvelseskontekst samt stille forslag om nødvendige forbedringer.
- Inviteres Kommissionen til at revidere kursusudbud på baggrund af de opnåede erfaringer bl.a. fra håndtering af terrorangreb og fortsætte med at arrangere træning og øvelser. Samtidig anmodes Kommissionen om at overveje yderligere træning og øvelser for indsatshold og holdledere, eksperter og koordinatore samt udvikle området vedrørende fælles træning og øvelser med andre internationale organisationer.

2. Gældende dansk ret

Området er reguleret af forskellige lovområder, herunder beredskabsloven. Loven giver forsvarsministeren hjemmel til at bestemme, at redningsberedskabet i fredstid kan indsættes i udlandet i tilfælde af katastrofer, der medfører alvorlig skade på eller udgør en overhængende fare for personer, ejendom eller miljøet.

3. Høring

Udkast til rådskonklusioner har været i høring i EU Specialudvalget på beredskabsområdet.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Der vurderes ikke at være umiddelbare lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

5. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Der vurderes ikke at være umiddelbare samfundsøkonomiske konsekvenser.

6. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Dagsordenspunkt 11: Konvention om de nye medlemsstaters tiltrædelse af Rom-konventionen af 19. juni 1980

Nyt notat

1. Baggrund

I 1980 blev konventionen om, hvilken lov der finder anvendelse på kontraktlige forpligtelser ("Rom-konventionen"), åbnet for undertegnelse, og den trådte i kraft den 1. april 1991. Konventionen er gennemført i dansk ret ved lov nr. 188 af 5. september 1984 om gennemførelse af konvention om, hvilken lov der skal anvendes på kontraktlige forpligtelser, m.v. Konventionen anvendes på kontraktlige forpligtelser i alle situationer, hvor der skal foretages et valg mellem, hvilket lands lov der regulerer en kontraktlig forpligtelse (et såkaldt "lovvalg"). Konventionen har til formål at øge retssikkerheden ved at gøre det lettere at forudsige, hvilket lands lov der vil blive anvendt i en kontraktsretlig tvist. Konventionen har karakter af en traditionel mellemfolkelig aftale og er således ikke en EU-retsakt.

EU-medlemsstaterne, herunder Danmark, er imidlertid kontraherende parter i konventionen. Konventionen gælder derfor for Danmark og er som nævnt gennemført i dansk ret.

Tiltrædelsesakten for de ti nye medlemsstater indeholder en forpligtelse for staterne til at tiltræde Rom-konventionen. På den baggrund forventes der fremlagt et udkast til en tiltrædelseskonvention, hvorved de nye medlemslande tiltræder Rom-konventionen. Udkastet forventes behandlet i forbindelse med Rådsmødet den 2.-3. december 2004 eller et senere Rådsmøde, hvor tiltrædelseskonventionen i givet fald vil blive undertegnet af medlemsstaterne forsamlet i Rådet.

Udkastet til en tiltrædelseskonvention er ikke omfattet af Danmarks forbehold vedrørende retlige og indre anliggender, idet konventionen som nævnt er en folkeretlig aftale indgået mellem EU-medlemsstaterne. Danmark vil derfor kunne deltage i undertegnelsen af en tiltrædelseskonvention. I forbindelse med den efterfølgende ratifikation af tiltrædelseskonventionen vil det blive vurderet, hvorvidt Folketingets samtykke i medfør af grundlovens § 19 skal indhentes.

2. Indhold

Tiltrædelsesakten for de ti nye medlemsstater indeholder en forpligtelse for disse til at tiltræde Rom-konventionen. En kommende tiltrædelseskonvention forventes derfor at indeholde regler

om de ti nye medlemsstaters tiltrædelse af Rom-konventionen.

3. Europa-Parlamentet

Da der ikke er tale om en EU-retsakt, inddrages Europa-Parlamentet ikke.

4. Høring

Forslaget har ikke været sendt i høring.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 16. november 2004.

6. Subsidiaritetsprincippet

Sagen ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

En senere ratifikation af tiltrædelseskonventionen vil ikke kræve en ændring af lov nr. 188 af 5. september 1984 om gennemførelse af konvention om, hvilken lov der skal anvendes på kontraktlige forpligtelser, m.v.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Dagsordenspunkt 12: Rådskonklusioner om professionelle standarder inden for politiet

Nyt notat.

1. Baggrund

Det nederlandske formandskab har peget på, at de europæiske politikorps i stigende grad samarbejder på tværs af grænserne, hvilket ifølge formandskabet har aktualiseret spørgsmålet om en nærmere undersøgelse af de standarder, der gælder for hvert enkelt politikorps i relation til integritet og troværdighed med hensyn til at udføre de opgaver, de er pålagt over for borgerne.

På et seminar afholdt i Haag den 24.-25. juni 2004 blev der udarbejdet en rapport med henstillinger, der skal danne grundlag for det videre arbejde. På den baggrund har formandskabet udarbejdet et udkast til en række konklusioner om det videre arbejde. Dette udkast forventes forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 2.-3. december 2004 med henblik på vedtagelse.

2. Indhold

Udkastet til rådskonklusioner indebærer, at Rådet (retlige og indre anliggender) tager rapporten fra ekspertmødet i Haag den 24.-25. juni 2004 til efterretning, ligesom Rådet noterer sig de centrale værdier for arbejdet, som objektivitet, respekt og personlig integritet, der er nævnt i rapporten.

Udkastet til rådskonklusioner indebærer desuden, at Rådet anerkender betydningen af fælles værdier og standarder for politiet.

Endelig indebærer udkastet, at Rådet konstaterer, at et arbejdsprogram for det videre arbejde med emnet er under udarbejdelse.

3. Europa-Parlamentet

Europa-Parlamentet har ikke været hørt i anledning af sagen.

4. Høring

Der er ikke foretaget høring i anledning af sagen.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 16. november 2004.

6. Subsidiaritetsprincippet

Sagen ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Sagen har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Dagsordenspunkt 13: Situationsrapport om organiseret kriminalitet i EU i 2004

Nyt notat.

1. Baggrund

Det Europæiske Råd besluttede i november 1993, at der årligt skal udarbejdes en situationsrapport vedrørende udviklingen i den organiserede kriminalitet i EU. Den første situationsrapport blev udarbejdet for året 1994, og siden 1998 er der som tillæg til den fortrolige rapport ligeledes udarbejdet en særlig version med henblik på offentliggørelse. I 2001 blev det besluttet at lade rapporten ændre karakter til en trusselsvurdering i forhold til den organiserede kriminalitets udbredelse i medlemsstaterne.

Rapporten for 2004 er udarbejdet af Europol på baggrund af bidrag fra medlemsstaterne.

Rapporten forventes forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 2.-3. december 2004 med henblik på, at Rådet tager rapporten og Europols anbefalinger til efterretning.

2. Indhold

Rapporten foreligger som nævnt i to udgaver, hvoraf den ene udgave indeholder fortrolige oplysninger, mens den anden er udarbejdet med henblik på offentliggørelse.

I rapporten redegøres der for udviklingen i 2004 for så vidt angår den organiserede kriminalitet. Rapportens afsnit vedrørende Danmark er udarbejdet på grundlag af Rigspolitechefens Situationsrapport om Organiseret Kriminalitet i Danmark i 2003, der er offentliggjort.

Rapporten gennemgår organisationstyper, grupperinger, kriminalitetsformer og kriminalitetsmønstre samt de retshåndhævende myndigheders indsats på de forskellige områder. Herudover indeholder rapporten en række anbefalinger til EU's fremtidige indsats mod organiseret kriminalitet.

Rapporten konstaterer, at den organiserede kriminalitet i EU i vidt omfang er styret af personer og grupper af fremmed etnisk baggrund, herunder bl.a. russere, albanere, serbere, rumænere, nigerianere, kinesere, vietnamesere, pakistanere og tjetjenere. Rapporten fremhæver endvidere, at den organiserede kriminalitet i stigende omfang har karakter af fleksibelt netværkssamarbejde, hvor kriminelle netværk samarbejder i varierende konstellationer og involverer sig i flere kriminalitetsformer.

Rapporten anfører, at narkotikasmugling fortsat er den mest udbredte og indbringende form for organiseret kriminalitet i EU. Menneskesmugling er imidlertid med en anslået omsætning på 8,5 - 12 milliarder Euro en hastigt voksende kriminalitetsform.

For så vidt angår fremtiden peger rapporten på, at globalisering, øget netværksorganisering og anvendelse af avanceret informationsteknologi, formentlig vil præge de kommende års kriminalitetsudvikling. Sammenfattende konkluderes det, at organiseret kriminalitet må forventes fortsat at ville udgøre en alvorlig trussel mod samfundsudviklingen i EU i de kommende år.

I rapportens anbefalinger anføres det, at medlemslandene bør ratificere tillægsprotokollerne til Europol-konventionen, hvilket vil muliggøre en øget anvendelse af fælles efterforskningshold m.v. Desuden peger rapporten på, at der er behov for øget informationsudveksling og koordinering mellem medlemslandene og de relevante EU-organer, herunder bl.a. Europol, Eurojust, OLAF, Politicheftaskforen og CEPOL.

På det operationelle plan anbefaler rapporten bl.a. en øget indsats mod syntetisk narkotika, forfalskninger af penge og menneskesmugling.

På efterretningsområdet anbefales øget fokus på bl.a. korrupsion, terrorisme og våbenhandel. Endvidere anføres det, at der bør udvikles bedre analyser af de økonomiske konsekvenser af organiseret kriminalitet i EU.

8. Europa-Parlamentet

Rapporten har ikke været forelagt Europa-Parlamentet.

4. Høring

Rapporten har ikke været sendt i høring.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Rapporten har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 16. november 2004.

6. Subsidiaritetsprincippet

Subsidiaritetsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Sagen har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Dagsordenspunkt 14: Rådskonklusioner om en forbedret udnyttelse af Eurojust i kampen mod alvorlig kriminalitet

Nyt notat

1. Baggrund

Eurojust blev oprettet ved Rådets afgørelse af 28. februar 2002. Formålet med Eurojust er at lette samarbejdet mellem medlemsstaterne om efterforskning og retsforfølgning af alvorlige lovovertrædelser, der berører to eller flere medlemsstater. Hver medlemsstat udpeger et nationalt medlem af Eurojust. De nationale medlemmer udgør Eurojusts kollegium.

Et udkast til rådskonklusioner om en forbedret udnyttelse af Eurojust i kampen mod alvorlig kriminalitet forventes at blive forelagt på rådsmødet (retlig og indre anliggender) den 2. - 3. december 2004 med henblik på godkendelse.

2. Indhold

Formålet med udkastet til rådskonklusioner er at se på muligheden for en forbedret udnyttelse af Eurojust i kampen mod alvorlig kriminalitet.

Udkastet til rådskonklusioner indeholder en opfordring til alle medlemsstater, som endnu ikke har gennemført rådsafgørelsen om oprettelse af Eurojust i national ret, til at gøre dette snarest. Medlemsstaterne opfordres endvidere til at sørge for, at deres nationale medlemmer i Eurojust har de fornødne oplysninger og den nødvendige juridiske kompetence til at udføre deres hverv som nationalt medlem. Det anbefales desuden, at medlemsstaterne overvejer om de nationale medlemmers juridiske kompetence skal udvides, sådan at de har mulighed for at modtage og behandle retsanmodninger. I denne forbindelse opfordres Eurojust til at evaluere udstrækningen af de nationale medlemmers juridiske kompetence og afgive en rapport til Rådet herom inden udgangen af 2005.

Udkastet til rådskonklusioner indeholder en række anbefalinger vedrørende Eurojusts konkrete arbejdsopgaver. Det anbefales, at Eurojust i større grad tilknyttes oprettelsen og samarbejdet med fælles efterforskningshold. Det anbefales endvidere, at medlemsstaterne sørger for, at Eurojust modtager den nødvendige feedback i forbindelse med sager, som Eurojust har været inddraget i. Det anbefales desuden, at Eurojust arbejder videre med opbygningen af Eurojusts infrastruktur og i denne forbindelse understreges nødvendigheden af oprettelsen af et sikkert

telekommunikationssystem. Det anbefales endvidere, at Eurojust snarest færdiggør arbejdet med regler om databeskyttelse, sådan at disse kan vedtages i Rådet inden udgangen af 2004.

For så vidt angår Eurojusts aftaler med andre organisationer og tredjelande anbefales det, at der lægges øget vægt på samarbejdet mellem Eurojust og Europol. I den forbindelse hilses det velkommen, at der oprettes en fælles arbejdsgruppe med Europol i kampen mod terrorisme og det anbefales, at udvekslingen af oplysninger mellem de to organisationer foregår så smidigt og effektivt som muligt, eventuelt ved at Eurojust i fremtiden kobles på Europols informationssystem eller at der skabes interoperabilitet mellem begge organers informationssystemer.

Det anbefales desuden, at Eurojust udbygger sit samarbejde med OLAF og at kvaliteten af samarbejdet med det retlige netværk forbedres. Eurojust opfordres endvidere til i fremtiden at se på muligheden for at indgå nye aftaler med tredjelande, i særdeleshed kandidatlandene, og lande, som andre organisationer har indgået aftaler med, herunder navnlig aftaler indgået med Europol.

3. Europa-Parlamentet

Udkastet til rådskonklusioner har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet.

4. Høring

Der er ikke foretaget høring i anledning af sagen.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 16. november 2004.

6. Subsidiaritetsprincippet

Udkastet til rådskonklusioner ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Dagsordenspunkt 15: Rådets henstillinger vedrørende styrkelse af politisamarbejdet i områderne omkring de indre grænser

Nyt notat.

1. Baggrund

Da medlemsstaternes politistyrker i øget omfang konfronteres med opgaver af grænseoverskridende karakter, har formandskabet foreslået en styrkelse af samarbejdet om patruljeringen i disse grænseområder.

På baggrund af et seminar "Policing without frontiers" som blev afholdt i Haag den 11. - 12. marts 2004, har formandskabet udarbejdet en række henstillinger, der skal styrke politisamarbejdet og udvekslingen af erfaringer fra allerede eksisterende samarbejdsaftaler.

Disse henstillinger forventes forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 2. - 3. december 2004 med henblik på Rådets vedtagelse heraf.

2. Indhold

I rådshenstillingerne opfordres medlemsstaterne til at styrke politisamarbejdet i grænseområderne og i den forbindelse undersøge, hvilke problemer der konkret findes langs hver enkelt grænse.

Medlemsstaterne opfordres desuden til at etablere effektive løsninger på problemerne i forbindelse med samarbejdet i grænseområderne og opfordres til at overveje mulighederne for indgåelse af egentlige bilaterale eller regionale samarbejdsaftaler mellem politimyndighederne i grænseområderne.

Endelig opfordres medlemsstaterne til at informere hinanden om, hvilke aftaler af denne karakter man allerede har indgået samt komme med forslag til, hvilke spørgsmål der kunne blive bedre behandlet på EU-niveau.

3. Europa-Parlamentet

Sagen har ikke været forelagt Europa-Parlamentet.

4. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 16. november 2004.

6. Subsidiaritetsprincippet

Sagen ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Sagen har ingen lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Dagsordenspunkt 16: Samarbejdsaftale mellem Europol og Canada

Nyt notat.

1. Baggrund

Det følger af Europol-konventionens artikel 42, stk. 2, 1. pkt., at Europol, i det omfang det er nødvendigt for at kunne gennemføre de opgaver, der er pålagt Europol i henhold til konventionens artikel 3, kan oprette og opretholde forbindelser med tredjelande og eksterne organisationer.

Rådet vedtog den 3. november 1998 en afgørelse, der fastsætter nærmere regler for Europols forbindelser med tredjelande og eksterne organisationer.

Det fremgår af artikel 2, stk. 2, i rådsafgørelsen, at Rådet med enstemmighed beslutter, hvilke tredjelande og eksterne organisationer der skal indledes forhandlinger med.

Det fremgår endvidere af artikel 2, stk. 3, at Europols direktør efter at have konsulteret Styrelsesrådet og efter Rådets godkendelse kan indlede forhandlinger om aftaler med tredjelande og eksterne organisationer. Sådanne aftaler kan først indgås, efter at Rådet med enstemmighed har godkendt disse.

Rådet har desuden ved to rådsafgørelser af henholdsvis 3. november 1998 og 12. marts 1999 fastsat nærmere regler for Europols videregivelse af personlige oplysninger til tredjelande og eksterne organisationer samt for Europols modtagelse af information fra tredjeparter.

Ved Rådets afgørelse af 27. marts 2000 blev Europols direktør bemyndiget til at indlede forhandlinger om samarbejde mellem Europol og en række tredjelande og internationale organisationer.

Rådets afgørelse angiver de nærmere betingelser for denne bemyndigelse, herunder at eventuelle bestemmelser i aftalerne om udveksling af oplysninger skal være i overensstemmelse med reglerne i Europol-konventionen og gennemførelsesbestemmelserne i tilknytning hertil.

For så vidt angår udvekslingen af personoplysninger er det i rådsafgørelsen fastsat, at forhandling med tredjelande og eksterne organisationer herom først kan påbegyndes, når Rådet med enstemmighed på grundlag af en rapport fra Europol og efter høring af Styrelsesrådet og Den

Fælles Kontrolinstans, har konstateret, at der ikke er hindringer for at påbegynde sådanne forhandlinger.

Det følger af Rådets afgørelse af 12. marts 1999 om regler for videregivelse af personlige oplysninger fra Europol til tredjelande og eksterne organisationer, at Rådet ved vurderingen af, om Europol bør indlede forhandlinger om videregivelse af personlige oplysninger i forhold til et tredjeland eller en ekstern organisation, skal tage lovgivningen og den administrative praksis vedrørende databeskyttelse i det pågældende tredjeland eller den pågældende eksterne organisation i betragtning.

I en rådserklæring, der blev opnået enighed om i forbindelse med vedtagelsen af Rådets afgørelse af 27. marts 2000 om indledning af forhandlinger mellem Europol og tredjelande samt eksterne organisationer, opfordres Europol til at udarbejde og forelægge rapporter for Rådet om lovgivningen og den administrative praksis vedrørende databeskyttelse i de tredjelande og eksterne organisationer, der er nævnt i rådsafgørelsen.

På baggrund af en rapport om databeskyttelsesniveauet i Canada, som forinden var tiltrådt af Europols Styrelsesråd og Den Fælles Kontrolinstans, bemyndigede Rådet den 14. - 15. oktober 2002 Europol til at indlede forhandlinger med Canada.

Det forventes, at et udkast til samarbejdsaftale mellem Europol og Canada vil blive forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 2. - 3. december 2004 med henblik på Rådets godkendelse heraf.

2. Indhold

Aftaleudkastet svarer til de aftaler Europol tidligere har indgået med en række tredjelande.

Det fremgår bl.a. af aftaleudkastet, at der vil kunne udveksles forbindelsesofficerer mellem Europol og Canada.

Aftaleudkastet indeholder endvidere bestemmelser om videregivelse af personoplysninger fra Europol til Canada, ligesom aftaleudkastet behandler spørgsmålet om sikkerhedsforanstaltninger vedrørende brugen af disse data.

Reglerne i aftaleudkastet om videregivelse af personoplysninger bygger på reglerne i Europol-konventionen samt Rådets ovennævnte afgørelser af henholdsvis 3. november 1998 og 12. marts 1999.

Det følger i øvrigt af Europol-konventionen, at hvis Europol har modtaget oplysninger fra et medlemsland, må Europol kun videregive oplysningerne til Canada, hvis det pågældende medlemsland giver samtykke hertil.

Aftaleudkastet indeholder tillige bestemmelser om Europols modtagelse af oplysninger fra Canada. Bestemmelserne bygger på Rådets afgørelse af 3. november 1998 om fastsættelse af regler for Europols modtagelse af oplysninger fra tredjepart.

Endelig indeholder aftaleudkastet bestemmelser om sletning af oplysninger m.v., ligesom aftaleudkastet indeholder bestemmelser om opsigelse og ikrafttræden.

Aftaleudkastet har været forelagt for Den Fælles Kontrolinstans, der er nedsat i henhold til Europol-konventionen, og hvor Datatilsynet er repræsenteret.

3. Europa-Parlamentet.

Sagen har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet til udtalelse.

4. Høring

Der er ikke foretaget høring i anledning af sagen.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været drøftet i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde på et møde den 16. november 2004.

6. Subsidiaritetsprincippet

Sagen ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Sagen har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Dagsordenspunkt 17: Rapport om anti-terror taskforcen i Europol

Nyt notat.

1. Baggrund

Som led i den styrkede indsats mod terrorisme på baggrund af terrorangrebene i USA den 11. september 2001 og i forlængelse af konklusionerne fra det ekstraordinære rådsmøde (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 20. september 2001 samt det ekstraordinære møde i Det Europæiske Råd den 21. september 2001 blev der i Europol-regi etableret en særlig anti-terrorisme taskforce.

Taskforcens opgaver blev imidlertid overført til Europol i forbindelse med rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28. - 29. november 2002, hvorefter taskforcen officielt blev nedlagt.

I forbindelse med terrorangrebet i Madrid den 11. marts 2004 traf Det Europæiske Råd ved erklæringen af 25. marts 2004 om terrorismebekæmpelse beslutning om at genetablere taskforcen.

På Europolis Styrelsesråds møde den 10. - 11. maj 2004 blev strukturerne for den genetablere-de taskforce fastlagt, og den 7. oktober 2004 blev der afholdt det første møde i taskforcen.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 2. - 3. december 2004 forventes der fremlagt en rapport over status for taskforcens genetablering og arbejde.

2. Indhold

Rapporten forventes at indeholde en beskrivelse af taskforcens personalestatus, herunder status vedrørende medlemsstatssekunderet personale, samt resultatet af taskforcens første møde den 7. oktober 2004.

Endvidere forventes rapporten at indeholde en beskrivelse af problemerne i relation til at få de for taskforcen nødvendige informationer fra medlemsstaternes sikkerhedstjenester.

3. Europa-Parlamentet

Sagen har ikke været forelagt Europa-Parlamentet.

4. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 16. november 2004.

6. Subsidiaritetsprincippet

Sagen ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Sagen har ikke lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Dagsordenspunkt 18: Rådskonklusioner om strategisk ledelse af SIS II

Nyt notat.

1. Baggrund

Som led i Schengen-samarbejdet er der oprettet et fælles informationssystem (Schengen-informationssystemet), der ved hjælp af elektronisk søgning giver de myndigheder, der er udpeget af Schengen-landene, adgang til indberetninger om personer og genstande til brug for grænsekontrollen og for anden politi- og toldkontrol i de enkelte lande samt for administrationen af udlændingelovgivningen. Schengen-informationssystemet består af en national del i hvert medlemsland (N.SIS) og en central teknisk støttefunktion (C.SIS), som er beliggende i Strasbourg.

Bestemmelserne vedrørende Schengen-informationssystemet (SIS) findes i Schengenkonventionens afsnit IV (artikel 92 - 119).

Ved Amsterdam-traktatens ikrafttræden den 1. maj 1999 blev Schengen-reglerne integreret i Den Europæiske Union. I den forbindelse blev der ikke taget stilling til retsgrundlaget for Schengen-konventionens bestemmelser vedrørende Schengen-informationssystemet. Disse bestemmelser betragtes derfor som retsakter baseret på afsnit VI i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU), jf. artikel 2, stk. 1, 2. afsnit, sidste punktum, i protokollen om integrationen af Schengen-reglerne i Den Europæiske Union (Schengen-protokollen), der ved Amsterdam-traktaten er knyttet som bilag til TEU og Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab (TEF).

Det eksisterende Schengen-informationssystem (SIS) er dimensioneret til maksimalt at indeholde oplysninger for så vidt angår 18 lande (de 15 nuværende medlemsstater samt yderligere tre lande) og giver således ikke mulighed for at medtage oplysninger fra yderligere lande i forbindelse med udvidelsen af Den Europæiske Union.

Etableringen af et ændret og udvidet Schengen-informationssystem (SIS II) med mulighed for tilslutning af yderligere lande er på denne baggrund en forudsætning for de nye medlemsstaters aktive deltagelse i Schengen-samarbejdet. Etableringen af SIS II vil endvidere give mulighed for at gennemføre forbedringer inden for en række områder for så vidt angår anvendelsen af Schengen-informationssystemet.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) og mødet i Det Blandede Udvalg den 28. - 29. maj 2001 blev det besluttet, at udgifter til udvikling af SIS II i 2001 afholdes over anlægsbudgettet for C.SIS. Endvidere vedtog Rådet en række konklusioner vedrørende udviklingen af SIS II, hvori det bl.a. anføres, at udviklingen af SIS II bør have højeste prioritet, at der i Fællesskabets budget for 2002 bør afsættes de fornødne midler med henblik på udviklingen af SIS II, ligesom der bør udarbejdes udkast til de fornødne retsakter med henblik på gennemførelsen af udviklingsarbejdet.

På denne baggrund vedtog Rådet på rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) og mødet i Det Blandede Udvalg den 6. - 7. december 2001 henholdsvis en rådsforordning (2001/2424/EF, EFT L 328 af 13. 12 2001, s. 4) og en rådsafgørelse (EFT L 328 af 13. 12 2001, s. 1) om udviklingen af den anden generation af Schengen-informationssystemet (SIS II), og Kommissionen har på denne baggrund indledt udviklingsarbejdet.

Danmark deltog ikke i vedtagelsen af ovennævnte forordning, jf. protokollen om Danmarks stilling. Danmark meddelte ved skrivelse af 27. maj 2002, at Danmark i henhold til artikel 5 i protokollen om Danmarks stilling havde truffet afgørelse om at gennemføre forordningen i dansk ret. Forordningens gennemførelse krævede ikke lovændringer i Danmark.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i Det Blandede Udvalg på ministerniveau med deltagelse af Norge og Island den 13.- 14. juni 2002 blev der opnået enighed om en række rådskonklusioner vedrørende SIS II. Konklusionerne blev efterfølgende vedtaget af Rådet den 17. juni 2002.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i Det Blandede Udvalg på ministerniveau med deltagelse af Norge og Island den 5. - 6. juni 2003 blev der vedtaget yderligere en række rådskonklusioner vedrørende bl.a. tilrettelæggelsen af det videre arbejde med SIS II. Af konklusionerne fremgår det, at Rådets respektive arbejdsgrupper skal forberede Rådets konklusioner om placering, forvaltning og finansiering af SIS II så hurtigt som muligt og tidsnok til, at Rådet kan vedtage dem senest inden udgangen af maj 2004. Denne tidsplan er senere bekræftet i erklæringen om bekæmpelse af terrorisme, der blev vedtaget af Det Europæiske Råd den 25. marts 2004.

Endelig blev der på rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i Det Blandede Udvalg på ministerniveau med deltagelse af Norge og Island den 29. - 30. april 2004 vedtaget en række rådskonklusioner om placering, ledelse og finansiering af SIS II. Rådskonklusionerne tager stilling til spørgsmålet om placering og driftsmæssig ledelse i udviklingsfasen af henholdsvis

den centrale del af SIS II og et nødsystem. Det fremgår desuden, at beslutningen om placering og ledelse af SIS II under udviklingsarbejdet ikke skal præjudicere senere rådskonklusioner vedrørende langsigtet ledelse, finansiering og placering af SIS II. Endelig pålægges de relevante rådsarbejdsgrupper at forberede rådskonklusioner vedrørende langsigtet ledelse, finansiering og placering af SIS II inden juni 2005 efter at have foretaget en vurdering af den relative værdi af forskellige muligheder, samt omkostninger og juridiske spørgsmål forbundet med disse.

I forbindelse med rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i de blandede udvalg med deltagelse henholdsvis af Norge og Island og af Schweiz den 2. – 3. december 2004 forventes formandskabet at fremlægge et udkast til rådskonklusioner om strategisk ledelse af SIS II med henblik på vedtagelse. Der foreligger endnu ikke et udkast til rådskonklusioner, men udkastet må forventes at blive baseret på indholdet i et oplæg om den strategiske ledelse af SIS II, som formandskabet på nuværende tidspunkt har fremlagt med henblik på drøftelse i rådsregi.

2. Indhold

Af formandskabets oplæg fremgår det, at formandskabet finder, at det er nødvendigt at opnå enighed om, hvilke opgaver, der skal varetages af det organ, der skal pålægges ansvaret for den langsigtede, strategiske ledelse af SIS II, før der træffes beslutning om, hvilket organ, der skal varetage opgaverne.

Oplægget indeholder derfor et forslag til en opgavebeskrivelse, hvoraf det fremgår, at det relevante organ som led i den langsigtede, strategiske ledelse bl.a. skal have opsyn med den driftsmæssige ledelse og tekniske aktiviteter i forbindelse med SIS, sikre finansiel styring i forbindelse med SIS II, opretholde forbindelser med andre relevante organer og rapportere til Rådet, Kommissionen og Europa-Parlamentet om dets aktiviteter.

Det fremgår desuden af oplægget, at det relevante organ skal overholde en række betingelser, herunder at ejerskabet og det retlige ansvar for indberetninger i SIS II skal forblive hos medlemsstaterne, at systemets brugere skal have tilstrækkelig adgang til indflydelse inden for den strategiske ledelsesstruktur, at organet skal være ansvarligt i forhold til Rådet, Kommissionen og Europa-Parlamentet, at organet skal have en logisk forbindelse til den driftsmæssige ledelse af SIS II, at organet skal være et officielt EU-organ, der skal varetage alle relevante parters interesser.

Endelig fremgår det af oplægget, at det relevante organs struktur skal fastlægges i senere retsakter, idet det dog samtidig angives, at organet skal have et styrelsesråd, der skal være ansvar-

ligt for at opstille arbejdsprogrammer og udpege tekniske udvalg og ekspertudvalg, at organet skal have en direktør, og at medlemsstaterne, Kommissionen og andre interessenter må udøve deres indflydelse gennem sammensætningen af styrelsesrådet og udvalgene.

3. Europa-Parlamentet

Sagen har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet til udtalelse.

4. Høring

Der er ikke foretaget høring i anledning af sagen.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 16. november 2004.

6. Subsidiaritetsprincippet

Subsidiaritetsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser:

Rådskonklusionerne vil ikke i sig selv have lovgivningsmæssige konsekvenser. Konklusionerne kan dog - afhængigt af indholdet - føre til udstedelse af bindende retsakter, der vil kunne indebære ændringer i lov om Danmarks tiltrædelse af Schengen-konventionen.

Statsfinansielle konsekvenser:

Rådskonklusionerne vil ikke i sig selv have statsfinansielle konsekvenser. Konklusionerne kan dog - afhængigt af indholdet - føre til udstedelse af bindende retsakter, der vil kunne medføre udgifter, f.eks. til oprettelsen af et nyt EU-agentur. Det er ikke muligt på det foreliggende grundlag at skønne nærmere over størrelsen af disse udgifter.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Rådsforordningen og rådsafgørelsen om udbygning af SIS II blev forelagt for Folketingets partier forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 6. – 7. december 2001. Aktuelle notater blev oversendt til Folketingets partier den 29. november 2001. Aktuelle notater blev efterfølgende oversendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg henholdsvis den 4. og 10. december 2001.

Rådets konklusioner vedrørende SIS II blev forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) og mødet i Det Blandede Udvalg den 13. – 14. juni 2002.

Rådets konklusioner vedrørende SIS II blev forelagt for Folketingets Europaudvalg og Folketingets Retsudvalg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i Det Blandede Udvalg på ministerniveau med deltagelse af Norge og Island den 5. – 6. juni 2003.

Rådets konklusioner om placering, ledelse og finansiering af SIS II blev forelagt for Folketingets Europaudvalg og Folketingets Retsudvalg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i Det Blandede Udvalg på ministerniveau med deltagelse af Norge og Island den 29. – 30. april 2004.